

Reggeli Ujság

Noviszád, 1939 július 16, vasárnap

Urednik — Szerkeszti
ANDRÉE DEZSÓ

20. évfolyam 194. szám

Öfelsége II. Petár király részvett egy aknavető hajó gyakorlatain

Az uralkodó látogatása Budván és Hercegnoviban

Kotorból jelentik: Öfelsége II. Petár király csütörtökön látogatást tett Kotorban, ahol a nép lelkes ovációkkal fogadta.

A kotori látogatás után Öfelsége felment a Marján aknavető hajóra és átvette a parancsnoklást. A hajó aknaelhelyező és aknafelvető gyakorlatot hajtott végre Marján mellett, a Mlyet nevű hajó is részt vett a gyakorlaton. Öfelsége határozottan és szabályszerűen adta ki az utasításokat és a két hajó előbb aknát helyezett el, majd az aknát kiemelte a tengerből.

A gyakorlatot a nyílt tengeren hajtották végre.

*

Budváról jelentik: Öfelsége II. Petár király pénteken délelőtt a milocseri nagy strandon fürdött. A társaságában volt Hohenzollern-Sigmaringen Ferdinánd herceg a lányával, Mira-Antoinette hercegnővel, valamint Öfelsége szárnysegéde.

Öfelsége délután fél 6 órakor motorcsónakon elhagyta Milocsert és kirándulásra ment. A motorcsónakja hatalmas sebességgel ment, úgyhogy öt perc múlva már a budvai öbölben voltak. Ott Öfelsége csónakjába fogadta négy iskolatársát és velük együtt motorcsónakon elhajtott Milocser irányában. Eközben a budvai öbölben hatalmas néptömeg gyűlt össze, amely lelkesen élte a fiatal uralkodót.

A kirándulás során Öfelsége csónakjával Szveti Sztefánt, Szveti Nikola és Sz'avenszka strandját érintette. A kirándulók két motorcsónakkal mentek. Az első csónakot az ifjú uralkodó vezette, a másodikat pedig Roobin Butler, Öfelsége cambridgei osztálytársa.

Öfelsége fél 7 órakor tért vissza Milocserbe.

Öfelsége II. Petár király pénteken Hercegnoviba is kirándulást tett. Szintén két motorcsónakkal haladtak. Az egyik motorcsónakban Öfelsége II. Petár, Miklós román herceg és a király szárnysegéde, a másik csónakban Hohenzollern-Sigmaringen herceg és leánya, valamint az uralkodó két iskolatársa volt. A nép Hercegnoviban is hatalmas lelkesedéssel fogadta az uralkodó látogatását.

Berlin békülékeny hurokat peng

Németország semmiképpen sem veszélyeztetni

**az angol vagy francia világbirodalmat,
csupán gyarmatait kívánja vissza,**

— írja a Völkischer Beobachter

Berlinből jelentik: A Völkischer Beobachter szombat reggeli számában 21 pontban foglalja össze azokat a tényeket, amelyeket az angol kormány elhallgat az angol nép előtt. A lap hangsúlyozza, hogy Anglia nem tudna kellő segítséget nyújtani Lengyelországnak és »papirosbiztosítéknak« kell tekinteni a Romániával és Görögországgal szemben vállalt an-

gol szavatosságot is.

— Az angol bekerítési arcvonal — írja a lap — tulságosan gyöngé és bonyolult ahhoz, hogy fölényben lehessen a tengelyhatalmak tulerejével szemben. A német és olasz légi haderők minden tekintetben messze tulszárnyalják az angol és francia légi flottát. Nem szabad tudni az angol népnek azt sem, hogy

az erős középeurópai Németország semmiképpen sem veszélyeztetni az angol és francia világbirodalmat. A nemzeti szocialista birodalom egváltalan nem gondol arra, hogy erejét Keleteurópa ellen indítandó Nagy Sándor-féle hadjáratra pazarolja. Ha visszaadják a német gyarmatokat, akkor Németországnak nem lesz többé semmiféle olyan célkitűzése, de még vágyálma sem, amely a legesekélyebb mértékben is érintené Anglia vagy Franciaország jogos érdekeit.

Megkezdődtek az angol-japán tárgyalások

*Az angolok minden eshetőségre felkészültek a súlyos japán
követelésekkel szemben — Szovjet-japán bonyodalom
fenyeget Szachalin szigetén*

Tokióból jelentik: A japán sajtó nagy fontosságot tulajdonít a szombaton kezdődött angol-japán megbeszéléseknek. A lapok kiemelik, hogy a szombati nap elsőrendű fontosságú diplomáciai esemény és a legnagyobb jelentőségű az 1933 évi szovjet-japán tárgyalások óta. A megbeszéléseknek érezhető visszahatása lesz a kínai háborúra és általában Keletázsia sorsára. A lapok egyértelműen azt követelik, hogy a japán kormány tanúsítson határozott magatartást.

A Kokumin Simbun szerint tovább kell folytatni az angolellenes akciót, mert Nagybritanniát végre is kényszeríteni kell arra, hogy változtassa meg álláspontját a Távolkeleten. A Hokki Simbun szerint sokkal jobb volna a megbeszéléseket nyomban elhalasztani, ahelyett, hogy Japán hozzájárulna bármiféle kiegyezéssel megoldáshoz.

AZ ELSŐ MEGBESZÉLÉSEK

Tokióból jelentik: Arita külügyminiszter szombaton reggel 9 órakor kezdte meg az előkészítő megbeszéléseket Craigie tokiói angol nagykövettel. A megbeszélések tárgya a jövő héten meginduló angol-japán tárgyalás. A megbeszélések a déli

órakig tartottak és négy szemközti folytak le, még a hivatalos gyorsírók sem voltak jelen. A megbeszélések irányára csupán Hiranuma miniszterelnöknek az a megjegyzése vet némi világot, hogy a japán kormány a szilárdság szellemében kezdi meg a tárgyalásokat.

A japán külügyi hivatal rövid közleményt adott ki, amely szerint Arita külügyminiszter és Craigie nagykövet olyan természetű kérdésekről tanácskoztak, amelyek a tiencsini helyzet háttérét alkotják.

A JAPÁN KÖVETELÉSEK

Jól értesült japán sajtókörök úgy tudják, hogy Arita a japán kormány következő követeléseit közölte az angol nagykövettel:

1. Valamennyi terroristagyanus egyén haladéktalan kiszolgáltatása.
2. Anglia együttműködése az észak-kínai kormány valutapolitikájával.
3. A tiencsini angol negyed kínai bankjaiban őrzött ezüstkészletek kiszolgáltatása.
4. Annak megengedése, hogy az északkínai ideiglenes kormány felügyeleti jogot gyakorolhasson az angol negyedekben levő valamennyi kínai bank felett.
5. Az északkínai kormány ama jo-

gának elismerése, hogy eljárhasson a vele szemben barátságatlan elemek ellen az angol negyedben.

LONDON MINDEN
ESHETŐSÉGRE KÉSZEN ALL

Londonból jelentik: Angol hivatalos körökben kedvező jelek tekintik, hogy a japán kormány mindeddig nem erősítette meg hivatalosan a tárgyalások ügyrendjéről szóló, majdnem félhivatalos jellegű japán sajtóköveteléseket, de az angol kormány minden eshetőségre felkészült és tervezetét dolgozott ki. Igy Csingtauban az angol alattvalókat az angol főkonzul figyelmeztette, hogy legyenek készen bármely pillanatban az elutazásra, az állandó angolellenes izgatásokra való tekintettel.

SZOVJET—JAPÁN
BONYODALOM FENYEGET

Rigából jelentik: Moszkvai körökben megerősítik, hogy szovjet-japán bonyodalom kitörésétől tartanak a Szachalin szigeteken szén- és kőolajbányászatára engedménnyel bíró japán cégekre kirótt bírságok miatt. Tokiói körökben kijelentették, hogy a következményekért kizáróan a szovjetre hárítják a felelősséget.

Mozgósítják az angol tartalékflottát

Londonból jelentik: A Daily Telegraph közlése szerint az angol tartalék tengeri flotta parancsnokságában az eredetileg július 26-ra tervezett személyi változásokat további intézkedésig elhalasztották. A tengerügyi hivatal közlése kapcsolatban áll a tartalékflotta július 31-re cirendelt részleges mozgósításával.

Kitiltották a belga lapokat Olaszországból

Brüsszelből jelentik: Az olasz postaügyi minisztérium értesítette a belga postaügyi minisztériumot, hogy az összes belga napilapok olaszországi behozatalát megtiltotta. Az intézkedést olasz részről nem indokolták meg.

A beográdi angol követet párisi nagy- követté nevezik ki

Londonból jelentik: VI. György király jóváhagyta Sir Ronald Campbell beográdi angol követet párisi angol nagykövetté való kinevezését. Sir Eric Phipps párisi angol nagykövet tudvalevően az ősszel nyugalmába vonul.

Veszedelemes méreteket ölt a munkanélküli szükségmunkások sztrájkja Amerikában

Az Egyesült Államokban egyre jobban terjed a munkanélküliek sztrájkja, a történelem egyik legfurcsább ipari viszálya. A washingtoni szükségmunkatanács újabban arra kötelezte a munkanélkülieket, hogy az élvezett munkanélküli segély ellenében havonként legalább százhusz órát dolgozzanak állami szükségmunkákon (utak, hidak, gátak, építések és folyamszabályás). A szükségmunkások, akiknek túlnyomó része szakszervezeti tag, ezért a munkáért szakszervezeti díjszabás szerinti béreket követelnek, ami a munkanélküli segély kétszerese volna. Miután a kormány ezt nem hajlandó fizetni, a munkások tömegesen hagyják abba a munkát és országos munkanélküliségi sztrájkjal fenyegetőznek, ami megbénítaná az összes állami szükségmunkákat. Egyedül Newyork államban harmincezer munkanélküli munkás sztrájkol és a newyorki építőszakszervezet a munka beszüntetésre utasította összes tagjait. A sztrájkolók elkeseredése rohamosan nő és a hatóságok komoly bonyodalmaktól tartanak.

Árnyékban 34 fok, napon 47 fok Celsius vol tegnap Noviszádon a hőmérséklet

A meteorológiai jelentés tegnapi derült, meleg időt jósolt és ez százszázalékig be is vált. Derült volt az ég mindvégig, csak a déli órákban gyülekeztek felhők, de csakhamar ezek is eltűntek, hogy a nap minél melegebben tűzhessen le. Az uccákon szédülten jártak az emberek a nagy melegtől és aki csak tehetett, hűvös helyre vagy a Dunára menekült. A strandon és a szabad fürdőkben, valamint az uszodában a hétköznap ellenére is nagyon sokan voltak.

A hőmérők árnyékban 34 fokot, napon pedig 47 fokot mutattak. Ilyen nagy meleg csak hétfőn volt, amikor ugyancsak 34 fokot mutatott a hőmérő árnyékban. Az erősen tűző nap a Duna vizét is kellemessé tette, mert a strandon 23 fokos volt tegnap a víz.

A betörő cigány leszurta a házigazdát

Dondev Miladin gyurgyevói gazdálkodó szombatra virradó éjszaka álmából felriadva meghallotta, hogy az udvarában idegenek járnak. Kiment az udvarra és egy ismeretlen alakot talált ott. Azonnal tudta, hogy az idegen lopni akar és kísérletet tett arra, hogy elfogja.

Az idegen azonban kést vett elő és azzal a gazdálkodót több helyen megszurta.

A szurkáló tolvaj társával együtt emenekült.

Dondev jelentést tett a csendőrségnek, amely a két tolvajt csakhamar elfogta.

Balázs János és Balázs Gyura cigányok személyében.

Mindkettőt bezáratották a noviszádi törvényszékre.

A spanyol nép azokkal van, akik súlyos óráiban felemelkedéshez segítették

— mondotta a spanyol belügyminiszter

Sansebastianból jelentik: Ciano gróf olasz külügyminiszter pénteken megtekintette Sansebastianban a hadügyi muzeumot. Itt vannak felhalmozva a lefolyt polgárháború nevezetesebb hadi emlékei.

Serrano Suner spanyol belügyminiszter Sansebastianban a Ciano kíséretében érkezett olasz újságírók számára nyilatkozatot adott. Amikor Olaszországba érkeztem — mondotta — többször tapasztaltam a Duce, valamint az olasz nép részéről a ragaszkodás és a barátság jeleit. Mindazok, akik az olasz-spanyol barátság szilárdságán bosszankodnak, azt mondották akkor, hogy ez mesterséges rendezés. Ciano gróf jelenlegi látogatása most újabb alkalmat ad arra, hogy a spanyol nép valósággal megható jelenetekben adjon kifejezést érzelmeinek. Ez, uraim, valóságos népszavazás. A spanyol nép azokkal van, akik súlyos óráiban felemelkedéshez segítették. A spanyol nép mindenkor azzal az országgal tart, amely őszintén óhajtja Spanyolország nagyságát.

Délután Ciano gróf a tiszteletére rendezett bikaünnel szemléltette meg.

Az összegyűlt óriási tömeg lelkesen ünnepelte az olasz külügyminisztert.

HIVATALOS JELENTÉS CIANO ÉS FRANCO TANÁCSKOZÁSÁRÓL

Sansebastianból jelentik: Franco és Ciano megbeszéléseiről a következő hivatalos közleményt adták ki:

— A megbeszélések során, amelyeket Ciano gróf külügyminiszter Franco tábornokkal és a spanyol kormány tagjaival folytatott, szóba kerültek mindazok a kérdések, amelyek közvetve vagy közvetlenül a két országot érdeklik. A kérdések tárgyalása azzal az őszinteséggel és bizalommal folyt le, amely az elválaszthatatlan kötelékekkel összefűzött két nép viszonyát jellemzi. Ez a viszony legutóbb kifejezésre jutott abban a tüntetően nagyszabású fogadtatásban, amelyben a Duce és a fasiszta Olaszország képviselője spanyol földön részesült és a Franco és Ciano által elmondott pohárköszöntőkben. A tárgyalások során megállapítást nyert a szempontok és a javaslatok teljes egybehangzása és elhatározták a fennálló együttműködés további kifejlesztését.

Leégett a bukaresti rendőrség palotája

Bukarestből jelentik: Péntek este kigyulladt a bukaresti rendőrség hatemeletes palotája. A tűz az épület padlásán keletkezett, ahol az irattár egy része volt elhelyezve. A tűz olyan gyorsan terjedt, hogy a bukaresti tűzoltóság tehetetlennek bizonyult és csendőrséget hívott segítségül. A tűz átcsapott a szomszédos áruház te-

tőzetére is. A tüzet óriási erőfeszítéssel a hainali órákban sikerült eloltani. A hatóságok jelentése szerint csak a padlásán levő iratok pusztultak el, a többi irodahelyiségben levő okmányokat sikerült megmenteni. Valószínű azonban, hogy a hatósági nyilatkozat csökkenteni igyekszik a tüzkár jelentőségét.

Százötven holttest a rutban

Megdöbbszentő gyilkosság sorozatát leplezik le Romániában

Bukarestből jelentik: A Dnyeszter partján levő Dubosan községben egy Edvedev Mihail nevű orosz nemzetiségű földműves halála előtt megdöbbszentő vallomást tett az utolsó kenetet feladó papnak. Beismerte, hogy Jon nevű öccse tíz évén keresztül embercsempészéssel foglalkozott. Oroszországi menekülteket csempészett át csónakjában a Dnyeszteren és a vagyonszámbákat társai segítségével meggyilkolta és kifosztotta. Ily módon 150 embert tett el láb alól. Megnevezte azt a helyet is, ahol a holttesteket elrejtették.

A hatóságok kételkedéssel fogadták ugyan a vallomás megbízhatóságát, de a nyomozást megindították. Nagy megdöbbenéssel állapították meg, hogy a borzalmas vallomásnak alapja van. A megjelölt kutak fenekén és a pincékben

egész sereg csontváza találtak. A hatóságok széleskörű nyomozást indítottak Edvedev Mihail öccsének és bűntársainak kézrekerítésére.

A magyar külügyminiszter vacsorája a nemzetközi mezőgazdasági kongresszus díszünnepére

Budapestről jelentik: Csáky István gróf külügyminiszter péntek este a nemzetközi mezőgazdasági-ipari kongresszus résztvevőinek tiszteletére vacsorát adott. A vacsorán és az azt követő fogadáson a magyar politikai és társadalmi élet előkelőségei, a Budapesten akkreditált diplomaták és a kongresszus résztvevőinek számos kiválósága vett részt.

A JUGOSZLÁV ÁLLAM 2.400.000 DINÁRT FIZET MAGYARORSZÁGNAK A VOLT JULIAN ISKOLAK ÉPÜLETEIÉRT ÉS ENNEK ELLENÉBEN ELADHATJA A BUDAPESTI TÖKÖLIÁNUM ÉPÜLETÉT

A Tököliánum értéke tízmillió dinár

Jelentette már a Reggeli Újság, hogy Jugoszláviából küldöttség utazott Budapestre, hogy a Száva Tekelija által alapított »Tököliánum« értékesítéséről tárgyaljon és megegyezzen a magyar kormány megbízottaival. A budapesti tárgyalások teljes eredményre vezettek és rövidesen hivatalosan is közlik a megállapodást.

A megegyezés értelmében a Jugoszlávia területén, Horvátországban és Szlavóniában levő volt Julian iskolákért a jugoszláv államkincstár 2.400.000 dinárt fizet Magyarországnak, mely viszont megengedi a Tököliánum és Angeliánum eladását és a pénz átutalását Jugoszláviába.

A Tököliánum Budapest kelős közepén fekszik és így nagy értéket képvisel. Hozzávetőleges becslés szerint egymillió pengőt, közel tízmillió dinárt lehetne érte kapni. A Tököliánum értékesítésével kapcsolatosan felmerült az a terv, hogy azt a budapesti jugoszláv követség részére lehetne megvenni, mivel a követség bérházban nyert elhelyezést, a konzulátus pedig amugy is a Tököliánum épületében van.

Kanada — háborús menedék az angol gyermekeknek

A trónörökösöt is invitálják

A torontói Globe and Mail című lap mozgalmat indított, hogy arra az esetre, ha háboru törne ki, Kanada fogadjon be legalább 100.000 angol gyermeket, akik a háboru tartama alatt Kanadában teljes biztonságot, nyugalmat és kellemes otthont találnának. A kanadai lap ezt a gondoskodást az angol királyi család gyermekeire is ki akarja terjeszteni, — elsősorban Erzsébet trónörökösre és húgára, Margit királyi hercegnőre.

A lap azzal érvel, hogy a modern háboruban az angol városok légi támadások veszélyének lennének kitéve és ettől a királyi család sem lenne megkímélve. Azt ajánlja, hogy a gyermekek elszállítására azokat a hajókat használják fel, amelyek háboru esetén Kanadából csapatokat fognak Angliába vinni; ezek visszatérőben gyermekekkel megrakodva térnének haza Kanadába.

Rökk Marika halálra gázolt egy motorkerékpárost

Budapestről jelentik: Rökk Marika Dorog község főuccáján haladt gépkocsijával. Amikor egy szénásszeke- ret akart megelőzni, szembe rohogott vele motorkerékpáron Pistyur Ferenc szentendrei fiatalember. Pistyur motorkerékpárjával belerohant az autóra és olyan súlyos sérüléseket szenvedett, hogy kórházba szállítása után meghalt. Rökk Marika ellen az eljárás megindult.

Még nem irták alá az angol-lengyel szerződést

Továbbra is ideges a hangulat Danzigban — Roosevelt sürgeti a semlegességi törvény megváltoztatását

Berlinből jelentik: A Deutsche Diplomatisch-Politische Korrespondenz foglalkozik Olaszországnak a szandzsák visszacsatolása miatt Franciaországhoz intézett tiltakozásával és többek között ezeket írja:

— Közvetlenül a szandzsák átengedéséről szóló francia-török szerződés megkötése után a szíriai kormány tiltakozó táviratot küldött Párisba és a Népszövetséghez. A táviratban a szíriai kormány a legmélyebb csalódással hivatkozott arra, hogy megcsorbították azt a területet, amelynek sérthetlenségét megvédelmezni Franciaország ünnepélyesen kötelezte magát. Franciaország önkényes szíriai magatartása azt mutatja, hogy nem tartja sérthetetlennek azt a területet, amelyre mandátumot nyert. Az érdekelték jól teszik, ha Franciaország eljárását a jövőben éber gyanakvással figyelik.

HORE-BELISHA NYILATKOZATA

Párisból jelentik: Hore-Belisha angol hadügyminiszter, aki a francia szabadságünnep alkalmából a francia kormány vendégeként Párisban tartózkodott, elutazása előtt nyilatkozatot adott a Havasbroda munkatársának. Csodálattal állapította meg Franciaország nyugalmát és erejét. Kijelentette, hogy az angol katonai osztagok valóban büszkék arra, hogy a felvonulásban résztvehettek és szerepet játszhattak a francia katonák oldalán. Az angol és francia erők egyesülése most már természetesen és jogszerűnek látszik.

Az angol hadügyminiszter pénteken éjjel fél tizenkettőkor repülőgépen elutazott Párisból.

AZ ANNAMITAK HŰ FRANCIAK

Saigonból jelentik: Pénteken Saigonban eddig még nem látott fényvel és pompával ülték meg a francia nemzeti ünnepet. Brevy fő kormányzó rádióbeszédében kiemelte Franciaország gyarmati tevékenységét és az ottani lakosság lojalitását. Ha biztonságunkat ismét veszély fenyegetné, mint 25 évvel ezelőtt — mondotta — akkor Annam fiai egy szívvel-lélekkel állnak a franciák mellé, hogy biztosítsák közös hazájuk védelmét. (A. A.)

Washingtoni jelentés szerint Roosevelt elnök a francia nemzeti ünnep alkalmából kábeltáviratban fejezte ki Franciaország békéjére és haladására irányuló jókívánásait Lebrun elnöknek.

Tunisi jelentés szerint Tunisz muzulmán lakossága élénk résztvett a francia nemzeti ünnepen. Az ünnepségeken jelen volt a tuniszi bej és a fő kormányzó is. A tuniszi muzulmánok képviselői kifejezték Franciaország iránti hűségüket és azt a készségüket, hogy megvédjék az ország szabadságát.

Tunisz lakossága péntek este nagy lelkesedéssel hallgatta Lebrun és Daladier rádióbeszédeit.

GORT ÉS CHURCHILL HAZAÉRKEZET

Londonból jelentik: Lord Gort

tábornagy, az angol birodalmi haderő vezérkari főnöke, továbbá Sir Cirill Newark, az angol légi haderő vezérkari főnöke és Winston Churchill, akik résztvettek a párisi ünnepségeken, péntek este visszaérkeztek Londonba.

Az angol-lengyel szerződés

Varsóból jelenti az Avala: A lengyel kormány hivatalos képviselője az angol-lengyel szövetség formaszerű megkötésével kapcsolatban kijelentette, hogy miután ebben a kérdésben Beck londoni tárgyalásai során teljes megegyezés jött létre, az egyezmény formaszerű megkötésének semmi sem áll útjában, egyelőre azonban még nem tudni, hogy a szerződés aláírására mikor kerül sor.

Danzigban a helyzet változatlan

Londonból jelenti az Avala: A Reuter-iroda értesítése szerint Danzigban változatlan a helyzet. Az álhírek terjesztése megszűnt. A lengyel kormány azonban elégedetlen a danzigi helyzettel és figyelemmel kíséri az események alakulását. Beavatott körökből származó értesülés szerint a lengyel és a német kormány között nem folynak megbeszélések.

Varsóban úgy tudják — mondja az Avala jelentése —, hogy Danzigban továbbra is előkészületek folynak és bizonyos idegesség észlelhető. Az uccákon az önkéntes szolgálat tagjai cirkálnak. Danzigba több vezető német újságíró érkezett.

AMERIKA NEM MARADHAT KÖZÖMBÖS

Londonból jelentik: Lloyd George az új washingtoni angol nagykövet, Lothian lord tiszteletére adott diszebeden beszédet mondott. A volt miniszterelnök, aki emlékirataiban — mint ismeretes — elvetette a versaillesi béke feltételeit, most ismét állást foglalt a békeszerződések mellett. Kijelentette, hogy a Népszövetség, a nemzetközi munkügyi hivatal és a leszerelési kötelezettség igen jótékony hatása volt, majd támatta Németországot, Olaszországot és Japánt.

Lothian lord beszédében kijelentette, hogy az Egyesült Államok nem maradhatnak közömbösek a függőben levő kérdésekkel szemben. Ha Amerika az utóbbi időben elszigetelési politikát folytatott, meggyőződése — mondotta —, hogy e pillanatban erősen foglalkoztatják a jövő kérdései.

A FRANCIA SAJTÓ A NEMZETI ÜNNEPRŐL

Párisból jelenti az Avala: A szombat reggeli francia lapok egyértelműen megállapítják, hogy a pénteki ünnep fényes bizonyítéka volt a francia erőnek és annak az elszánt akaratnak, hogy a győzelemig ellenszegüljenek az erőszak politikájának.

A Matin ezeket írja: Tegnap megmutatkozott a birodalom hatalma. A pénteki felvonulás a béke mellett tüntetett és az utolsó figyelmeztetés volt azokhoz, akik nem értették meg ennek a nemzetnek szeretetét minden iránt, ami emberi.

A Journal így ír: Ha igaz az, amit Mussolini mondott, hogy a nemzetek közti viszonyt az erőszak szabályozza, akkor Franciaország és Anglia ma nyugodtan nézhet a jövőbe, mert nemcsak saját érdekeit, de minden szabad

nemzet jogait is képes megvédeni.

Az Oeuvre vezércikkében ezeket írja: A pénteki nap nem csupán a sok különböző fajból álló ország egységét jelképezte, hanem a két birodalom egységét is, melyek el vannak szánva, hogy biztosítsák a békét és a szabadságát.

ROOSEVELT ÜZENETE

Washingtonból jelentik: Roosevelt elnök a kongressushoz üzenetet intézett, amelyben közli, hogy a törvényhozásnak még ebben az ülészakában tárgyalás alá kell vennie a semlegességi törvény megváltoztatását. Ez nemcsak a béke, de az Egyesült Államok semlegességének és biztonságának is érdeke. Az elnök üzenete végén hangsúlyozza, hogy — tekintettel a mai világhelyzetre — nem lát okot álláspontja megváltoztatására.

LEBRUN TAVIRATA GYÖRGY KIRÁLYHOZ

Párisból jelentik: Lebrun elnök a július 14-i nagy katonai díszszemlén résztvevő angol csapatok visszatérésével egyidejűen táviratot intézett VI. György királyhoz. A távirat hangoztatja, hogy a díszszemlén résztvevő angol csapatok pompás fellépése általános bámulatot vívott ki, majd ezeket mondja:

— A jelen pillanatban, amidőn a francia nemzet lelkesen ünnepli az angol szárazföldi, tengeri és légi haderő csapatait, amelyek Franciaországba jöttek, hogy a francia csapatokkal együtt nemzeti ünnepségünkön résztvegyenek, boldog vagyok, hogy Felsőged előtt őszinte barátságomat és az egész francia nemzet háláját fejezhetem ki. Páris örömmel üdvözi a közös dicsőség társait, akiknek jelenléte a két nemzet összetartozását és közös idealizmusát jelképezi.

SCHICHT RADION
egymaga mos!

A Schicht Radion-nal való kifőzésnél az oxygenbuborékok milliói végzik a mosás munkáját. A szöveteken áthatolnak, minden szennyet eltávolítanak és a ruha ragyogó fehér.

RADION-FEHÉR!
lesz

DALADIER TAVIRATA CHAMBERLAINHEZ

Daladier miniszterelnök Chamberlain angol miniszterelnökhöz a következő táviratot intézte

— A nemzeti ünnep nagy díszszemléje után legyen szabad Páris népének köszönetét kifejezmem az angol haderő nagyszerű csapatainak nagyszerű fellépéséért, amelyek a lakosság lelkes éjjelezése közepette vonultak fel. Boldog vagyok, hogy Ön előtt és az egész nemes angol nemzet előtt a francia nemzet meleg köszönetét tolmácsolhatom.

AZ ANGOL ÉS FRANCIA BIRODALOM EGYSÉGE

Párisból jelentik: Corbin londoni francia nagykövet a nemzeti ünnep alkalmából adott lakomán beszédet mondott. Hangsúlyozta azt a meggyőződését, hogy az angol és francia birodalom egységén meg kell törnie minden egyeduralmi törekvésnek.

Gyuristics Vojin pénzügyminiszter a francia miniszterelnöknél

Párisból jelentik: Daladier miniszterelnök pénteken kihallgatáson fogadta Phipps párisi angol nagykövetet. Utána Gyuristics Vojin jugoszláv pénzügyminiszter jelent meg a miniszterelnöknél. A jugoszláv pénzügyminisztert dr. Purics Bozsidar, Jugoszlávia párisi követe kísérte a miniszterelnökhöz. (A. A.)

A német művészet napja

Münchenből jelentik: Münchenben pénteken ünnepelték a »német művészet napját«. Hitler kancellár a vezérházban fogadósten látta vendégül az ünnepségre Münchenbe érkezett vendégeket, köztük Alfieri olasz népevelési minisztert. Az olasz miniszteren kívül ott volt Göbbels propagandaminiszter, Attolico berlini olasz nagykövet, valamint a német művészet igen sok kiváló képviselője. Az estély során Hitler hosszú és szívélyes megbeszélést tartott az olasz miniszterrel.

HALLÓ!

Rigába érkezett moszkvai jelentések szerint ott meghalt Tolsztoj Mária grófnő, Tolsztoj Szergejnek, a nagy orosz írónak felesége.

A bolgár lapok és hírügynökségek munkatársai tegnap délelőtt a Róma-Szófia között közlekedő nagy személyszállító repülőgépen Szófiából Rómába repültek.

Jahija pasa egyiptomi miniszterelnök görögországi tartózkodása során kihallgatáson jelent meg II. György királynál, valamint Pál trónörökös-nél. Jahija pasa több ízben tanácskozott Metaxasz miniszterelnökkel is. Athéni tanácskozásai befejeztével az egyiptomi miniszterelnök pénteken délután utazott el a görög fővárosból Egyiptomba.

Az amerikai repülőgépgyárakból rövidesen elbocsátják az összes külföldi munkásokat, nehogy valaki az új találmányokat elsajátítsa. Ezzel kapcsolatosan az a hír szivárgott ki, hogy az új repülőgépeket ultraerős motorokkal szerelik fel, amelyek 25%-kal jobbak lesznek a mostani legjobb motoroknál. A vadászgépek óránkénti sebessége 375 mérföld, a bombavetők pedig 300 mérföld lesz. Az új bombavetők valóságos légi várak lesznek.

Olaf norvég trónörökös feleségével együtt pénteken tért vissza észak-amerikai útjáról. A trónörökös pár három havi távollét után Bergen kikötőjében szállott partra, ahol a rossz idő ellenére is hatalmas néptömeg üdvözölte a fenségeket. Olaf norvég trónörökös visszatérése után a norvég hadsereg tábornokává és a haditengerészet tengernagyává nevezték ki.

Az egyiptomi kormány Alexandria közelében, a Marint-hó környékén nagy katonai repülőteret akar építeni.

A pozsonyi francia konzul tegnap értesítette Durcsánszki szlovák külügyminisztert, hogy Franciaország de facto elismeri az önálló Szlovákiát. Ennek értelmében a francia konzul továbbra is megmaradhat Pozsonyban.

A belga kormány péntek esti ülése után hivatalos jelentést adtak ki, amelyben közlik, hogy a belga kormány nem engedélyezi többet emigránsok letelepedését Belgiumban. Mindazon emigránsokat, akik engedély nélkül vagy illegális uton jöttek Belgiumba, ki fogják utasítani. Yandon igazságügyminiszter közölte, hogy Belgiumba 22.000 emigráns költözött, akiknek fele közsegélyre szorul. A segélyezés céljaira hatmillió frank hitel áll a kormány rendelkezésére. Az illegális beszivárgás ellen azért is erőlesen fel kell lépni, mert az utóbbi időben minden erőlesen intézkedés ellenére is háromezren szöttek az országba.

A »Graf Zeppelin« léghajó pénteken este 45 órai repülés után leszállt a Rajna-Majna repülőtéren, amely Frankfurt am Main közelében van.

A svéd kormány, amely az utóbbi időben nagy munkát fejt ki az ország katonai megerősödése érdekében, 65 millió svéd korona hitelt utalt ki a szárazföldi, tengerészeti és légi csapatok felfegyverzésére, valamint hadianyag beszerzésére.

A szombori rendőrség kinyomozta özv. Marschall Béláné gyilkosát

Ódry János szvetozármileticsi büntetett előéletű napszámos a gyilkos, aki megszökött a rendőrök kezeiből

Junius 18-19.-e közötti éjjel gyilkolták meg Szomborban özv. Marschall Bélánét, Kraja Petra II. ucca 46. számú házban levő lakásán.

A gyilkosság felfedezése után Pelagics Milorád rendőrfelügyelő megszakitotta szabadságát s hihetetlen eréllyel fogott hozzá a nyomozáshoz. Az első helyszíni szemle ugyszólván semmi kézzel fogható nyomot nem eredményezett és ezért tulajdonképpen csak feltételek alapján kezdhetette meg munkáját. Abból indult el a nyomozás kezdetén, hogy a tettét csak olyan egyén követhette el, aki jól ismerte a színhelyet. Pelagics Milorád ezért alaposan kikérdezte az összes szomszédokat és özv. Marschallné minden ismerősét, hogy nem láttak-e gyanús viselkedő egyéneket a ház környékén.

Az összes szomszédok és minden kihallgatott azt mondta, hogy néhány napig láttak egy, néha két gyanús viselkedő férfit is, akik közül az egyik tömzsi, közepetermetű, kómüves külsejű ember volt, széles karimájú fekete kalappal, amit mindig mélyen a szemébe húzott.

Pelagics rendőrfelügyelő ezzel párhuzamosan többször alaposan átvizsgálta a lakást és ekkor olyan fontos nyomok birtokába jutott, amelyeket későbbi munkája során eredményesen vehetett igénybe. A hálószoba szőnyegén elszáradt fűszálakat talált, amelyek a gyilkos cipőjéről kerülhettek a szőnyegre, ezenfelül

az ágy előtt vöröses-barna férfi hajszálakat, végül a szőnyegen kékes-fehér port talált. A vizsgálat megállapította, hogy ez rézgálic, amit a szőlő permetezéséhez használnak és a gyilkos valószínűleg olyan nadrágban volt ott, amiben előzőleg szőlőt permetezett.

Ebből a permetléből fröccsent a nadrágra néhány csepp, ami idővel megszáradt és éppen a gyilkosság színhelyén porolódott le a nadrágról.

Özv. Marschallné lakása a Kraja Petra II. és Vinogradzka uccák sarkán van. Innen egyenesen a katolikus temetőbe vezet az ut, a katolikus temetőn pedig egy átjáró van a mögötte levő szállásokhoz. Pelagics Milorád ezért a temetőcsőzt is kihallgatta arra vonatkozóan, hogy kik szoktak a temetőn átjárni a szállások közül, mivel az volt a feltevés, hogy a gyilkos onnan jöhetett a házba.

A csőz ugyanolyan személy-

leirást adott a temetőn átjáró egyik emberről, mint a meggyilkolt Marschallné szomszédai.

Ezek után Pelagics Milorád tisztában volt azzal, hogy — amennyiben tényleg helyes nyomon indult el, amit pedig száz százalékig biztosra vett, — akkor a gyilkosnak a temető mögött levő szállásokról kellett a városba jönnie.

Parancsot adott tehát a rendőröknek, hogy kutassák át a város e részén levő szállásokat és különösen egy vöröses haju, tömzsi férfit figyeljenek.

Az egyik rendőrszolgálatos nyoma útja során eljutott a Karakasevics Milorád-féle szállásig, amelynek befásított bozótos részén egy kis kalyibára bukkantak. A kalyibában két férfi volt, egy idősebb és egy fiatalabb. Az idősebb igazolta magát, hogy ő Ódry Péter, Szvetozár Mileticsen született és a tanya bérlője. A fiatalabb tarsáról azt mondta, hogy az Ódry Jóska, az ő unokaöccse és nála dolgozik.

A rendőrök beszélgetni kezdtek Ódryékkel és igyekeztek különböző kérdéseket hozzájuk intézni, mert a fiatalabb tömzsi volt, de a haj színét nem tudták megállapítani és azt gondolták, hogy valamilyen ürüggyel mégis csak megállapítják majd a haj színét.

Beszélgetés közben Ódry Jóska felkelt, vett egy csomagot és azt mondta, hogy mindjárt visszajön, csak azt elviszi egy helyre. Ódry Jóska ezzel elment és nem is jött többet vissza.

Mikor a rendőrök gyanút fogtak és keresni kezdték, az már nem volt seholsem.

A rendőrszolgálatos azonnal visszatért a rendőrségre és közölte Pelagics Milorád felügyelővel a történetet. Pelagics erre behozatta Ódry Pétert és megkezdte kihallgatását.

Az öreg azonnal beallotta, hogy a megszökött nem Ódry Jóska, hanem János, az ő fia, akit »Kokas«-nak hívnak. Többszörösen büntetett előéletű, akit több rendbeli betöréses lopásért 1935. évben néhány évi börtönre ítélték és büntetése kitöltése céljából Mitrovicára szállították. Ódry János azonban egy év múlva megszökött Mitrovicáról

és átszökött Magyarországra, ahol két évig rejtőzött, majd ismét visszatért. Tavaly jött apjához és azóta ott él a tanyán. Ők nem szívesen látták, mert rabiátus, veszekedő ember, akinek testi sér-

KONZUM-KÁVÉ
az Ön munkatársai
idegeit csillapítja
KONZUM
kávé- és teabehozatal
Tulajdonos **Csaba Dezső, Szubotica**
Telefon 20

tésért is már többször meggyült a baja a hatóságokkal. Jósának azért hívták, mert a tanyán több gyermek van és ha ezek meg tudnák igazi nevét a Jánost, talán elárulták volna.

Pelagics Milorád Ódry Péter kihallgatása után megállapította, hogy Ódry János középmagas, jól fejlett, vöröses-barna haju férfi, akinek fején hat sebhely van, bal kezén a középső ujj hiányzik és bal füle is csak félig van meg, mert másik felét egy verekedés alkalmával levágták. A rendőrség a kalyibában házkutatást tartott és ekkor az ágy alatt egy ládában öt olyan kötelet talált, amilyen a meggyilkolt Marschallné összekötözte a gyilkos. Egy régi dezsában rézgálic oldat volt, amelynek vegyi összetétele teljesen azonos azzal, amit a gyilkosság színhelyén a szőnyegen találtak, ezenfelül azonban megtaláltak egy nadrágot is, amelyen a permetezés alkalmával rézgálicoldat fröccsent. A rendőrség feltevése szerint a gyilkos ebben a nadrágban követte el a tettet.

A szombori rendőrség most aztán nagy felkészültséggel keresi Ódry János Kokast. Együttal közli a közönséggel, ha valaki olyan férfit lát, akinek személyleírása megegyezik Ódry Jánoséval, azt közölje azonnal a legközelebbi rendőrrel, hogy az letartóztathassa. A személyleírás olyan pontos, hogy ennek alapján hamarosan letartóztathatják Ódry Jánost, ha csak időközben át nem szökött Magyarországra.

Le akarta szurni a nevelt lánya vadházastársát

Pénteken este izgalmas jelenet játszódott le a noviszádi Luja Bartua uccán.

Vujaklija Sztევან, a dohánytermelők egyesületének elnöke összeszólalkozott Radonics Brani-szláv munkanélküli pincérral.

Vujaklija a vita hevében kést rántott elő és Radonicsot le akarta szurni. Az utolsó pillanatban közbelépett egy rendőr és megakadályozta az emberölést. Mindkét verekedőt előállították. Vujaklija elmondta, hogy azért haragszik Radonicsra, mert

két hónappal ezelőtt megszökött a 16 éves nevelt lányát,

— aki az ő, Vujaklija volt vadházastársának lánya — és azóta vele él.

Vujakliját letartóztatták. A 16 éves lányt az árvaszék gondjaira bízta. Valószínű, hogy az árvaszék engedélyt ad arra, hogy a pincér elvegye feleségül a lányt.

Olvassa a Reggeli Ujságot!

„Fruško Gorac“

Pezségők, Pálinkák,
Biser, Likörök,
Borok, Gyümölcszörpök

minőségben felülmulhatatlanok

FRUSKOGORAC K. D. NOVISZÁD USZTAVSZKA 1. — Telefon 22-85

„Az ember, akinek mindig igaza volt“ Churchill népszerűsége hétről-hétre nő Angliában

Egy modern államférfi változatos élete, érdekes pályafutása

(London, július.) Churchill. Churchill. Churchill. Mint valami csatakiáltás visszhangzik az angol közvéleményben a nagy államférfi neve Sir Archibald Sinclair, a liberálisok vezére feltűnést keltő beszédben követeli a konzervatív Churchill bevonását a kabinetbe. A külügyminisztériumhoz közelálló Daily Telegraph vezércikkben figyelmezteti a kabinetet, hogy Churchill részvétele a kormányzás munkájában immár nélkülözhetetlen. A vezércikk széles hullámokat ver politikai körökben. — a konzervatív pártban palotaforradalom fenyeget — Chamberlain legbizalmasabb hívei állnak össze és küldöttségben hírik a miniszterelnököt, hogy Churchillt hívja meg kormányába. Lord Rothermere Daily Mail-je már-már elbeszélgetés az eseményeknek és haragú betűkkel közli olvasóival, hogy Winston Churchill az admirális elöljárója, vagyis Nagy-Britannia tengerészeti minisztere lesz. Mindezzel egyidőjűleg megjelenik a könyvpiac legnagyobb szenzációjaként Churchill legújabb műve e páratlanul termékeny agyának beszámolója az elmúlt évek küzdelméről tanulságairól és esatalkálásairól. A könyvet, melynek címe »Stop by stop« (Lépésről lépésre) az angol sajtó pártkülönbség nélkül mint politikai és irodalmi eseményt ünnepli. Robert Blendford, a híres publicista terjedelmes cikkben méltatja Churchill előrelátását és államférfi nagyságát. A cikk címe átmeny a köztudatba és ugyszólván állandó jelzővé lesz Churchill neve mellett: »az ember, akinek mindig igaza volt«.

Churchill maga pedig a következőket írja három történelmi évről beszámoló könyve előszavában: »Nagy elégtétel számomra, hogy öfelféle kormányra végül is saját elgondolásaimat kényelmes és lassu úsványon meg részleteiben is eljutott e könyv alapelveinek követéséhez. Nem hallgatbam el azonban sajnálkozásomat, hogy nem vonták le már előbb ezeket a következtetéseket«.

Churchill az angol politikuskokra kötelező szerénységgel fejezi ki azt, amit egész Angliában sokkal nyomatékosabban hangoztatnak. Chamberlain kormánya, mely még mindig lemond Churchill közreműködéséről, voltaképpen Churchill politikai elgondolásait vette át és úgy külpolitikai terveiben mint belpolitikai célkitűzésekben Churchill tanácsait követi. Már április 23-án, amikor Chamberlain az alsóházban bejelentette az általános védőkötélzettség bevezetését (amiszintén Churchill régi követelése volt), felállt Campbell Stephen munkáspárti képviselő és a következő megjegyzést tette: »Mután a miniszterelnök lépésről-lépésre azt a politikát követi melyet Churchill képviselő ur előrelátására, nem volna-e sokkal tisztességszerűbb, ha a miniszterelnök lemondana és helyét átengedné Mr. Churchillnek?«

Chamberlain nem engedte át a helyét sőt még csak tárcát sem kínált fel annak a férfinak, akinek »mindig igaza volt«. Miért ez a merev ellenállás Churchillal szemben, kérdik Anglia-szerte és Chamberlain népszerűségét kétségtelenül aláássza, hogy ellenáll a Churchill aktiválását követelő néphangulatnak. Utón, utóféln mondegatják, hogy Chamberlain személyes okokból az erősebb, színesebb aktívabb egyéniségek iránt érzett féltékenységből vonakodik világhírű parthívónak tárcát felajánlani.

Persze kérdéses, hogy Churchill ma-

ga megelégednék-e egy szakminiszteri tárcával. Tudvalevőleg már hosszú évek óta a kormányelnökség jogos várományosa volt és nehéz megmagyarázni, hogy ő, aki minden más angol államférfinál több miniszteri tárcát viselt és békében és háborúban egyaránt felmérhetetlen szolgálatokat tett hazájának, miért szorult mindig a háttérbe. Ami származását és neveltetését illeti Winston Churchill a legjobb angol politikai hagyományt testesíti meg. A Marlborough hercegi nemzetségből származik, apja lord Randolph Churchill a victoriánus kor egyik legérdekesebb és leghatásosabb államférfija volt. Ösről, Marlborough hercegről, a 17. század nagy hadvezéréből és államférfijából Winston Churchill már klasszikusi rangra emelkedett életrajzot írt, mely úgy, mint édesapjáról írott biográfiája a modern angol történetírás remekműve.

Mint történetírót Churchillt ma már Macaulayval emlegetik egysorban. Ösremesi származása és hagyományos angol neveltetése ellenére (harrowi diák volt éppúgy, mint Baldwin) Churchill valahogy nehezen illeszthető be az angol politikai élet szokásos kereteibe. Talán amerikai édesanyja vére, a lobogóbb, szenvedélyesebb vér irányította váratlan merész fordulatok felé Winston Leonard Spencer Churchill kalandokban és sikerekben, eredményekben és csalódásokban oly gazdag életpályáját. Szenvedélyes temperamentuma, magával ragadó szóbeli képessége, gyilkos iróniája, vagyos személyiségének egész dinamikus erceje, a higgadt, hidegvérű, kíváncsra hajlamos, túlvatos angol államférfiaknál állandóan bizalmatlanságot és bizonytalanságot, idegenkedést és talán féltékenységet és féltékenységet is vált ki.

Az államférfiak, akik Anglia sorsát irányítják tudják, hogy Churchill tempója nem felel meg az ő vérmérsékletüknek. Tudják azt is, hogy Churchillnél értékesebb munkatársat nem találhatnának, de félnék attól, hogy jelenléte megbontaná az egymáshoz hangolt fegyelmzett önművelményüket alárendelő miniszterek harmonizációját. Talán igazuk is van. Nehéz is elképzelni, hogy olyan államférfitípust mint Sir John Simon, Sir Samuel Hoare, lord Runciman, vagy akár Chamberlain hogyan működhetnének együtt Winston Churchilllel. Baldwin ösztönösen idegenkedett pártja legértékesebb tagjától és Chamberlain — minden jel arra vall — örökölte elődje érzelmeit. Mindezek az államférfiak a tradicionális angol gondolatvilágot képviselik.

Az életstílust az életfelfogás kiegyensúlyozott józanságát. Beszédjeik úgy hasonlítanak egymáshoz, mint egyik tojás a másikhoz, szavajárásuk egyforma éppúgy, mint magatartásuk és modoruk. Velük szemben pedig itt áll Churchill, fölélményes előrelátásával, szótámondásával, tüzes nyugtalanságával. Egy ember, aki éppoly vesztélyes, amikor igaza van mint amikor nincsen igaza. Legtöbbször pedig igaza volt.

Egész élete az általánosan uralkodó félfogások elleni harc jegyében állott. Gyakran magával ragadta a nagy tömegeket. Neha magánosan küzdött végig vesztett harcát Meggyőződését gyakran változtatta, de mindig férfiasan helytállt tévedéséért. A királyválság alatt ő volt az egyetlen jelentékeny politikus, aki az utolsó pillanatokig a királyi küzdött VIII. Edwardért. Hónapokon keresztül vere-

kedett egy kis csoport élén, hogy megbuktassa az Indiának új alkotmányt adó törvényjavaslatot, melyből a brit impérium egységét féltette. Vagy nemrégiben, amikor egész Anglia örömmémorben uszott az angol-ir kibékülés miatt ismét csak Churchill volt, aki vésztjósó intelmeivel szembe fordult a közhangulattal. Ma és már hónapok óta az Oroszországgal való szoros szövetséget követeli, — viszont egykor ő volt a bolsevizmus legelszántabb ellenfele. Hadügyminiszter korában ugyszólván önhatalmulag tárogatta Kolcsak és más antibolsevista orosz tábornokok ellenforradalmi hadseregeit, — az elbukott fehér Oroszországot.

Ma Winston Churchill 65 esztendő. És már 10 éve annak, hogy utójjára miniszteri tárcát viselt. Ez alatt az évtized alatt azonban mint a nagyfigyelmeztető, a próféta és kritikus az elfogult nézetek és félmegoldások örök ostromozója megmaradt az angol politikai élet egyik legaktívabb tényezőjének.

Nemesak a jelleme hanem élettörténete is megkülönbözteti a többi angol konzervatív államférfi nyugodalmas és egyáku életvonalától. Ez a főnemesi sarj kamaszkorától kezdve kiszakította magát a hagyományok keretei közül. Mint katonai és újságíró fiatalabb éveiben vadabbnál vadabb kalandok hőse volt. Amikor 26 éves korában, tehát közel 40 év előtt a parlamentbe választották, már nagyobb és érdekesebb multra tekintett vissza, mint nála kétszerte idősebb kollégái. Önkéntesként a spanyol csapatok oldalán résztvevett a spanyol-amerikai háborúban. A századforduló bur háborújának legendás hőse volt és csak vakvéletlen mentette meg a haláltmevetőn bátor fiatal katonát a biztos pusztulástól. Ott masírozott a brit csapatokkal Egyiptomban, Szudánban és Indiában. Mint lándzsáskapitány az örül Mahdi vad dervisei ellen az obdurant fűtközetben vezette a döntő lovasatagot.

Amikor a repülés még rettegett és bizonytalan kaland volt Churchill fiatal miniszterként pilótává kepezette ki magát. Egy, az angol parlamentarizmus történetében páratlan javaslat azt követelte, hogy tiltsák el Churchillt a repüléstől, nehogy kockára tegye a birodalom számára pótolhatatlanul értékes életét...

Amikor Winston Churchill megkezdte politikai pályafutását, már oly sok kalandra, élményre és sikerre tekintett vissza, mely bőségesen kitölthetett volna egy egész emberi életet. De Churchill skoldalúsága és életereje éppoly rendkívüli fáradhatatlan intenzívításában, mint amilyen rendkívüli az egész jelensége maga. Mint újságíró, történetíró, katonai szónok, mint organizátor és mint államférfi megszakítás nélkül dolgozott négy évtizeden keresztül. Sokan azt mondják, hogy életének csodálatos teljesítményei még csak ki sem moritok egész egyéniségét. Ha a politika nem kötötte volna le, mint drámaíró, sőt mint színész is az első sorában foglalhatott volna helyet.

A pártkötélékekbe csak nehezen tört bele. Volt liberális és konzervatív. Egyszer a jobboldalon harcolt, egyszer a baloldalon. Gyakran szembe fordult mind a két oldallal és függetlenül minden tekintélytől vívta magányos harcait. Anglia számára a legnagyobb szerencse volt, hogy a világháború kitörése Winston Churchillt a tengerészeti miniszter székében találta Churchill már évekkal a

Valóságos öröm
kiadásak és olcsók,
használatban igen
takarékosak
ELIDA
SZAPPANOK

háború kirobbanása előtt mániákusan jóslgatta, hogy a negy összeütközés elkerülhetetlen. Minden támadás ellenére erre a feltételezésre építette fel reformjait. Így történt, hogy a történelmi események a brit flottát a leg-tökéletesebb készségben találták. Az ő ösztönzésére az ő tervai alapján indult el az angolok balsikerű dardanellai expedíciója, melynek bukása elfeledtette időlegesen Churchill her-vadhatatlan érdemeit. A dardanellai fiaskóért felelős minisztereknek ki kellett vonni a kormányból. Churchill azonnal ment a hadseregbe és mint frontarcos ugyanugy kitüntette magát mint fiatalabb korában a brit birodalom gyarmati háborúiban. A szükség óráiban visszahívták. A hadianyag ellátás miniszteriumának élére került és ugyszólván napok alatt rendet teremtett a káoszban. A brit hadsereg hadianyag ellátását oly nagy-szerűen szervezte meg, hogy munkája, ma már a történelemben átment megállapítás szerint, az antant végső győzelmének egyik legfontosabb előmozdítója volt.

A háború után mint hadügyminiszter lépett be a kormányba. A területi- és hadsereg megszervezésével lerakta azokat az alapokat melyeken ma az egész brit haderő felépült. Később mint gyarmatügyi miniszter is rendkívül eredményesen dolgozott, majd 1924-ben Baldwin kormányának pénzügyminisztere lett. Ezt a tiszteletet öt teljes éven át töltötte be. Az angol politikai hagyományoknak megfelelőleg a pénzügyminiszter voltaképpen a miniszterelnöki tárcá várományosa. Csak-hogy ezekben a látszólagosan nyugalmas években úgy érezték, nincs nyugtalanító szénre szükség, — hasznosabb lehet a megállapodott közép-szerűség. Valószínűleg az egész európai történelem másképpen alakult volna, ha Churchillt nem rekesztették volna ki a brit birodalom kormányzásából. Mindazokra a veszélyekre me-

lyek később nagyon is megbizonyosodtak, Churchill mindig elsőként és gyakran egész egyedül mutatott rá. Számtalanszor emelt szót a bekészítés mellett Sűket füleknek beszélt. Később rámutatott az angol lefegyverzés súlyos következményeire. Rémlátó uszítónak gúnyolták. Már 1934-ben felemelte intó szavát, hogy Európában közepén titokban egy félelmetes minden eddigi arányokat felülmúló légi haderő épül ki. Baldwin fölényesen megcáfolta Churchill »légbőlkapott« állításait. Amikor már késő volt Baldwinnek magának kellett bevallania, hogy Churchillnek megint egyszer igaza volt. Éveken keresztül beteges pesszimistának, vak fanatikusnak tartották, amikor mint valami modern Cato újból és újból a közeljövő erjedő veszélyeit drámai színekkel festette ki a nyugalmából felzavart parlament előtt. Az utolsó években meggyorsult az események üteme és meggyorsult Churchill jóslatai is. A közelmúlt viharos fordulatait és azok súlyos következményeit a brit birodalomra és az európai békére előre látta. Szavai egyre nagyobb feltűnést keltettek, de egészen 1939 elejéig nem

hallgattak rá. Ma már nagyon is hallgatnak. A külpolitikában is, a fegyverkezésben és a katonai reformokban is a Chamberlain-kormány Churchill követeléseit valószínűleg meg. Most már azonban az angol milliók többet akarnak. Azt akarják, hogy az az ember, akinek »mindig igaza volt«, felelős állásban érvényesíthesse zsenialitását alkotó-ejét és energiáját. Viszont a kormánynak erről is gondolnia kell, hogy Churchill bevonását a kabinetbe, a külföld egyes államai ma nyílt kihívásnak értelmeznék. Így a kétségtelesen fennálló személyi okokon kívül bizonyos külpolitikai megfontolások is arra késztették Chamberlaint, hogy egyelőre még ellenőljön az egyre erősödő néphangulatnak, melynek bizalma, reménye Churchillban összpontosul. Lehet, hogy Chamberlainnek egyelőre még sikerül az országvezetői tárcát Churchillre, leszerelni De ha a brit birodalomra végzetesen súlyos érák következnek Churchill fogja vezetni az angol nemzetet.

Ráskay László

A szombori eucharisztikus kongresszus

Szomborból jelentik: Az a katolikus férfi és ifjusági kongresszus, amely augusztus 5-én és 6-án Szomborban zajlik le, rendkívül nagy méretű és impozáns keretek között megy majd végbe. Nemcsak az ország minden részéből, hanem a különböző külföldi államokból is igen számosan jönnek el, míg a Vojvodina különböző helyeiről már eddig több mint kétezerrel jelentették be, hogy kerékpáron zárandokolnak majd Szomborba a katolikus világ e nagy napjára.

Majdnem bizonyosnak látszik, hogy a kongresszuson maga a beogradói pápai nuncius excellenciája Msgr. dr. Hector Felici személyesen is részt vesz.

Miután a kongresszus nemcsak a Vojvodina, hanem az egész ország részére rendkívül nagy jelentőségű és az többszáz ezer hívő szívét és érzelmeit mozgatja meg, elsőrendű kötelességünknek tartjuk, hogy a lélekemelő, Isten nagyságát dicsőítő kongresszus egyes mozzanatairól a lehető legrészletesebben tájékoztassuk olvasóinkat. Ezért munkatársunk felkereste Szombor köztisztviselőiben álló plébánosát, Szkenderovics Antal pápai kamarását, aki a kongresszus céljaira és a rendezéssel kapcsolatos széleskörű akcióról a következőket volt szíves mondani:

— A kongresszus célja — kezdte Szkenderovics plébános — a katolikus egyház kegyelem-eszközeinek igénybevételével a férfiak lelki megújodása és megerősödése. De a főcél a katolikus férfiaknak tüntetése katolikus vallásuk mellett, másszóval a kongresszus azt célozza, hogy a férfinek természetadta hivatását és Krisztus tanáiból folyó rendeltetését önértékkel szegyen nélkül gyakorolhassa a legnagyobb nyilvánosság előtt is.

Közismert dolog, hogy újabban úgy az egyes országok, mint az egyes püspökségek eucharisztikus kongresszus név alatt gyűjtik össze időnként híveiket, amely kongresszusok seregszemléi voltak a buzgó katolikus hívőknek. Bármennyire is sikerültek ezen eucharisztikus kongresszusok, észrevehető volt,

hogy a férfinek nagy része részint a létért való küzdelem, részint lelki közönyösség folytán távolmaradt ezen vallási manifesztációktól. Ezért határozta le a bácskai egyházmegyei konzultori értekezlet, hogy ezérvben Szomborban tisztán csak a férfiak és ifjak számára rendezze meg az idei egyházmegyei katolikus nagygyűlést, hogy ezáltal a férfiakat vallási letargijukból felrázzák és a vallás felséges eszméi iránt fogékonyá tegyék.

A katolikus vallásban ugyanis — folytatta érdekes fejtegetéseit a nagyhirű pápai kamarás — ellentétben a többi vallásfelekezettel, ahol mindenütt a férfinek jut a vezetőszerep az egyházban, ezt a vezetőszerepet a férfiak lassankint kikapcsolták kezükből és így az egyházban, de főleg a hitbuzgalmi akciókban a főszerepet a nők vették át. Krisztus tanai szerint egyedül a férfi a letéteményese az ő földi országának és egyedül ő volna hivatva a vezetőszerepre. E vezető szerep és hivatás újból való felélesztése a tudádonkénti célja a szombori katolikus nagygyűlésnek.

A bácskai egyházmegye heterogén voltának megfelelően, a nagygyűlést a három fő nemzetiség számára külön-külön tartják meg és pedig bonyevác-horvát, magyar és németek részére. Ugyanakkor az egyházmegyében jelentékeny számmal élő ruszinok és szlovákok számára külön-külön tartanak istentiszteletet.

A bonyevác-horvát nemzetiség számára a nagygyűlés szónokai a következők: a nagygyűlés elnöke Rajics Blasko apostoli protonotárius és püspöki helytartó. A szombat éjjeli szentségimádás előtti szónoklatot Vujkovic Ferenc szuboticaí hitoktató tartja, míg a vasárnap reggel 8 órakor tartandó ifjusági nagygyűlés elnöke Kujundzics Iván szuboticaí gimnáziumi hittanár, szónokai Semudvarac Marin szuboticaí paptanár lesz. A vasárnap délutáni férfi nagygyűlés szónokai Rajics Blasko, Evtovic Péter pápai kamarás zsedniki plébános és Malagurszki János szuboticaí tanárok lesznek.

A magyarok számára tartandó fér-

Én megvédem bőrét!

Az égető napsugaraknak szabad a bőréhez férközniök, de nem szabad azt megsérteniök. Használjon engem! Bőre gyönyörűen megbarnul és sport-szerű, egészséges színt kap, amelyre már régen vágyik.

fi nagygyűlés elnöke Petrányi Ferenc sztaribecsei apátplébános lesz, a szombat éjjeli szentségimádás előtti szónoklatot Körmöczy Ambrus becei káplán tartja, míg a vasárnap reggel tartandó ifjusági nagygyűlés elnöke Csipák Ferenc szuboticaí vikárius, főszónoka Lantos Károly szuboticaí káplán lesz. A vasárnap délutáni férfi nagygyűlés szónokai Petrányi Ferenc, Szabó Dénes sztarikanizsai (tótfalusi) plébános és Cziráky Imre író lesz.

A német nagygyűlés elnöke dr. Eggerth Jakab apatini apátplébános lesz. A szombat éjjeli szentségimádás előtti szónoklatot Léh Ferenc novivrbászi hittanár tartja. A vasárnap reggeli ifjusági nagygyűlés elnöke Thiel Sándor bezdáni káplán lesz. A délutáni férfi nagygyűlés szónokai dr. Eggerth Jakab, Berenc Ádám apatini vikárius és dr. Schmidt Ádám szombori ügyvéd lesznek.

Felakasztotta magát

Krausz Simon sógora, Katzau bankigazgató

Budapestről jelentik: A rendőrséget az Abonyi-ucca 11. számú házába hívták egy alberti szobába. Öngyilkosságot jelentettek.

Az öngyilkos: Katzau Richárd, volt bankigazgató.

Az alberti lakásban egy regényes élet zárult le. A békeidők egyik híres alakja zárta le életét önként. Ma reggel takarítónője hiába kopogtatott az ajtón, a 70 éves Katzau Richárd, aki már hosszabb ideje lakott ebben az alberti szobában, a kopogtatásra nem felelt. A házmesterrel a házbeltük erre feltörték a szoba ajtaját és ekkor

a volt bankigazgatót hálóingben, az ablaklőrészre felakasztva találták.

Bucsuvelet nem hagyott. Az íróasztalán különböző iratok hevertek. Ezek között egy rendőrségi idézés is. Nem tartják kizártnak, hogy az idézés és az öregur öngyilkossága között összefüggés áll fenn.

EGY ÉRDEKES KARRIER

Katzau Richárd aránylag fiatalon futott be nagy karriert. Sógorságba jutott Krausz Simonnal, aki mintegy 30 évvel ezelőtt megalapította a Krausz és Bettelheim céget és üzleti vállalkozásaiba belevonta sógorát, Katzau Richárdot. A Krausz és Bettelheim cég akkoriban gyors és nagyarányú előretörtést mutatott. Magyar és osztrák magnások lettek az üzletfelei és a törzsdén hatalmas tranzakciók indultak el. Külföldi relációban is hatalmas üzleti elgondolások támadtak amelyek kivételét Krausz Simon részben sógorára, Katzau Richárdra bízta. Az akkor még fiatal előkelő megjelenésű férfi

külföldön telepedett le, Bécs, Berlin, London és Páris között utazott, tárgyalt, dolgozott.

Krausz Simon bizalmas utasítása szerint végezte munkáját és közreműködésével születtek meg nem egyszer nagyszabású tranzakciók, amelyek új vállalkozásokat vagy régiéket megszerzését tették lehetővé.

Katzau Richárd természetesen nagy pénzeket keresett és nagyuri életet élt. A bécsi Imperialban bérelt előkelő apartman és ezekben az időkben fezőrök, bankemberek, ipari vállalkozók egymásnak adták a kilincset. Katzau apartmanjának az ajtaján, Percenként szólt a budapesti, párisi, londoni telefon, Katzau továbbította Krausz Simon rendelkezéseit, intézkedéseit, vagy kívánságait. Nagy jövedelme volt természetesen és ennek megfelelően élt. Alakja ismertté vált Lécs előkelő köreiből, a társaságokban, a turfon, klubokban Bécsben épp úgy, mint Európa más metropolisáinak tőzsdéin, hotelhellyaiban. Gyakran megfordult természetesen Budapesten, hogy itt tárgyaljon a fölmerült üzletekről, hogy referáljon sógor-főnökének, Krausz Simonnak.

A HÁBORU ALATT

Azután kitört a háború és a nemzetközi üzleti lehetőségek megakadtak. Katzau Richárd azonban csak rövid ideig maradt tétlenül. Krausz Simon fontos pozíciókat vállalt Budapesten majd bankelnök lett és Katzau Richárdnak ismét módjában állt régi, nagystílű életét folytatni. Ismét a megbízások tömege jutott neki, amelyeket tulnyomórészt Bécsben kellett elvégeznie.

De gyakran kapott bizalmas kúldetéseket Berlinbe és semleges országok felé is.

Ebben az időben ismét fontos üzleti ügyek lebonyolítása és előkészítése bízott rá Katzau Richárd ismét nagy

penzeket keresett és régi, nagystílű életét folytatta.

Akik közelebbről kísérték figyelemmel életét, kitérő kvalitásairól, telmennyességéről és tárgyalási készségéről

Legendákat beszéltek.

Azonban kezdeményezés, iniciatíva sohasem telt föle. Mindig sógora Krausz Simon bizalmi embere egyik keze volt, aki Krausz Simon egyénisére mellett nem is tudott volna soha külön egyénileg érvényesülni. Nem is ambicionálta ezt mindig beérte azzal, hogy a Simi hasznos munkatársa lehetett.

VÁRATLAN LETÜNÉS

A magyar gazdasági életben bekövetkezett eltolódások Krausz Simon pozícióját is megrendítették. Távoznia kellett a bankelnöki székéből. Visszatért a Krausz és Bettelheim bankári cégbe de már nem volt a régi tünteményes fezőr, üzleti tranzakciói nehezen jutottak előre. Néha-néha azonban még sikerült egy-egy nagyobb üzleti vállalkozás, amiből ismét huzni lehetett egy-egy esztendőre. A csöndesebb vállalkozás

főlétséggé tette Katzau Richárdot.

aki kénytelen volt váratlanul csöndben elvonulni. Egyideig még Bécsben élt, de már visszavonultabban. Nem telt többé az előkelő fényűző életre. Kissé el is fáradt az elegáns, magas most már ősz Katzau Richárd. Gyekran elment a Rivierára pihenni. Már többnyire csak a nagy emlékeknek élt a régi hatalmas üzleteléről. Amodozott Nizza és Cannes tengerpartján. De azért még gondjai nem voltak. Krausz

HIREK

MÉG MELEGEBB IDŐ, KÉSŐBB ESŐVEL

Jugoszlávia egész területén derült meleg idő volt. A legalacsonyabb hőmérséklet Plevlyén 8 fok, a legmagasabb Mosztárban 34 fok volt.

Időjárás: A Vojvodinában még melegebb idő várható, későbbi felhőzettel és esővel. Jugoszlávia északnyugati részén lassan beborul és lehül a levegő, de a keleti részeket továbbra is derült, meleg idő marad, helyenként esővel és zivattal.

MAGYAR SZÜLÖK, MAGYAR ISKOLABA IRASSÁTOK GYERMEKEITEKET!

A meglekelt hordó borától beruggott egy egész falu. A Vinkovci közelében levő Sztari Mikanovci községben baleset ért egy borszállítmányt. Hatalmas pótkocsis teherautón egy vagon szmederévi bort szállítottak Beogradból Zagrebba. A faluban az egyik hordóról lepatant egy abróns és mivel az autó sofőre és kísérője nem tudták a hibát kijavítani, a 800 literes hordóból a bor kezdett kifolyni. A szállítmány kísérője erre szólta a közérbelieknek, hogy kannákban vigyék haza a bort. A földmivesek kapva-kaptak az alkalmon és vitték az ingyen bort. Sokan teljesen lerészegedtek az erős bortól a nagy melegeben és verekedni kezdtek. A verekedés során egy munkás meghalt, többen pedig súlyosan megsebesültek.

— Vrbászi hírek. Sauer Frigyes nyug. tanító, a novivrbászi evangélikus egyházközség érdemes kántora július elsején 52 évi működés után nyugalomba vonult. A megüresedett kántori állást Barbácsy Károllyal töltötték be. — A takarékpénztár melletti volt Hirschl-féle ház padlója alatt talált emberi csontok ügyében hatósági vizsgálatot folytatott dr. Popovics Milán községi orvos, aki megállapította, hogy a csontok három különböző személytől eredő egyes csontdarabok, tehát nem teljes csontváz. Ezek annakidején a ház alapozásakor kerülhettek a felszínre s jutottak a padló feltöltéséhez használt földbe. — A katonai hatóság rendelkezéseire összeírják a 15-18 éveseket és az 50 éven felülieket. — Pénteken délelőtt tüz ütött ki a »Domatya« olajgyárban, a tüzet a gyár személyete idejében elfojtotta. — A Vrbász és környéki mészárosok és vendéglősök szövetségi jeggyára hétfőn, július 17-én délelőtt tartja XIV. évi közgyűlését a sztárvrbászi Remlinger vendéglőben. — Neesz Fülöp sztárvrbászi lakatosmester öngyilkossági szándékkal felakasztotta magát lakásán. Tettét hozzátartozói észrevették, levágták a kötélről és kétórás élesztgetés után eszméltre térítették. — Kraemer Márton főcuccai gazdálkodó házába belopózott Petrovics Julka cigányasszony s két női kénitáskát emelt el a lakásból. A házbéliek elfogták és rendőrkézre adták.

BÜTOR N. és SOMGGYI I. tánciskolája
A Lövőde tánctermében
Ma vasárnap este
Vendégeszt!

— **UJ KÉPEK FÉNYKÉPKIRAKATUNKBAN.** Japán örség a Peiho partján — Éjszakai felvétel a newyorki világkiállításról — Az angol király gyermekei a windsorparki mezőgazdasági kiállításán — Lebrun elnök, bárcziházi Bárczy István államtitkárral a párisi »Grand Prix«-n — Apostól János, a brazilai magyar református egyház lelkipásztora a konfirmáltakal — Francia Nyugat-Afrika benszült törzsfőnökei a párisi július 14-iki francia nemzeti ünnepen — Angol katonaság drótkadályokkal zárta el a jeruzsálemi Omár-mecset bejáratát — A francia autó »Nagy díj« startja a reimsi versenypályán — Épül az olimpiai falu Helsinki mellett.

— **Lopás Maliogyoson.** Nagy Kelemen maliogyosi árustól ismeretlen tettes ellopott 1300 dinárt. Nagy üzletében élénk forgalom volt és ezalatt tünt el az 1300 dinár.

— **Ma tűzoltónap Noviszádon.** A noviszádi Önkéntes Tűzoltótestület ma, vasárnap tűzoltóünnepélyt rendez. Délelőtt fél 12 órakor a Maros-vendéglő előtt gyakorlatokat tartanak. Dében nagy bankettet rendeznek.

Míg a készlet tart, siessen, használja ki az alkalmat!
Selyem ingek, harisnyák, fürdőruhák:

LAFAJET Kralja Petra II ul. 2. Telefon: 26-43

Simon még alimentálni tudta, persze, már szerényebben

Azután bekövetkezett a Krausz és Bettelheim cég összeomlása. Krausz Simon visszavonult lassanként. Üzleti próbálkozásai nemigen jártak sikerrel, csak néha-néha tudott egy-egy kisebb üzletet nyelbeütni, amiből azonban már nem telt a nagystílű élet, nem telt tehát Katzau Richárd dotálása sem. Kénytelen volt tehát hazajönni, hogy itt szerényebben élhessen. Így multak el az utolsó évei.

egyre nagyobb gondok között.

Mint most kiderült az utóbbi időkben már csak szerény hónaposszobára teltt a 70 éves Katzau Richárdnak. Sokat betegeskedett is.

Egyre sürűbben panaszkodott a láksadójának:

— Főlétséges, hogy tovább kinlódjak. Nincs itt már semmi szükség reám...

Almatlansága ellen gyakran szedett csillapítószereket. Néhány héttel ezelőtt nagyobb adagot vett be és rosszul is lett. Valószínű hogy már ekkor megékart válni az étlettől. De nem sikerült.

Igy végzett most magával az ajtókilincsen a híres Katzau Richárd akít valamikor annyian irigyeltek gazdagságáért, eleganciájáért és ragyogó életéért.

A MOZILÁTOGATÁS VILÁGEAJNOKA

Newyorkból jelentik: A mozilátogatás világbajnoka Goldberger Viktor clevelandi lakos, aki hetenként tizenhatszor megy moziba. Az elmúlt négy évben 1500 filmet látott és közei 100 dollárt költött beléptidijakra. Kijelentette: oly lelkes mozirajongó, hogy még a rossz filmeket is élvezi.

— **Petrovoszeói hírek.** Több bérlőnek kellemetlensége támadt amiatt, hogy a föld iránt, amit bérelni akart, nem érdeklődött az előjárásnál s később kitént, hogy a földet gondnok kezeli s csak annak lett volna joga kiadni, vagy állami, báni, községi adóhátraléka volt a földnek. Az előjárás figyelmezteti a bérelni szándékozókat, — hogy a bérleti szerződés megkötése előtt érdeklődjék meg a föld állapotát. — Az előjárás a báni hivatal útján jóváhagyott 120 százalékos költségek hátralékait nyolc napon belül végrehajtja, ha addig nem rendezik a tartozásukat. — A szentai révkapitányság átirt a községhez, hogy a vízijárművekre vonatkozó rendelkezés nemcsak a lukszus csónakokra vonatkozik, de a halászcsonakokra és dereglyékre is. Azoknak a halászoknak csónakját, melyek még mindig nincsenek iktatva — számmal ellátva — elkobozzák.

□ **Rövidesen kidolgozzák a bankokról szóló törvényt.** Beogradból jelentik: Tomics Jevrem kereskedelmi és iparügyi miniszter elrendelte az alája rendelt közegeknek, hogy gyűjtsék össze mindazokat az adatokat, amelyek szükségesek egységes banktörvény kidolgozására. A banktörvényről már tizenöt éve beszélnek, de eddig még semmi sem történt megvalósítása érdekében. A jugoszláviai bankok már régen érzik a banktörvény hiányát és ezért Tomics miniszter intézkedését nagy örömmel fogadták. A kereskedelmi miniszter a bankokkal egyetértésben akarja a törvényt meghozni.

— **Ütven fok és — Jégverés.** Spanyolországban erős hóhullám köszöntött be. Madridban a hőmérséklet 44, Cordobában pedig 39 Celsius fokra emelkedett. Sevillában 50 Celsius fokot mértek árnyékban. Granadában hatalmas jégverés dühöngött, amely jelentékeny károkat okozott. Napszuras következtében tizenegy ember meghalt.

— **A közlekedési miniszter helyettes Beogradban.** Kulenovics Dzsaffer tárcanélküli miniszter, aki a közlekedési minisztériumot vezető titkára kíséretében tegnap reggel Blédből visszatért Beogradba.

— **Kétezer spanyol emigráns elindult Mexikóba.** Bordeauxból tegnap reggel indult a »Mexiko« nevű gőzfedélzetű 2000 spanyolországi emigránssal, akik Mexikóban fognak letelepedni.

— **Szemüvegre zöld védőszemüveget vegyen** Krishaber Lászlónál, Szubotica.

— **Öngyilkosság Torzsán.** Herman János 78 éves vagyonos torzsa gazdálkodó háza padlásán felakasztotta magát és meghalt. Herman unokával együtt lakott, akiknek azonban nem tetszett az öreg végrendelete és ezért rá akarták venni a végrendelet megváltoztatására. Az öreg Herman viszont hallani sem akart erről és ezért csütörtökön este összetűzésre került sor az öreg és unokái között. Herman János ezt annyira szívére vette, hogy nem szólt senkinek, hanem felment háza padlására és arra a gerendára, amelyre három év előtt sógora akasztotta fel magát, ő is hurkot vetett és felkötötte magát. Másnap, amikor nem jelentkezett, szomszédai keresésére indultak és a padlásán megtalálták, de már holtan

NOVISZÁDI TERMÉNYTÖZSDE

Tavalyi buza 78-79 kilós, 2 százalékos bácskai, Noviszád környéki 150-152, Szombor környéki 148-150, közép-bácskai 150-152, 80 kilós, 2 százalékos felsőbácskai 150-152, Tisza I. uszály 154-156, 79-80 kilós 2 százalékos bégai uszály 153-155, 80 kilós, 2 százalékos tiszai, csatornai uszály 153-155, felsőbánáti 149-151, 78-79 kilós 2 százalékos délbánáti vrsaci paritásban 148-150, 78-79 kilós 2 százalékos szerémi 150-152, szlavóniai 150-152. Rozs 72 kilós 2 százalékos bácskai 130-132.50. Tengeri, bácskai 117-119, bánáti 114-116, vrsaci paritásban 115-117, indiai paritásban 117-119. — **Buzalisz,** bácskai és bánáti állomásról nullás g és g 235-245, kettes 215-225, ötös 195-205, hatos 175-185, hetes 150-160, nyolcas 117.50-122.50. szerémi és szlavóniai állomásról nullás g és g 230-240, kettes 210-220, ötös 190-200, hatos 170-180, hetes 145-155, nyolcas 117.50-122.50. **Buzakorpa,** jutásútkokban bácskai 105-107, szerémi 103-105 bánáti 100-102. **Fehérbab,** bácskai és szerémi 2 százalékos, zsák nélkül 290-295. **Sertészszir** 25 kilós kannákban bruttó nettó: 1280-1400. Irányzat: változatlan. Forgalom közepes.

Mágneses! javítással és magnetizálással erősebb mágneson „DANEIA” Beograd, Dečanska 25

UTAZÓ URAK! Petrovgradon jól és olcsón ékezhetsz a „BEOGRAD” étteremben. Teljes panio ára 42- dinár.

„AZORDIN” tisztítást és kelmeztést Magyar Béliánál végeztesen. Szubotica, Zsidótemplom során. Fiókok: Sztara Kanisa és Novi Knyezevac

Tánciskola! NEMES
Hotel Szoboda
MA
VENDÉGEST
Kellemesen szellőztetett terem
Kitűnő zene!

— Keresztzentelés Sztara-Moravicián. Fernbach János, a jótékonyaság-ért ismert moravica nagybirtokos — aki a moravica katolikus egyháznak éveken keresztül világi elnöke volt — rogaticai birtokán díszes keresztet emeltetett s ezzel nemes gondolkodásának újabb tanujelét adta. Az ujonnan felállított keresztet Veszelyics Pál moravica római katolikus plébános szenteli fel vasárnap délután 4 órakor egyházi ünnepély keretében.

— A moravica Katolikus Ifjúság műkedvelői vasárnap este 8 órakor a Kovacsics-féle iskola udvarán szabadterén előadják Veszelyics Pál plébános rendezésében »A finác«, »Dikics uram hajlékában« és »Téth Lidi« c. vígjátékokat. Az előadásra a belépődíj önkéntes adomány, amelyet jótékony célra fordítanak.

— A bélsárpangás, nagyfoku erjedés, rossz emésztés, valamint a dugulás által előidézett fejfájás a természetes »Ferenc József« keserűvíz használatára folytán — reggel éhgyomorra egy pohárral bevéve — hamarosan elmúlik. — Reg. S. br. 15485/35.

— SZTÁRIBECSEI HIREK. A sztáribecsei községi képviselőtestület rendkívüli közgyűlést tartott Boárov Mita községi elnök vezetésével. A huszonegy pontból álló napirendet Szávin Milorád adójegyző ismertette. A képviselőtestület a községi alkalmazottakról szóló szabályrendeletet, valamint a tisztviselők minősítéséről és nyugdíjazásáról szóló tervezeteket, azok kibővítése céljából levette a napirendről. — A megüresedett harmadik községi orvosi állásra dr. Dzsurgicski Ozernt választották meg. — Az előjáróság a községi tulajdonát képező Volt Milo szálloda épületét Rump Antalnak, az Imperial szálló bérletjének adta el 180.100 dinárért. A képviselőtestület az épület eladását jóváhagyta. — A Vilson-utca aszfalt burkolatát megújítatják. A munkálatok elvégzésére árlejtést írnak ki. Liljak Sztéván hajóállomási főnök részére a község házhelyét adott el 2500 dinárért. — A hitközségnek az iskola-épületek és földek használatáért évi 25.000—25.000 dinárt ajánlott fel a község. — A községi iskolaszék Wertheim kasszát kér a községtől. A képviselőtestület elutasította a kérelmet, mert a kassa beszerzésére nincs fedezete. — Jóváhagyták 12 szerződést az Ujfaluban kiosztott házhelyekről. — A községi tüzoltók részére nyári lábbelit szereztek be. — Elhatározták, hogy az Ujfaluban rendőri kirendeltséget állítanak fel, ha az a legénység létszámának emelése nélkül keresztül vihető. — A község légi támogatás elleni ügyosztályt szervezett. Az ügyosztály vezetésével Brankov Lázár községi tisztviselőt bízták meg. A közgyűlés ezen kívül több, üdülési szabadság iránti, valamint segély érdekében benyújtott kérvényeket intézett el.

— A Solea Creme védelme alatt napsugár, víz és szél nem veszélyeztetetik bőrét, hanem annak szépségét és egészségét csak fozozhatják. SOLEA krém a bőr hatatosabb táplálására.

— Kérem a Daloskör énekeseit. Kérjük a Daloskör énekeseit, hogy az énekórákon jelenjenek meg teljes számban, mivel az augusztusi kerti ünnepélyre kell készülnünk. Kedden a tenorna, pénteken a basszusnak és baritonnak van énekórája.

LIMÁN SZANATÓRIUM

Sebészeti és nőgyógyászati operációk — Szakorvosi kezelésesek
Szülések levezetése fájdalommentesítő eljárással **Leszállított díjazás!**
Noviszád, Stražilovska ul. 7. Telefon 27-05

— Topolai piaci árak. A legutóbbi topolai hetivásáron már az új buza iránt is kereslet nyilvánult meg. Az árak a következők: Óbuza 150, újbuza 145, zab 150, árpa 125, lud és kacska 10 dinár, tojás darabja 70 para. A községi előjáróság megtiltotta, hogy a piacon a kofák reggel 7 óra előtt vásároljanak a termelőktől. Mérést csakis a hatóság által megbízott személyek által kezelt mérlegeken szabad eszközölni.

AMERICAN-CORNET

a valódi, naponta változtatott friss vanília, mogoró, csokoládé, eper, málna, meggy és puncs parfajával töltve csakis Hacker cukrásznál, Noviszád, Kralja Petra II. 9 kapható a kapu mellett kis üzletben.

— Üzletnagyobbitás. A szimpatikus és népszerű olcsó Perepatits-ról közölhetjük az örömhírt, hogy üzletét augusztus elsejével kibővítte. Az üzlet mellett ugyanis egy hasonló nagyságu helyiség válik augusztus elsején üressé, ezt csatolja Perepatits a már meglévő helyiségéhez. Perepatits az évek hosszú során különösen azon a réven vált rendkívül ismertté, hogy üzletének fontos vezérő elvévé tette az olcsóságot. Most, hogy megnagyobbitja üzletét, ez a vévőknek is öröme fog szolgálni, mert terezebb, kényelmesebb lesz a kiszolgálás, válogatás, daskalkálás lehetősége. Az olcsó Perepatits üzletét a gyümölcs piacon ezuttal is olvasóink szives figyelmébe ajánljuk.

Maturaška-Banja

Felbecsülhetetlen értékű gyógyfürdő női betegségek, reuma, ismász, köszvény, kronikus vesébbajok ellen biztos gyógyulás

— Beográd halotthamvasztót kap. A beográdi »Ogány« nevű, a halotthamvasztás népszerűsítésére alakult egyesület hosszú küzdelem után elérte azt, hogy a város vezetősége halotthamvasztó felépítését engedélyezte. A krematóriumot hamarosan felépítik egy ismeretlen adakozó pénzéből. Ugyanis az egyesület nemrégiben kétféle millió dinárt kapott egy dussz gazdag embertől, aki nem kívánta, hogy nevét nyilvánosságra hozzák. A halotthamvasztót az új temető mellett, városi földön építetik fel.

— Eljegyzés. Lukács István, hentes és mészáros eljegyezte Szöke Juliskát, Szöke Mátyás és Pecze Teréz mol-gunarasi földbirtokos leányát. Mali-Igyos, 1939 július 16.

Magyarok Zágrebben

minden este igazi magyar zene és nóta mellett MANDUŠEVAC vendéglőben Gunduličeva u. 45 találkoznak.

— ADAI HIREK. Pesznyák József 19 éves adai legény a Tiszán csónakázott. Eközben a csónak felfordult és az uszni nem tudó legény fuldokolni kezdett. Csak nagy erőfeszítéssel tudták kimenteni. — Az adai ujoncokat július 27-én sorozzák. — Az adai Önkéntes Tüzoltótestület ma, vasárnap tüzoltó-napot rendez. — Pozsár János 52 éves gazdálkodó meggyeszedés közben súlyos szerencsétlenség érte. Leesett a fáról és komoly sérülést szenvedett.

— Ügyeletes gyógyszerterarak a jövő héten. A most következő héten Noviszádon a következő gyógyszerterarak tartanak ügyeletet: Ilin Dusan gyógyszerterára (Vilson-tér 4), Masics Nikola gyógyszerterára (Temerini ut 2) és Zsigrovics-gyógyterár (Petrovaradin).

KRIVACSI EMERICH

bor, pálinka és likör terakat **Pancevo**

— KANIZSAI HIREK. A városi előjáróság figyelmeztette a lakosságot, hogy az ártézi kutak vályuiból tilos vizet hordani, mert a víz tisztátalan és az állatok könnyen fertőzést kaphatnak. — Az ujoncok sorozása július 17-én reggel 7 órakor kezdődik a városházán. — cséplőgéptulajdonosok kötelesek munkásaikat bejelenteni a betegsegélyzőbe.

— Ma aratóünnepély és szabadtéri előadás Zmajevácon. A zmajeváci aratók ma, július 16-án nagyszabásu aratóünnepélyt rendeznek a Gyura Lajos-féle vendéglőben. Délután felvonulás lesz, este pedig szabadtéri előadást rendeznek, amelynek műsorán egyfelvonások és operettreszletek szerepelnek.

— Beck Ferenc vizsgázott dentiszta Noviszádról Bácska Topolára átköltözött. Julius 1-től Lovtyenszka 1. (König-féle házban) 8—12, délután 3—7-ig rendel.

— Véres verekedés Maliigyoson. Szilágyi Sándor nyugalmazott maliigyosi vasutas és Mészáros Pál gazdálkodó már régóta haragban vannak. Csütörtök este a nemzetközi uton találkoztak és ismét szöharc támadt közöttük. Szidalmazták egymást, majd verekedni kezdtek. Mészáros eközben előkapta a bicskáját és Szilágyit megszurta. Szilágyi erre Mészarost földre teperte és addig rugdalta, amíg eszméletét nem veszítette. Szilágyi ezután elment dr. Tóth Árvai Márk orvoshoz és látelvetet fel sebesüléséről. Mészarost ezalatt egy autó bevitte dr. Márton Sándor orvoshoz, aki megállapította, hogy jobbszemén súlyos sérülést szenvedett. Miután Mészáros balszemére már eddig sem látott, a jobb szem sérülése végzetes következményekkel járhat. A csendőrség a verekedés ügyében megindította az eljárást.

— FÜRDŐRUHÁK, a legnevesebb világmárkák, kaphatók és felpróbatatók: Fischer J. és Fia. Noviszád, szaküzletében. Ugyanott fűzők-melltartók is kaphatók.

— A Kralja Petra csatornában elszaporodtak a patkányok. Bezdánból jelentik: A Kralja Petra csatornában az utóbbi időben veszedelmesen elszaporodtak a patkányok. A vizi-patkány nagyon veszedelmes, mert a halászok hálóját elragja és a halakat pusztítja. A vizi-patkányokat sokan vadásszák, mert bőrért negyvenötven dinárt is adnak.

— Halálos vonatgázolás Pancevó közelében. Pancevóról jelentik: A Beográd és Petrovgrad között közlekedő vonat Pancevó közelében elütötte Beslics Jelena pancevói földművesasszonyt. Beslicsné kocsin herét vitt át a síneken, nem vette észre a közeledő vonatot és emiatt következtelt a szerencsétlenség. Az asszony hamarosan meghalt. A kocsi elé fogott ló elszaladt.

A ROHITSI (Rogaska) ÁSVÁNYVIZ GYÓGYHATÁSA GYOMORSÁV-TULTENGÉSÉNél

Négyyszer napjában kell 100—200 g Styria forrásvizet inni. A vizet először fel kell melegíteni, hogy a szénsavat kiadja. Lassen inni!

— A kerékpáros rárohant a kocsi-
ra. Komoly közlekedési baleset történt tegnap reggel Noviszádon. Kevenszki János 16 éves petrováci születésű mészárosinas, a temerini ucán lévő Popovics mészárosüzlet alkalmazotta kerékpáron rárohant az Alba tükörgyár teherkocsijára, amelyet Virág Mihály kocsis hajtott. Kevenszki súlyos sérüléseket szenvedett, gépe teljesen tönkrement. A kocsi is megrongálódott. Az inast beszállították a kórházba.

Csillárok

olcsón és szép választékban kaphatók;
„RADIO LUX”
Noviszád, Kralja Aleksandra 24

— Kulai zsebmetsző cigányasszonyokat fogtak Noviszádon. A noviszádi rendőrség letartóztatta Sárközi Mária és Sárközi Róza kulai cigányasszonyokat, akik Kulán több zsebmetszést követtek el. A kulai járásbírósa a két cigányasszonyt elítélte, de mindketten megszöktek a fogdából még ez év áprilisában. Azóta Noviszád környékén bujkáltak. Ugyancsak elfogta a noviszádi rendőrség Richter Pepa sztárfutogi születésű zsebmetszőt.

— Kerékpárlopások és betörések Noviszádon. Marcsetics Zsiván 16 éves noviszádi kifutó jelentést tett a rendőrségen, hogy ismeretlen tettes ellopta Oxford gyártmányu kerékpárját. — Vujicsin Milántól Opel gyártmányu gépet vittek el. — Jerka Fránya tisztviselőt ismeretlen tettesek elloptak ezer dinár értékű házi tárgyat. — Buzanovics Jován noviszádi földműves Primorszka uccai házának udvaráról elloptak 150 dinár értékű tyukot.

— Modern ruhaszabászat tanítási jogával rendelkezem. Ez a rendszer Németországban lett szabadalmazva 165274 sz. alatt 1938 X. 10-én, anatómián alapszik és nagy sikerek érhetők el alkalmaztatásával. A tanfolyam július 20-án kezdődik. Vidékre is megyek 10 hallgató jelentkezése esetén. Levelekre válaszol: Futó Tamás szakrajztanító, Szubotica, II. Mlinkova 6.

— Megállapították a Noviszádon talált süketnéma nő személyazonosságát. Jelentettük, hogy a noviszádi rendőrség az uccán süketnéma nőt talált, akiről semmi közelebbit nem tudtak megállapítani. A rendőrségre most a szeremségi Martinicáról jelentés érkezett, hogy a süketnéma nő Alargics Miléva 28 éves martinicai háztartásbelivel azonos. A leány még két héttel ezelőtt ment el hazulról. A noviszádi rendőrség — mint ismeretes — íráspróba alapján már napokkal ezelőtt megállapította a leány nevét és ezt a megállapítást a martinicai jelentés is igazolta.

KÜLFÖLDI TÖZSZEZARLATOK

Zürich. Beográd 10.—, Páris 11.75 egynegyed, London 20.77, Newyork 44.36. Brüsszel 75.35, Milánó 23.34. Amszterdam 236.—, Berlin 178.—, Prága 15.125, Varsó 83.50, Bukarest 3.25

KÖNYV

Isten tilinkója

Huszár Sándor új verseskötönyve

A vajdasági magyar irodalom újabb a szokottnál is csendesebb. Kevés könyv jelenik meg és éppen ezért a fehér hollóként napvilágot látó könyveket mindig a legnagyobb jóakarattal üdvözljük, a bíráló rendszerint kezyüs kézzel bánik velük. Ilyen irányu feltett jóakarattal vettük kezünkbe Huszár Sándor új verseskötetét is. Megfogadjuk, hogy a költő nyílt leveleivel és izléstelen önreklámjával bármennyire is operett-figurává teszi magát, jelentékeny tehetséghez mérten komolyan foglalkozunk vele. Mert Huszár Sándor kétségtelenül átlagon felüli tehetséges ember. Ezt senki nem kétli. De abban is egyetért mindenki, hogy egekig ható handabandázással nem pótolható a komoly munka, még a géniusz versírásánál sem. Petőfi borról zengedezett, de verseit mégis józanfóvel írta, Ady pedig, aki valóban borissza volt, még borgőzös állapotban is derekasan megdolgozott, amíg egy verset megírt. Erről tanuskodik Bölöni és még néhány más életrajzírója is.

Tehát azzal az eltökélt szándékkal vettük kezünkbe a könyvet, hogy Huszár Sándor könyvével mindenek ellenére a költő tehetségéhez mérten komolyan foglalkozunk. De — nem tehetünk róla — alig lapozunk bele a füzetbe, máris mosolyognunk kell és bíráló helyett kirokiáráshoz lenne kedvünk. Ne olvassunk el mást, csak az ajánlások sorozatát és legott mosolyra bizserg a szívünk: XII Pius pápának, Vékony Nácinak, huszonöt hónapos gyereknek, szeszgyárosnak, cukorgyárosnak, szódagyárosnak, politikusoknak stb. ajánlja a verseit. Nem azoknak a személyt becsüljük le, akikhez az ajánlás szól — hiszen végeredményben senki nem tehet arról, hogy a versajánlással lepik meg, hanem az egész ajánlási rendszert igen izléstelennek tartjuk. Az ajánlás a legtöbbször azt a gyanút kelti az olvasóban, hogy a költő hátsó gondolatokkal elteltlen hizelegni akar. Huszár Sándor írásából érződik, hogy az ajánlás szívből jövő, de az ajánlási játék mégis felettébb visszás érzéseket kelt az olvasóban, különösen ha nagy az ellentét a vers strófái és az ajánlásra méltatott egyénisége között. Pl. a XII Pius pápának ajánlott versben ilyen versszakot találunk:

Bomolj világ!
Ez már végső rugkapálás, bomlás,
Ez után már ami jöhet:
Gyalázatos átkos összeomlás.

De nem akarunk abba a gyanuba esni, hogy illik — nem illik etikett alapján tekintjük a verseket. Emeltettük már: Huszár Sándort kiválóan tehetséges költőnek tartjuk. De sajnos mást, mint a jó vers írásának lehetőségét, a jó versek alapját — nem állapíthatunk meg. Huszár maga is tulhamar rájött arra, hogy tehetséges és nyomban tul is becsülte erőit. Vagy az önbecsülés túlméretezése, vagy az alkotási erők gyengesége miatt tehetsége mezején nem tudta az igazi gyümölcsöket kiérlelni. Kemény és alapos munka helyett a rud elé szaladt, nyomban kortársak leboruló hódolatát követelte, saját szobra előtt szeretett volna szavalni — és a tehetség nem öntött mást, mint öndicsérő szólások ku-

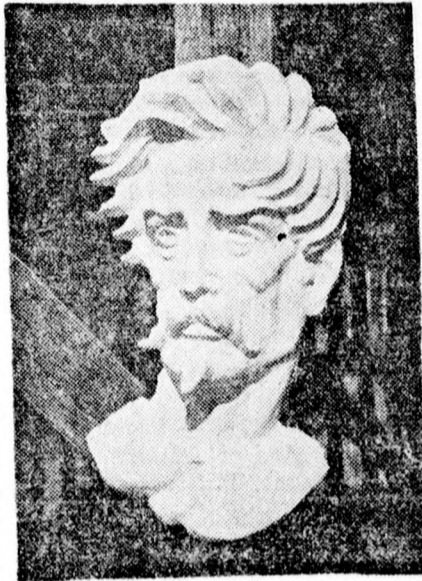
A kerámia-művészet is iparművészet

Baranyi Károly nagyszabású kezdeményezése

Jugoszláviában a kerámiai alkotások előállítása ma még csecsemőkorát éli, holott külföldön, különösen Francia- és Németországban a gyárak ezrei ontják a művészibbnél művészibb termékeket és tizezerszámra foglalkoztatnak tervező művészeket és különféle szakmunkásokat. A kerámiai munkáknak nagy sikere és népszerű-

előnyük az is, hogy az előbbi műtermékekkel szemben lényegesen olcsóbbak.

Baranyi Károly ismert noviszádi szobrászművész és felesége már régebbi idő óta nagy szeretettel foglalkoznak kerámiai munkák előállításával, de eddig ugyszólván csak saját kedvtelésükre vagy igen kis közönség számára alkottak. Azonban az egyre fokozódó érdeklődés és az a siker, amit műveikkel Párisban értek el (a párisi világkiállításon a »Diplome d'honneur« nyerték el), arra bírta a Baranyi házaspárt, hogy művésztelepüket kibővíve a kerámia nagyobb arányu ápolásával és fejlesztésével foglalkozzanak. Ez az elhatározásuk minden művészi nyereségen felül azt is jelenti, hogy idővel számos szakmunkást is foglalkoztathatnak.

Baranyi: Petőfi Sándor

sége érthető, mert a lakásnak legszebb díszítő tárgyai. Ugyanis a kerámiai munkákban egyesül a szobrászati és domborművi elem a festői anyaggal. A kerámiai művek igen sokoldalúak. Lehetnek figurális (szobrászi), egysiku (festői) és domborművi (relief) alkotások. Művészi értékük általánosságban egyenlő akár a festménykével, akár a szobrokéval. Díszítő értékük pedig hatásos voltuknál

Baranyi: Dante

fogva minden más művészi alkotással felveszik a versenyt. Nagy

szá, elcsépeelt szalmáját. Ez a tenor ebben a füzetben némileg halkul, de még mindig tul erősen hangzik a mondanivalók hangversenyében. Van ebben a füzetben is sok szép sor, művészi tiszta strófa, de ezek a »ki vagyok« frázisok halmazából alig látszanak ki. Szívhez szóló gondonka mély és meleg hangjaként muzsikál a füzetből a »Bizó óda a Világhoz« című vers, amelynek tiszta archaikus zengzete megpendíti minden széplélek hurjait. De ilyen

vers kevés akad. Huszár alkotási gyengeségében nem tud ellendülni Ady mágneses egyéniségétől, holott tehetsége saját ösvényt követel. Nem tud letenni a »kapásból rimelni« olcsó dicsőségéről, ami bizony fűzfapoéta — izüvé teszi a verset. Szép kiállítású a füzet. Érdemes elolvasni, mert a főntebb ismertetett szempontokból tanulságos — amellett néhány igazán szép költeményt is találhatunk benne

Tóth Bagi István

MA este 8 órákor
tánccal egybekötött
Fagyalt-est
a Daloskörben
Beléptidij nincs. Fagyalt megváltás kötelező

A villanyütés nem halálos

Egy zágzebi egyetemi tanár hét órára a villanyütés után életerekeit egy már folinak vélt asszonyt

Zagrebból jelentik: A zagzebi sajtóban már napok óta vita folyik arról, vajjon a villamosütés halálos-e vagy sem.

Zagrebban az utóbbi időben több olyan halálos kimenetelű szerencsétlenség történt, amelyet áramütés okozott. Legutóbb Varel Fránjó fiatal kereskedő halt meg villamosütés következtében. Varel esetében az orvosok megálapították, hogy

szabályszerű légzési gyakorlatokkal még meg lehetett volna menteni az életét,

de ehhez hiányzott az a különleges készülék, amelyet a villanyáram által sújtott emberek életre-keltésénél kell használni.

Dr. Thaler Lujó volt egyetemi orvostanár, jelenleg az irgalmas nővérek kórházának osztályfőnöke már régebben kérte a zagzebi villanytelepet, hogy

a saját költségére szerezzen be egy mesterséges légzés elvégzésére szükséges készüléket,

amely harmincezer dinárba kerülne. Dr. Thaler azzal az indokolással kérte a villanytelepet a készülék megvásárlására, hogy a szerencsétlenségeket is a villanytelep által termelt áram okozza, tehát jogos, hogy a mentési munkálatok költségeinek egy részét a vállalat fizesse.

A villanytelep igazgatósága a kérést elutasította, ami Zagzebban nagy felháborodást keltett.

Dr. Thaler az újságíróknak adott nyilatkozatában kijelentette, hogy

a villanyütés nem halálos, ha csak nem égeti el a testet.

A villanyütés után idejében légzési gyakorlatokat kell alkalmazni és a szerencsétlenül járt ember megmenthető. Dr. Thaler egy ízben hét órára a villanyütés után életre-keltett egy már halottnak vélt asszonyt.

A vita fejleményei iránt Zagzebban nagy érdeklődés nyilvánul meg.

GEOFFREY MURRAY KÖNYVET IRT A SÉTÁLÁS NEMES MŰVÉSZETÉRŐL

Dologtalanság jelképe a séta. S ki erről egy nagy könyvet ír tele, Könyvének inkább ezt adhatja címül: »A semmittevés szépművészete«

FANYAR TÓBIÁS

Mai sport-tükör

SZUBOTICAI ALSZÖVETSÉG

B. Topola: JAK—sztáribecsei Szlávia, osztályozó.

Csantavir: CsAK—Bajmoki AK, Vidéki Kupa.

Feketics: Spárta—maliigysói Bela Zvezda, járási serlegmérkőzés.

Szekics: Omladina—NAK ifjúsági, barátságos.

Sztaramoravica: Krivaja—szubotikai Radnicski, barátságos.

★

PETROVGRÁDI ALSZÖVETSÉG

Kikinda: Koszovó—Jupiter, selejtező.

Pancevó: PSK—petrovgrádi Vojvodina, selejtező.

★

KK-MÉRKÖZÉS

Budapesti: Ferencváros—FC Bologna.

★

EGYÉB SPORTESEMÉNYEK

Bécs: Német—magyar uszó- és vízipólóverseny

Milánó: Olasz—német atlétikai viadal.

MIT TUD A BOLOGNA?

A Ferencváros mai ellenfelének hatalmas játékerőjére jellemző a következő néhány adat:

Bajnokságot nyert a következő években: 1924/25, 1928/29, 1935/36, 1936/37, 1938/39. Az utolsó négy évben tehát három olasz bajnokságot nyert a Bologna.

★

KK-nyert: 1932-ben és 1934-ben.

★

1937-ben megnyerte a párisi tornát. Ezen a Sochauxot 4:1-re, a Szláviát 2:0-ra és a Chelseat 4:1-re verte

★

Délamerikában a következő eredményeket érte el:

Uruguay válogatott	1:0
Argentina válogatott	1:0
Sao Paulo válogatott	3:1
Argentina B) válogatott	0:0
Estudiantes de la Plata	3:3
Palestra Italia	3:3

A Bologna tehát nem veszített a fenti csapatokkal szemben.

★

A játékosok közül Andreolo 20 ízben játszott a nagy válogatottban. Corsi és Biavati hétszer-hétszer, Sansone háromszor volt nagy válogatott. Mind a négyen játszottak B) csapatban is. B) válogatott volt még Fiorini és Reguzzoni.

N. S. U., D. K. W., PUCH

motorok, márkás kerékpárok rendkívül olcsón

Kollárnál Bajmokon (SIEYER-autó árszámvetés)

Ma délután Budapesten:

Ferencváros—Bologna KK-mérkőzés

A tegnapi Ujpest—BSK mérkőzés után ma ismét nagyjelentőségű futbalmeccs hozza lázba a magyar főváros sportközönségét s ez az érdeklődés még a tegnapiénál is nagyobb, hiszen egyik szereplője: a Ferencváros a legnépszerűbb magyar futbalcsapat.

De a másik szereplő, az FC Bologna is megérdemel minden felkészítést várakozást, hiszen az idén — immár ötödször — megnyerte az olasz bajnokságot s emellett arról is híres, hogy a KK-ban eddig kétszer indult s azt mind a kétszer meg is nyerte.

A Ferencváros is kétszer nyerte már ezt az értékes vándordíjat, de ezenkívül indult néhány alkalommal, hogy csak a döntőig vagy még addig sem jutott. Ezenkívül a Ferencváros is eldicsekedhet jónéhány magyar bajnoksággal és olyan nemzetközi sikerekkel, amilyeneket kívül talán a kontinens egyetlen csapata sem aratott még.

Két nagy, világhírű együttes összecsapása lesz tehát ez a mai mérkőzés, amelyre a Bologna 2 gól előnnyel indul. Tekintettel arra, hogy az olaszok igazi mesterei a védekezésnek és időhúzásnak, a zöld-fehér hívek bizonyos aggodalommal várják a mérkőzést, mert olasz csapattal s éppen a Bolognával szemben 2 gól hátrányt behozni, sőt túlszárnyalni, nagyon nagy feladat.

Másrészt azonban a Ferencváros (a tavalyi Szlovákia elleni döntőt kivéve) még minden otthoni meccsét arany góllal nyerte, amennyire szűksége volt. Csak az idén kapott ki a prágai Spártától, de a második mérkőzésen Prágában (!) hozta be a hátrányát.

Mindent egybevetve: a Bologna éppannyi joggal reméli a döntőbejutást, mint a Ferencváros s a mai eredményt a pillanatnyi kondíció és a szerencse fogja eldönteni egyik vagy másik csapat javára.

A Ferencvárost az a hátrány is terheli, hogy legjobb lövőcsatára, Kiszely, az edzésen megsérült s így kénytelen felforgatni a csatársorát. Az összeállítás ez lesz:

Ferencváros: Háda — Tátrai, dr. Szoyka — Magda, Sárosi III. Lázár — Táncos, Kiss, dr. Sárosi, Toldi, Gyetvai.

Bologna: Ferrari — Pagotto, Ricci — Maini, Andreolo, Corsi — Biavatti, Sansone, Puricelli, Andreoli, Reguzzoni.

A mérkőzést az angol Wiltshire vezeti. A budapesti rádió, a kiadott műsor szerint, nem ad helyszíni közvetítést.

A legerősebb magyar hivatalos birkozó pályafutása a váci vásártól a világbajnokságig

Budapestről írják: Még most is csodálatos tűz lobog ki a szemem. Olyan akarát csendül ki halk szavából, akkora elszánás sugárzik a rendesnél jóval erősebb alakjáról, amit nagyon ritkán lehet látni.

— Mi, magyarok, mindenre képesek vagyunk, amit más nemzet fia meg tud tenni. Bejártam a világot nem egyszer. Meggyőződése, amit mondok.

Ez jellemzi Czaja Józsefet, a régi jó békevilág megcsodált birkozó világbajnokát, aki dicsősége delezőjén is mindig először magyarságát hangsúlyozta.

— Angyalföldön születtem, — meséli kedves egyszerűséggel. Hatan voltunk fiuk. Édesapámnak is gazdasága és fuvarozó vállalata volt. Süldő legény koromban elvitt a vásárokbá, ahol akkoriban szokásos volt kihívások birkozóversenyeket rendezni a cirkuszokban. Tizenöt éves voltam, amikor Vácot beszálltam én is. Tíz forint volt a díj. Megnyertem. Hát így kezdtem.

Ugy-e, milyen egyszerű? Csak erő, szív és kitartás kell hozzá, hogy valaki ne torpanjon meg a megkezdett úton a világbajnokságig. Egy év alatt kelt híre Nagymagyarországon. Kihívták külföldre. 1908-ban szünetelt utoljára vereséget.

— Itthon sohasem győztek le — mondja szerényen —, külföldön is csak nagyon ritkán. 1914-ben bevonultam katonának. A déli harctéren voltam, azután 1922-ben kihajóztam Amerikába. 1922-ben Clevelandban két és negyed óráig ölköklő küzdelemben pontozással legyőztem a nálunk is ismert Cziganyevics lengyel

világbajnokot. Ez volt életem legnagyobb sikere.

Ugy mondja, mintha arról beszélne, hogy új nyakkendőt vásárolt. Ez a természetesség a legszebb tulajdonsága.

— Mi volt legizgalmasabb élményem? — kérdi mosolyogva. — Talán a crajovai. Akkor még gyerek voltam. Egy 120 kilós román mészáros állt ki ellenem. Megfogtam, felemeltem, akkor még nem tudtam fölkéletesen a fogásokat — mentegétozik — és a fejére ejtettem. Eltört a nyakcsigolyája és a kórházban meghalt. Isten nyugtassa... Román tiszték mentettek meg a nép haragja elől és éjszaka kocsin szöktettek ki a városból. Gyalogosan jöttem át a Kárpátokon...

— János öcsém, akit én tanítottam birkózni, nagyon megértettük egymást. De nagy tehetség volt!... Meghalt szegény birkózás közben itt Budapesten.

Igy mondogatja el élményeit. Ugy kell belőle kiráncigálni az emlékeket, mert nem szereti felhánytorgatni sikereit.

— A régi Beketowban a világ legjobb 46 birkozója versenyzett — kezdte el végre. — Külföldről jöttem haza éppen. Kihívtam az egész társaságot. Lurich világbajnok nem állt ki ellenem, mert még gyereknek tartott, ellenben a félelmetes Cyklop aki az ezüstkoronásokat úgy tördelte, mint rendes ember a kiflit, azt mondta: Jó, nem bánom. Hát aztán megbánta nagyon...

Megint elhallgat. Mosolyog. Mint ha visszanézne a régi boldog magyar múltba.

— Milyen szép napokat töltöttem Kézdivásárhelyen. Székelyudvarhelyen és Kolozsváron!... Innen juttattam el 1910-ben Konstantinápolyba, ahol a világbajnoki versenyen megszereztem az arany övet. Ez a legnagyobb, amit hivatásos birkozó elérhet... De mégis többre tartom Cziganyevics legyőzését.

Látni és hallani kell ezt az ötvenen jóval túl járó jámbor óriást, aki még arra is vigyáz, hogy bucsuzáskor ne szorítsa meg a kezemet. De ha kiáll a közönség elé, teljesen megváltozik. Akkor leperregnek róla az évek, eltűnnek a kicsinyes emberi gondok és megint a szilaj, magabizó Czaja Józseffé változik, aki még most is megmutatja, hogy »ki a legény a gáton?«

Kisigmándi Géza

««(IIII)»»»

MIÉRT KAPOTT KI A SZLOVÁCSKI BEOCSINBAN?

Fenti címen megjelent hírünkkel kapcsolatban a petrováci Szlovácski SK vezetősége a következő sorok közlését kéri:

»Nem akarunk többet írni és beszélni a beocsini Cement nagy sikeréről a petrováci Szlovácski ellen, de kérjük az SK Cementet, hogy a nagy sikert ne magyarázza kohlományokkal. Az SK Cement tudja legjobban, miként győzött s azt is tudja, hogy a II. féldőben nem múlt el 1—2 perc, hogy a Szlovácski játékosai közül egy-kettő ne feküdt volna sérülten a földön. Ami pedig a sörivást illeti: a Szlovácski játékosai nemcsak Beocsinban nem ittak söröt a szünet alatt, hanem sehol és soha mérkőzés előtt, szünetben vagy mérkőzés után nem fogyasztanak alkoholt, még barátságos mérkőzések alkalmával sem. A Szlovácski sport-szerúsége nem kétséges.«

«««★»»»»

Rövid sport hírek

A novivrbázi Keresztesek házi asztali-tenisz bajnokságát Punyi Pista nyerte, második Szűcs Mihály, harmadik Punyi Boldizsár lett. A páros verseny döntőjét július 18-án rendezik meg a Keresztesek otthonában.

A noviszádi HASK alább felsorolt játékosai ma délután félöt órára jelenjenek meg a Jedinstvo elleni mérkőzésre: Bischof, Varga, Kuszli, Fodor, Balog, Vigi, Hamburger, Kovács, Mellert I, Csabai és Lidloff. — A vezetőség.

A zágrebi teniszversenyen Mitics 6:4, 6:4, 6:2 arányban könnyen győzött Kukulyevics ellen. Puncsec betegsége miatt távolmaradt a versenytől.

Hivatalos NAK-közlemények. Ma az ifjúsági csapat Szekicsen játszik az Omladina ellen. Egynegyed 2 órakor a vasutállomáson Heterle csapatkapitányánál jelentkezzenek: Gögös, Pázmány, Boros, Fodor, Kazinczy, Fehér Matheisz Németh I, Vinai, Tickmayer, Pavics, Kurucz és Lakatos. — Az ifjúsági B-csapat tagjai reggel 3 órakor jelentkezzenek a NAK-pályán a Radnicski ifjúsági elleni mérkőzésre: Sántha, Kovács, Jaeger, Szakács, Valusek, Papp, Fülöp, Massing, Schmidt, Gombár, Kecskés, Milic és Sörös. — A vezetőség.

Az Adria gyöngye
Kasteli Riviéra

Grand Hotel-Pension „Danika”
KASTEL STARI DALMACIA

Pompás fekvésű, gyönyörű vidék, csodálatos
kintással a kasteli (Split, Trogir és Solin) öbölre,
ahol szőlőt védve bünön tenyészik a délszaki
növényszet. A Grand Hotel-Pensio „DANKA”
közvetlenül a tenger mellett fekszik, amelyet sa-
jat strandjával együtt fenyőpark övez. Az újon-
nan épült szálloda modern komforttal, fürdőszo-
bakkal, vízvezetékkel és villanyvilágítással van
ellátva. Garantált, elsőrangú konyha. Sajátter-
mesü borok. Vitorlás, halászat, tánc, hangver-
senyek, zongora és radio szórakoztatja a vendé-
geket. Autogarázs. A tengeri fürdő díjtalan.
Kétágyas szoba, teljes ellátással sze-
mélyenként 45-55 din. Egyágyas szoba,
teljes ellátással 55-60 din. Személyenként
2 dinár illeték.
Csoportoknak hosszabb tartózkodás esetén
nagyobb engedményt nyújtunk. Tíz even aluli
gyermekért fel árat számítunk.
Kastel Stari állomáson minden vonat megáll.
Split, Trogir és Solin fele minden órában közle-
dik vasút, autobusz, háló vagy motorcsónak.
Közelebbi információkért szolgál a
„Putnik” utazási iroda és a szálloda
Igazgatósága.
Tulajdonos:
KOVACHEV MARIN

Stockholmban 20.000 nézője volt a
nemzetközi atlétikai versenynek. A
magyar atléták közül Szabó Miklós
a finn Maekivel holtversenyben má-
sodik lett a svéd Jansson mögött, a
kétmérföldes síkfutásban pedig
Csaplár a negyedik, Iglói a hetedik
helyen végzett. Ezt a versenyt a svéd
Jonsson nyerte.

A mai Ferencváros-Bologna KK-
mérkőzés előtt két magyar ifjúsági
válogatott csapat játszik előmérkő-
zést az Üllői-úton.

A noviszádi Zenészek és Pincérek
vegyescsapata hétfőn délután félöt
órákor revánsmérkőzést játszik a Ci-
pészek csapatával a NAK-pályán.
Kérem félnegy órára a következő
játékosok megjelenését: Karleusa,
Szávics, Jelkics, Nagy, Sztefanovics,
Vondracsek, Virág, Szénási III, Sár-
közi, Gondi, Zsiga II, Verebes, An-
tonics, Harsányi és Zsiga III. — Zsi-
ga Ernő csapatkapitány.

A tékező sport hírei

Szabó Mihálynak, a sztáribecsei
alszövetség főtitkárának kezdemé-
nyezésére a fősövetség elhatározta,
hogy az idei országos bajnokságot
szeptember első napjaiban Sztáribec-
csén rendezi meg.

Az adai Centrál-szállodában új
pálya épült, amelyet a sztáribecsei
alszövetség megbízottja felülvizsgált
és hitelesített.

SZÍNHÁZ-FILM

Színházi levél Budapestről

(Budapest, július 15) A köszin-
házak sorra mind becsukták már
kapuikat. Ez a legkétségtelenebb
jele annak, hogy itt a nyár, meg-
kezdődött a kánikula. Ki megy
ilyenkor színházba, amikor min-
denki a friss levegőt keresi.

Üzletzárás, irodacsukás után
egész Pest megindul keresni egy
ki üdítő szellőt. Zsufolva a park-
ok, tömegesen özönlenek a Mar-
gitszigetre. A színházi közönség
szétszórva az egész városban min-
denütt, ahol egy kis zöld, ahol egy
kis friss levegő van.

Mit tehet ilyenkor a színház?
Azt, amit Mohamed. Ha a hegy
nem jön Mohamedhez, Mohamed
megy a hegyhez. Ha a közönség
nem megy a színházba, a színház
megy a közönség után. Felütötte
sátrát Thalia a Margitszigeten, a
Márkus Parkban, az Angol-park-
ban s a színházlátogató közönség
örömmel vette tudomásul, hogy
kedves szórakozását megtalálja a
pesti éjszaka szabad ege alatt üdi-
tő friss levegőben is.

Még pedig nemcsak könnyű
nyári szórakozást, hanem a téli es-
tékével azonos értékű magasabb-
rendű művelvézetet is.

A Margitsziget csodálatosan
szép környezetébe s történelmi le-
vegőjébe nem is illik a könnyű
muzsa játéka. Színvonal tekinté-
ben kétségtelenül a margitszigeti
szabad színpadé az első hely. Es-
téről-estére klasszikus operák
árái csendülnek fel az öreg fák
alatt s a szabad természet üdítő
hangulatában talán még mélyebben,
még őszintebben tudjuk átélni a
zenét. Frissebbeknek, újszerűbbek-
nek tűnnek fel a jólismert hangok
és melódiák, amelyeknek leggaz-
dagabb változatosságáról gondos-
kodik a szabad színpad ötletes
rendezőisége.

De egyetlen dalmű sem illik ugy
bele a szabad környezetbe, mint a
természet édes öléből sarjadt János
Vitéz. Németh Antal zseniális
rendezésében egybeolvad benne
a művészet és a természet, a va-
lóság és a költészet. A közönség
lankadatlanul követeli előadásá-
nak ismétléseit és zsufolt »ház«-
zal honorálja a szabad színpadnak
azt az előzőkenységét, amellyel he-

tenként kétszer-háromszor bemu-
tatja.

Az Állatkert hangverseny dobo-
góján a Budapesti Hangversenyze-
nekár magas színvonalu zeneszá-
mai csendülnek fel hetenként két-
szer-háromszor. Hol egy teljes
operát, hol egy jellemző szerzői
estét, hol egy zenetörténeti össze-
állítású hangversenyt hallgathat
az, akinek érzéke van az enyhe
nyári éjszakában a zene hangjai
mellett álmodozni — és fagyalt-
tozni.

De természetes, hogy nyáron,
amikor minden virul és izzik, nem
élhet mindenki és mindig klassziku-
s korban. Megkivánja a kiruc-
canást a könnyű élvezetek felé is.
Pazar bőséggel gondoskodik ellá-
tásukról a Márkus Parkszínház, a
Royal színház és az Angol Park.

Az Angol Parkban a Vígyszínház
legnagyobb téli sikerét, a Francia
Szobalányt adják — változatlan si-
kerrel. To'nyai Klári a szabad
színpadon is éppen olyan aranyos,
mint a köszínházban volt. Somlay
Artur, Vízváry Mariska és Berény
Géza éppen úgy aratják a sikert,
itt, mint télen a Lipót körúton.

A Márkus Parkszínházban dalol
a nyár — Donbeher igazán franci-
ás könnyedségű és szellemességű
zenés vígjátékában a »Dalol a
nyár«-ban. Meséje a helyzetkomi-
kumok halmazata, de ki az, aki
nyáron többet akar. A többletet
Titkos Ilona, Somogyi Nusi, Kiss
Manyi, Oltay Baba, Hajmássy, Bi-
licsi, Földényi, Baletta s társaik
adják táncukkal, énekükkel, mó-
káikkal s az ünfeledt néző nehe-
zen nyugszik bele a végén, hogy
a kacagás birodalmából haza kell
mennie a füledt pesti lakásba.

Az Erzsébetvárosi Színház hű
maradt romantikus tradícióihoz a
»Zimberi-Zombori szép asszony«-
nyal. A szép asszony (Honthy
Honna) le akar mondani a boldog-
ságáról lányá, Piri javára. De
ilyen áldozatba nyáron a közön-
ség sem nyugodna bele s a szerző
a végén már nem is két, de három
pár egymásra találásával gondos-
kodik arról, hogy a nyári hőség-
ben ne gyötörjenek kellemetlen
hangulatok. A két említett szereplő
mellett, Csontos Gyula, Fejes
Teri, Delly Ferenc és a Latabárok

tartják a legmagasabb művészi
színvonalon az Erdélyi Mihály ál-
tal szerzett mesét és zenét.

Hogy nyáron is szép az élet, azt
a Royal Színház is bizonyítgatja
Siklósy-Feleki-Szerdahelyi »Mégis
szép az élet« című zenés bohóza-
tával. Adva van egy vezérigazgató
és egy manikűrös kisasszony, akik
a függöny összecsapódása előtt öt
perccel egymáséi lesznek. Nem tul-
ságosan komplikált s nem is na-
gyon újszerű ötlet, de a jól pat-
togató zeneszámok, a káprázatos
táncok mindent pótolnak, Turay
Ida, Libertny Éva, Lantos Ica, Ró-
zsahegyi Kálmán, Kertész Dezső,
Misoga László és a többiek olyan
tökéletes operett együttesek, ami-
lyet a legigényesebb köszínház is
irigyelhet.

Ezeket lehet látni és hallani az
1939. évi kánikulában Pesten.

De a pesti látni és hallani való-
kon túl említést kell tennem arról
is, hogy július 28-án megkezdőd-
nek a szegedi ünepi hetek. Meg
kell említenem azért, mert — mint
rendesen — ezidén is olyan magas
színvonalu művelvézetet fognak
nyújtani, amelyet a híres Dóm-té-
ren már megszoktunk kapni. Az
ezévi műsor az Ember Tragédiájá-
ból, Bizancból, Turandotból és
Aidából áll. A tiszpartai Salzburg
az idén is ki fog tenni magáért.

Ambrus Tibor

Nizsinszky állapota
javul

Serge Lifar táncának csodálatos
hatása

Serge Lifar, a párisi Opera vi-
lághírű táncosa legutóbb látoga-
tást tett abban a svájci szanatóri-
umban, ahol Nizsinszkyt ápolják.
Lifar táncolni kezdett a világ leg-
nagyobb táncosa előtt, aki a moz-
duatok hatása alatt, ugylátszik,
pillanatra visszanyerte elméjének
egyensúlyát és ő maga is táncolt.

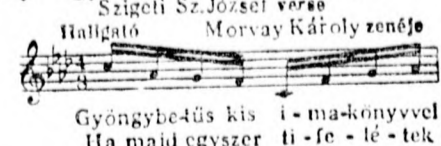
Néhány nappal ezelőtt Nizsin-
szky felesége levelet irt Serge Li-
far-nak:

— Látogatása óta a beteg ál-
lapotában komoly javulás követ-
kezett be. A doktor azt mondja,
hogy ez a maga táncának köszön-
hető. Most már igazán szükség
lenne arra, hogy találjak olyan
eszközöket, amelyek segítségével
Vaslat kiemelhetem elszigeteltsé-
géből és ismét közelebb hozha-
tom barátaihoz és a tánchoz.

Ez annál könnyebben válik most
már lehetővé, mert a néhány hét-
tel ezelőtt Nizsinszky javára meg-
tartott párisi gálaest nyolcszáz-
ezer frank jövedelmet hozott. Ez
az összeg elegendő lesz ahhoz,
hogy megépítsék a Nizsinszky-há-
zat és gondoskodjanak a világ leg-
híresebb táncosának megfelelő
gyógykezeléséről és ellátásáról.

— Táncal egybekötött fagyalt-
est a noviszádi Daloskörben. A no-
viszádi Polgári Magyar Daloskör
kerthelyiségében ma este nyolc
órai kezdettel fagyaltestét ren-
deznék. A Daloskör vezetősége
minden előkészületet megtett, hogy
a vendégek jól érezzék magukat.
A tánchoz elsőrendű zenét szer-
ződtettek, a kitűnő fagyaltalon ki-
vül hideg ételekről és italokról is
gondoskodtak. Beléptidij nincsen,
de fagyaltmegváltás kötelező.

Gyöngybetűs kis imakönyvvel..

KÖZGAZDASÁG

A magyar Duna hajóparkjának
erőteljes fejlesztéseA magyarországi szövetkezeti rendszer időéletessége — Fel-
lenálló házipar — Még drágább az élet, mint 1914-ben

— Magyarországi gazdasági levél. —

(Budapest, július 15.) Schandl Károly titkos tanácsos, magyar felsőházi tag, az Országos Központi Hitelszövetkezet alelnök-vezérigazgatója a magyarországi Falusi Szövetkezetekről egy nagy felkészültségű, átfogó művet adott ki. Ez a munka a magyar agrárszövetkezeti mozgalmat teljesen áttekinti s a magyar falusi szövetkezetek keletkezését, működését ismerteti. Kiemeli az önszegély, a kölcsönösség és az autonómia körüli szövetkezeti munkát. A magyarországi falusi agrárszövetkezeteket három főcsoportba osztja: a hitelszövetkezetek, a fogyasztási és értékesítő szövetkezetek, valamint a tejszövetkezetek csoportjába.

Ez a három ágazat képezi a magyar falusi szövetkezeti rendszert, amelyről a külföldi szövetkezeti fórumok is elismerik, hogy elsőrendűen tökéletes, mert könnyen áttekinthető, egymást kiegészítő. Egészséges munkamegosztáson alapszik. A tanulmány a szövetkezetek központjaival is foglalkozva, ismerteti az Országos Központi Hitelszövetkezet, a Hangya szövetkezeti központot és az Országos magyar tejszövetkezeti központot, majd a falusi szövetkezetek által elért anyagi és erkölcsi eredményeket. Az illusztrált szövetkezeti író rámutat arra is, hogy a falusi szövetkezeti mozgalom a múlt század nyolcvanas éveiben kezdődött és a magyar közigazgatás hathatós támogatásával izmosodott mai jelentőségéig.

A magyarországi közigazgatás ma is szorosan együttműködik a szövetkezetekkel.

*

Magyarországon ma körülbelül százötvenezer ember foglalkozik háziiparral. Százezer saját szükségletére és ötvenezer kereset céljából. Ez a munka pénzben kifejezve legalább

száztízmillió dinárra becsülhető.

Miután a munkabér a készáru árának átlagosan egyharmadát jelenti, az említett munka körülbelül négyháztízmillió pengő termelésnek felel meg. Átlagos napi hét dinár napszámért véve alapul, havi 24 munkanappal, a mezőgazdaságban egyébként kihasználatlanul maradó öt téli hónapban egy-egy személy ezer dinárt kereshet meg. A magyarországi falu viszonyait ismerve, különösen mivel egy-egy családra legalább három dolgozó esik, ez már jelentős összeg. A háziipar megszervezését és állandó fejlesztését a Háziipari Központ végzi. Szervező munkája, áldozatkész odaadása a magyar falu minden rétegére kiterjed. A háziipar szervezését most a Felvidéken és Kárpátalján is megkezdették, mely utóbbi vidéken, főleg a fás vidéken, speciális fa-háziipari szövetkezeteket teremtenek. A magyar háziipari központ különben, ép-

pen a háziipar továbbfejlesztése érdekében,

országos magyar öltözködési mozgalmat indított,

amely a szabóiparosságnak és a háziiparban dolgozó szövő, fonó asszonyoknak együttműködését segíti elő. A háziipari öltözködési termelés művészi irányítását ugyancsak a Magyar Háziipari Központ vette a kezébe.

*

Tavaly június havában Magyarországon 002 százalékos árcsökkenés volt észlelhető és a háztartás nyers élelmiszerellátásánál 095 százalékos árcsökkenést mutattak ki. Ezzel szemben 1939 június havában már 03 százalékos a drágulás a május hónappal szemben és a háztartás nyers élelmiszerellátásánál is 072 százalékos a drágulás.

Már ez év áprilisában kezdődött a drágulás.

Az árnyalati drágulásnak ez a tünete három hónap óta kitartóan mutatkozik. A keresetek változatlanok s így a fix-keresetből élő alkalmazottak és mások háztartási költségei emelkednek. Annál figyelemreméltebb ez, mert a múlt év folyamán mindössze három hónapban át volt jelentéktelen drágulás a háztartási indexnél.

Ma a magyar család összszük-

ségletének kielégítéséhez heti 62.32 pengő, azaz 525.— dinárra lenne szükség. A heti nyers élelmiszer-szükséglet megszerzéséhez

a család még mindig drágábban él, mint 914-ben,

holott a keresetek és jövedelmek akkor kisebbek voltak a mainál. A háború kezdete óta Magyarországon az összszükséglet ellátásánál 26.1%, az élelmiszerellátásnál pedig 6% a drágulás. 100 mai pengő békebeli vásárlóértéke 79.3 pengőnek felel meg.

*

A Felvidék egy részének visszacsatolásával

a magyar Duna-szakasz 280 km-ről 423 km-re növekedett.

Ezzel és a kis magyar Alföld gazdasági erőforrásaival jelentős értékek kerültek a magyar vízigazdálkodáshoz. Így többek között a hatalmas arányú és modernül felszerelt komáromi hajógyár. A komáromi hajógyárat a magyar kormány rendeletére a M. F. T. R. (Magyar Királyi Folyam- és Tengerhajózási Rt.) vette át és a Budapestről kiegészített gépi és szerzőfelszerelés segítségével a komáromi munkásság a város visszacsatolása után már tíz napra dolgozott is. Ma a komáromi hajógyárban átlagban kétszáz munkást foglalkoztatnak. A M. F. T. R. a megnövekedett szakasz következtében hajóparkja felújítását és újabb egységek beszerzését vette tervbe. Beállítottak az új üzembe három darab, egyenkint 600 tonna hordképességű s 800 lóerős áruszállító motorhajót, továbbá az 1200 lóerős Széchenyi nevű Diesel-elektromos vontató motorhajót és két uszály és két tankhajót, egyenkint ezer tonna hordképességgel.

A pancsevői és sabáci közraktárak
berendezését német cég szállítja

A többi közraktár építésére is rövidesen kiírják az árlejtést

Beográdból jelentik: A pancsevői és sabáci közraktárak gépberendezésének leszállítására és felszerelésére kiírt árlejtésre beérkezett ajánlatokat, amelyeket behatóan tanulmányoztak. A legmegfelelőbbnek a németországi offenbachi Hartmann cég ajánlatát tartották. Az offenbachi cég öt millió dinárért szállítja a közraktárak gépberendezéseit.

A gyár által készített vázlatok és a gépberendezés terve alapján, rövidesen kiírják az árlejtést az építkezésre is. Még e hónap folyamán kiírják az árlejtést Pancsevon a Duna melletti és Sabácon a Száva melletti terület alapozási munkálataira. Ez a földmunka igen fontos, mert a közraktárak a megerősített parton lesznek. A pancsevői és sabáci sziloszok földmunkálatai egyedül három millió dinárba fognak kerülni. A földmunkák ideje alatt a szilosz társaság az építkezésre is kiírja az árlejtést, úgyhogy az alapozási munkák befejezése után azonnal hozzáfoghassanak az építkezéshez. Ily módon a pancsevői és sabáci sziloszok még ez évben elkészülhetnek.

KIÍRTÁK A PODGORICAI, BERANEI ÉS BIJELINAI SZILOSZOK ÉPÍTÉSÉRE IS A PÁLYÁZATOT

A szilosz részvénytársaság árlej-

tést írt ki három kisebb közraktár építésére: Podgoricán, Beranen és Bijelinán. Az ország passzív területein kiépítendő közraktár hálózatnak ez az első része. A bijelinai szilosz, amely gazdag buzatermő vidék központjában fekszik, kiviteli célokat szolgál.

A szilosz építését csak azért nem lehet olyan gyors tempóban végrehajtani, mert az egyes községek még nem bocsátották a társaság rendelkezésére a szükséges földterületeket. Ha az érdekelt községek már kijelölték majd a szilosz részére szolgáló helyet, akkor a legrövidebb időn belül Niksicsen, Gorádon, majd Mosztárban, Goszpicban, Pribojon és Prijedoron építenek közraktárt.

A kivitelre szolgáló nagy sziloszok építésére akkor kerül sor, ha a megfelelő parttal rendelkező helységek megfelelő helyet jelölnek ki a közraktár részére, mert annak nemcsak folyó, hanem vasút mellett is kell lennie. Ezért nem határozták meg el, hogy a Tisza mellett hol építik ki a nagy sziloszt Sztaribecsen, vagy Novibecsen? A bégai sziloszt Petrovgrádon építik.

A pancsevő—beográdi hid már nem elég a forgalom lebonyolítására. Beográdból jelentik: Illetékes helyen azzal a tervvel foglalkoznak, hogy a Beograd—Pancsevő közötti hidat kibővítik, mivel nem elegendő a forgalom lebonyolítására. Amennyiben a meglévő hidat nem lehetne szélesíteni, akkor esetleg új hidat építenek a mai közelében. Az új hidat kizárólag közúti és gyalogjáró forgalom részére vennék igénybe, amely esetben a mostani hidat csak a vasut használná. Egyelőre még nem történt döntés arra vonatkozóan, hogy melyik megoldást fogják majd alkalmazni.

Miért szakította meg Németország a román buza vásárlása ügyében megindított tárgyalásokat? Bukaresti beavatott körökben azt mondják, hogy a német-román buza tárgyalások azért szakadtak meg, mert Németországnak nincsen pénze, amivel a román búzát fizethetné. A németek a román buza fizetésére most 500—700 mil. lejese kölcsönt akarnak kibocsájtani Romániában, amelyet az ottani német kisebbségnek kellene lejegyeznie.

Milyen aratást várnak az Egyesült Államokban? Az amerikai földművelési minisztérium becslése szerint az Egyesült Államok területén az idén a következő termést várják. **Buza:** 716.655.000 bushel, vagyis 5%-al kevesebb az utóbbi évek átlag termésénél. **A tavalyi buzatermés** 939.801.000 bushel volt. **Kukorica:** 2.570.795.000 bushel, a tavalyi 2.542.328.000 bushellel szemben.

Csehország buzataralékát Németországnak kell átadnia. A cseh gabona monopól kénytelen múlt évi buzataralékának nagy részét a birodalomba szállítani. Németország így 10.000 vagon búzát, 5.000 vagon rozsot és 2.000 vagon zabot kap a védett területről.

Gyümölcselhűtőket épített a szilosz társaság. Beográdból jelentik: A szilosz részvénytársaság rövidesen nagy gyümölcselhűtőket fog építtetni. Az első ilyen hűtőt Breskón, a boszniai szilvatermőhelyek központjában építik. A breskói községi előjáróság már ki is jelölte azt a helyet, amelyet a hűtőtelep építésére rendelkezésre bocsát. A szilosz társaság már kért is ajánlatokat több külföldi cégtől a hűtőberendezés szállítására, hogy ennek alapján árlejtést irhasson ki. A terv szerint a hűtőtelepeket jéggyárral kapcsolják össze és itt gyártják a jeget azon vagonok részére, amelyek külföldre szállíthatnak gyümölcsöt.

A bogojevói ármentesítő közgyűlése. A Bogojevó—Vajska—Zsivaj ármentesítő társulat a napokban tartotta rendes évi közgyűlést, amelyen megtárgyalták a társulat anyagi helyzetét. A jelentésekből kitént, hogy a társulat az elmúlt évben megtakarított 400 ezer dinárt és bevétele 1.400.000 dinárral több volt az előirányozottnál. Matejin Milics igazgatófőmérnök bejelentette, hogy a pénzügyminisztérium a társulat adósságából az új törvény alapján leírt 5.240.955 dinárt és a fennmaradó 15.721.000 dinár kölcsön után a kamatlábat négy és fél százalékra csökkentette. Mivel a társulat terhei még így is nyomasztóak, a közgyűlés elhatározta, hogy a minisztériumtól további 25 százalékos leírást kért.

KUPARI

Dubrovnik-KUPARI

Legnagyobb fürdőhely nagy stranddal, modernül berendezett szállodák előtt. Naponta zene — Tenisz — Olcsó árak! — Kérjen ismertetőt! Kupalište Kupari. 2788

PENSION „JUGOSLAVIJA“ Omis

Ismert és kedvelt konyha. A sétátér mellett, a strand közelében. Szép hűs kert. Rádió, zene. Minden időben tengeri hal és dalmát specialitások. 2795

Lečički HOTEL PALACE

HVAR

Teljesen renovált meleg és hideg folyó vízzel, fürdőszobás szobákkal, napos terraszokkal. Helyiségek társas összejövetelekre. Park — tenisz. Napi pansio 60—100 dinárig. 2794

Hotel „ADRIA“

Njivice Otok Krk

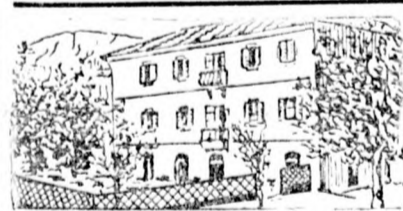
Szusák közelében, széltől védett helyen, szép természet, 30 szoba, elsőrendű hazai és bécsi konyha. 2793

Hotel „NA PLAZI“

Hercegnovi 2792

Hercegnovi, amely enyhe éghajlata miatt nemcsak mint fürdőhely, hanem mint klimatikus gyógyhely is közismert legelőkelőbb szállodája a Hotel „NA PLAZI“. Közvetlenül a tengerparton fekszik, saját tengeri fürdővel. Ujjonnan épült szálloda 50 modern szobával. Elsőrangú konyha.

Hotel ZAGREB Omis

Elsőrendű étterem és kávéház. Hazai és magyar konyha. Közvetlenül a strandnál. Állandóan zene. Szobák árak beszélnek magyarul is. Felvilágosítás szívesen ad a tulajdonos.

HOTEL „IGALO“

Hercegnovi

Közvetlenül a tenger partján, saját stranddal, folyó meleg és hideg víz. Ujjonnan renovált komfortos szobákkal — Tenisz, gyönyörű park. — Kérjen prospektust! 2789

HOTEL KOVAČIĆ

HVAR

A tengerparton a strand közelében. Modernül berendezve. Jónévű ismert konyha. Díjtalan ismertető! 2801

HOTEL JUNIOR

Sveti Petar - p. Krilo

Szplittől 18 kilométernyire délre, a makarszakai vasútvonalon — Saját strand. A szobából a strandra fürdőruhában. Kitűnő konyha. Felvilágosításai szolgálnak a Putnik ész-szes fiókjai és a szálloda igazgatósága. Posta: Krilo—Jesenice 2790. Napi pansio 45—65 dinár

Lopud sziget Dubrovnik mellett

Hotel „PRACAT“

közvetlenül a tenger mellett nagy teraszal, modern komforttal. Állandó kirándulás a környékre. — Prospektusokat ingyen küld a hotel igazgatósága. 2790

Marjan PANSIO-VILLA RAB

Egyedülálló fekvés és gyönyörű kilátás a tengerre. Legmodernebb komfort, 40 szoba. Folyó víz, villanyvilágítás. A szálloda előtt saját strand. A vendégek fürdőruhában mehetnek fürdeni a szállodából. Elsőrendű bécsi és hazai konyha, tenger specialitások. Legjobb dalmat és külföldi borok. Figyelmes kiszolgálás, alacsony árak. Felvilágosítással szolgál a szálloda igazgatósága.

GRAND HOTEL

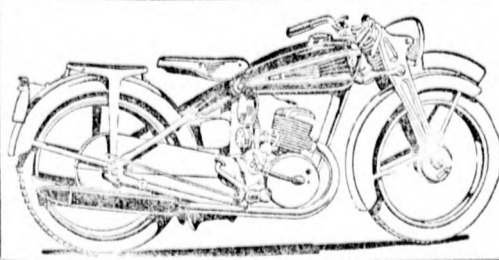
LOPUD SZIGETEN

Közvetlen Dubrovnik mellett

Lopud vezető szállodája, 80 komfortos szobával (folyó meleg és hideg víz)

A hotel előtt a vendékeknek teljesen díjtalan strand. Állandó hangversenyek, tánc

Lopud Dubrovniktól 1 óra utazás, saját motorcsónakunk

Motor-kerékpárok

SZENES

vaskereskedésben Szubotica

A vakító napsugarak ellen

A látható és láthatatlan sugarak egyenletes, kellemes tompítása teljes védelmet nyújt az inenzív ultraibolya és ultravörös sugárzás ellen. A tajak színeit a semleges Umbralszinezés tökéletesen adja vissza s így a fénytől erősen megvilágított részletek sokkal jobban láthatóak. Látótere nagy akár a punktal üvegeknek.

ZEISS

UMBRAL

védőüvegek.

Kaphatók a szakoptikusoknál. Díjmentes prospektust készségeken küld a vezérképviselő: M. Pavlovics, Beograd, Mil. Draskovicsa 9.

Ha nem ismeri a „Weck“ patent befűző üvegek ezer előnyét, ebben az évben csak néhány darabot vegyen próbára az egyedarusító L. Derner cégtől, Noviszád, Kr. Petra I. 30

Ajánljuk:

Kefekötőknek kiváló minőségű fa-árunkat, asztalosoknak esztétikus arúkat, elsőrendű taragásainkat legkiválóbb minőségben, szolid áron. Egyesült Faszobrászok, Kula

Megnyílt az Amerikai csoda-fürdő !!!

Narodno kupatilo, Kulan

Biztos gyógyulás: reuma, csusz, köszvény, női betegségek, gyomor és bélbajok, idegesség és magas vérnyomás.

Olcsó árak! Egész éven át nyitva

Hálószobát, konyhaberendezést, kombinált műbutorokat legjobban és legolcsóbban készít: Gaibmos Andras asztalos, Noviszád, Ciril i Metoda u. 6.

AMERIKA AGENCIA ZAGREB

Vlaška ulica 96. I. Kozulj

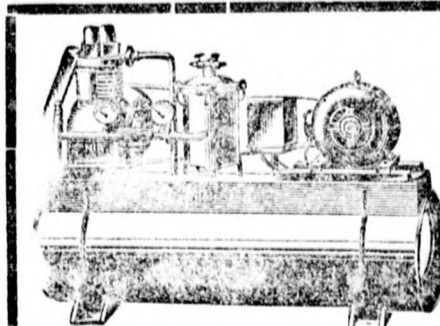
Elad házakat, villákat, birtokokat, szántóföldeket és kaszálókat, kis házakat, kis villákat, házhelyeket, ipari tárgyakat eladásra-bizományba adandó azok végleges eladásáig. Házak 50 000 dinártól kezdve. Mindennemű felvilágosítást díjtalanul ad.

Felfordulás és zürzavar ez az, amit el szeretnék kerülni!

Augusztus elsején ugyanis kétszeresére nagyobbítottam üzletemet és már előre tudom, mennyire utiában lesz a rengeteg felhalmozott árú az átalakítási munkálatoknak. Ezért a most következő 14 napon át három fontos dologra helyezem a súlyt:

1. az olcsóságra, 2. a legnagyobb olcsóságra, 3. a határetalan olcsóságra hogy az átalakítási munkálatok zavartalanul végeztethessem el. Azt tehát mondanom sem kell, hogy minden egyes cikkem minősége a legkiválóbb!

Most járjon az olcsó Perepat Is-nál Kr. Petra II. 39 (Gyümölcsiac)

Kompresszorokat

Iényező pisztolyokat, önműködő szivattyukat házi vízvezetékhez, biliárd automatákat készít:

NIA ZAGREB, Paromlin-ska 86. Telefon 60-06

Elsőrendű HOLDER fecskendők megint kaphatók

A gyümölcsfák téli permetezéséhez magasnyomású háti fecskendőt ajánlunk 10 Atm. nyomásig. Kézzelhajtott, kocsihoz szerelt fecskendőt 20 Atm. nyomásig. Motoros fecskendők 20—40 Atm. nyomásig.

Magasnyomású háti fecskendőkben, valamint az ismert Holder—Metzingen szőlővessző-fecskendőkben jól felszerelt raktárunk van.

RECK & Co. D. D. Noviszád, Szokolszka 3 TELEFON 30-51

HIRDETÉSEK A MASNAPI LAPRA DELUTAN 3 ORAIG, SZOMBATON DELI 12 ORAIG VESZUNK FEL. A HIRDETESI ADÓ A HIRDETŐT TERHELI.

Apróhirdetések

UGY HÉTKÖZNAP, MINT VASÁRNAP EGY SZÓ 1.- DINÁR. VASTAG BETŰS 2.- DINÁR. A LEGKISEBB APRÓHIRDETÉS ÁRA 12.- DINÁR.

URANIA MOZI

F GYELEM!

Ma dupla műsor!

1.

Orók karaván

HANS ALBERS — KAMILLA HORN

2.

Infámia

Merie Oberon, V. Hopkins, Joe Mc. Crea

! Előadások kezdete !

3, 5, 7 és 9 órákor !

3 csepp

„Növényharmat“

Élő, frissít, hűsít! Hőség idején, bányadúságnál, kimerültségnél utazásnál, sportnál homlokra dörzsölve varázslatosan hat! Kockacukron vagy vízzel véve szomjat olt jó közérzetet biztosít. Ez az ezerjő háziszere csak z 31 d üvegekben valódi. Ára 12 dinár. Kapható patikákban és jobb üzletekben.

190

HAZASSÁG

JÓ MEGJELENÉSŰ 28 éves úri lány 70.000.— dinár hozományjal feltétlen korrekt úriember ismeretségét keresi házasság céljából. Ajánlatokat »Katolikus« jellegre a kiadóba kér.

4892

ALLÁST KERES

MOTOR ÉS JÉGGYÁRTULAJDOSNOK FIGYELMÉBE! Vállalok minden szakmabeli szerelést és javítást speciális berendezéssel fogva a legmesszebbmenő garanciával. Ertl Pál Noviszád, Primorszka 29. Tel. 31—99.

3870

SOFŐR szerényigényű állást keres. Szíves megkereséseket kér: Vászárhegyi Sándor, Temerin, Kralja Petra 405.

4873

BEOGRÁDI kereskedősegéd Noviszádon állást keres több évi gyakorlattal, a kirakatrendezésben specialista. Fgras Albert, Noviszád, Zselyeznicska ul. 16.

INTELLIGENS idősebb lány, gyermekszerező, házias, beszél magyarul és németül, állást keres. Ajánlatokat: »Megbízható« jellegével a kiadóhivatába kér.

4896

SOFŐR többévi gyakorlattal állást keres Cim a kiadóban.

4894

Mérlegképes KÖNYVELŐ, szerb, magyar, német, elsőrangú administrator megbízható, komoly munkaerő azonnali belépésre (vidékre is) állást keres. Megkereséseket »Könyvelő« jellegre kér Kardos hirdetővállalathoz Noviszád.

4924

ELADÓ

HÁZ 84.000 dinárért kisebb jelzálog kölcsönrel, magasföldszintes, napos oldalon, kerttel fürdőszobával, a városi autóbusz garáznál eladó. Noviszád, Szlovácska utca folytatása 6.

4756

JÓKARBAN lévő biliárdasztal olcsón eladó. Új karambol és automata asztalok állandóan raktáron Gombár J Temerin.

4857

TELKEK olcsón eladók, finom gyümölcsös és szőlős. Ügynököket díjazunk. Noviszád, Breszkvina 5.

4908

KIS SPORTAUTÓ 5 l. fogyasztással, nagyon olcsón eladó, vagy 350 ccm motoroképpárért elcsereleendő. Cim Pavle Teodorovicsa ul. 41., Noviszád.

NÉGY DARAB ablak üveggel jókarban, jutányos áron eladó. Noviszád Vojvoda Suplička 15.

4875

Le akác-

és virégméz kapható Kudliknál, Postanska ul. 8. Szubotica

213

FÜRESZPOR és keményfa-forgács eladó Noviszád, Luja Bartua 52.

4877

KEVESET HASZNÁLT mészáros-égszekerény sürgösen eladó Jánossy Sándor mészáros, Temerin, 829 szám.

4899

3 LAKÁSOS HÁZ 110.000 dinárért sürgösen eladó. 20.000 dinár adósság átvehető.

2 LAKÁSOS HÁZ eladó. Ára 85.000 dinár.

1 LAKÁSOS HÁZ gazdasági udvarral 65.000 dinár.

Nagy jövedelmű bérlőházak 200.000-150.000.000 dinárig minden árban kaphatók. Ingatlanforgalmi Iroda, Noviszád, Zselyeznicska 1. Tel. 21-51.

4900

ÁLLVÁNY 16 rekeszrel, 2 méter magas, eladó. Arsz Teodorovicsa 19, Noviszád. Megtekinthető 8—2 óráig.

4885

JÓKARBAN LÉVŐ ebédli és hálószoba butor eladó. Érdeklődni mindennap délelőtt Vesz Petrovics, Noviszád Cara Nikolaja u. 2. sz. földszint.

4890

JÖLBEVEZETETT fűszerüzlet eladó. Cim a kiadóban.

4872

UJ! IDEI! AKÁC-MÉZ, szavatolt vegytiszta nagyban és kicsiben kapható. Vértes, Noviszád, Szteve Sztelavicsa u. 7.

4918

ÜZLETÁLLVÁNY és pult olcsón eladó A. Mikovics, Noviszád, Temerin szka 18.

4921

ELADÓ UJ HÁZ a Futaki uti villamos végállomástól 15 percnyire. Bankkölcsönrel együtt átvehető. Noviszád, Paunova u. 24.

4922

HÁZHELYEK eladók. Érdeklődni Gerich, Noviszád, Rumenaeska u. 117.

4923

HASZNÁLT (hódifarku) tetőcserep kapható Ustavska ulica 4. sz. alatt.

4925

HÁZ eladó Vidovdanszkonaszelyén. Érdeklődni Noviszád, Vidovdanszkonaszelye 184 szám alatt.

4933

KITŰNŐ állapotban lévő élelmiszer-üzletberendezés és egy jégszekerény olcsón eladó. Magyar, Noviszád Ustavska 40.

4934

VILLANYMOTOR 3 HP (A. E. G.) 220/380 V 50 per. 1 drb. faz. árammérő 380 V. csillag háromszög kapcsoló 1 drb. 10 amp. biztosító automata eladó komplett Jóna Imre villanyszerelőnél, Sztárankanizsa Kr. Petra u. 19.

4942

JÉGSZEKRENY hentes-puttal eladó Noviszád, Ruszka u. 8.

4957

SZEP HÁZ forgalmas utcában, 4 lakással 1350 dinár jövedelemmel. Ára 165.000 dinár.

8 házhely 12 méter ucai és 32 méter mély fronttal, egyenként 60.000.— dinár.

Szülő legszebb helyen Tranzsamenton parcellázva, 3 villa ugyanezen a helyen már felépítve, olcsón eladja Mijatovics Sztéván közvetítő iroda Noviszád, Mileticseva u. 12.

4910

HASZNÁLT téglá eladó Noviszádon, a selyemgyárral szemben. Ugyanott egy vaskapu is eladó.

4945

HÁZ ELADÓ az Adamovics-telepen: 2 szoba, konyha, speiz egyvegved hold telekkel. Noviszád, Cirila i Metoda 142.

4884

ELADÓ ezüst Sebyright bantam és Chiro Cabo faibarovfi. Közlelebbit Aleks Adamovicsa ulica 6.

4951

ALKALMI VÉTELEK. Emeletes új bérház 10% hozadékkal 500.000.— dinárért gyönyörű házhely a Rumenaeska utcában 35.000.— dinárért, családi házak 50.000.— dinártól felfelé eladók. Egyedüli megbízott »Imobilias« közvetítő iroda, Noviszád, Katolicska porta.

4953

KOMPLETT szódátöltő apparátus eladó Noviszád, Kisfaludijeva 6, Adamovics-telep.

4917

EGY MODERN gyermeklocsi majdnem új, jutányos áron eladó. Jupiter Noviszád, Kr. Petra II 53.

4955

HASZNÁLT, jó karban lévő komplett hálószoba butor olcsón eladó. Érdeklődni lehet Teodora Pavlovicsa u. 8.

4961

ELADÓ HÁZ Kralja Petra II. 191 szám alatt. A villanyos megállótól pár percre.

4960

KIADÓ

TEIJESEN különbejáratu szép száraz, világos füres szoba a központban kiadó azonnalra csak egyedülálló férfinek, esetleg kettőnek. Noviszád, Laza Kosztitya 6.

4710

GARZONLAKÁS fürdőszobával, előszobával és éléskamrával kiadó Arsz Teodorovicsa 23 Noviszád. Érdeklődni a házmesternél.

4459

KIADÓ 3 szobás, összkomfortos ucai lakás Vojv. Putnika 13. Érdeklődni telefonon 26-40.

4996

HELYISÉG: 1 nagy terem és 2 szoba méltányos áron kiadó a város központjában. Felvilágosítást ad Barth Ferenc kereskedő, Kr. Petra II. 39.

4905

UJ HÁZBAN Fruskogorszki 13 alatt 3 szobás lakás azonnalra kiadó. Érdeklődni Kralja Petra II. 59. szám alatt.

4911

2 SZOBÁS LAKÁS egyben vagy külön is Sztaroszelnó a »Természetbarátok« háza mellett kiadó. Érdeklődni: Noviszád, Vojvoda Knicsanina 8., a tenispályán.

4913

FRUSKAGORÁBAN Paragovó alatt butorozott szoba nyaralásra kiadó. Érdeklődni Kávógyár, Noviszád, Adamovicsa u. 48.

4935

EGY KÉTSZOBÁS lakás és garzonlakások kiadó a Bulevaron. Érdeklődni Trgovaeski i Obrtna Bankánál.

4946

JÖLMEŰ fűszerüzlet piacra betegség miatt eladó. Cim a kiadóban.

4954

KOPCSMA leszámolásra kiadó, lehetőleg helybéli ismeretséggel, némi kaucióval. Rögtön átvehető. Pirosi ut 7.

4956

KERESLET

ITALMERESI ENGEDÉLLEL bíró hárlót keres a Polgári Olvasókör Novibe sán három évre 1940 január 1-től kezdődőleg. Érdeklődők a feltételekért augusztus 1-ig forduljanak az elnökséghez.

4815

HÁZASPÁR vincellérnek július 15, vagy augusztus 1-re felvétetik, előnyben az, aki a szőlőtenyésztésben járta és akinek a felesége már szolgálatban volt. Tehéntartás saját költségére engedélyezve a tejnek jó eladási tere van. Cimeket a kiadóba kérek.

4819

KORCSMÁT Noviszádon bérbe venni Cim a kiadóban.

4853

JÓKARBAN lévő használt butorok megvételre kerestetnek, Sonnenberg, Noviszád, Njegoseva 2. II. em.

4871

FÉNYKÉPÉSZ SEGÉDET keresek állandó munkára. Fixfizetést, lakást és kosztot adok. Fényképes ajánlatokat az eddigi működés megjelölésével »Bácska« jellegre a Reggeli Ujság kiadóhivatala továbbít.

4884

FIATAL jómunkás bádogos segédet állandó munkára felvesz Erdélyi Károly, Novi Becsej.

4907

KERESEK ügyes, önálló ELÁRUSÍTÓKAT vas-áruházam részére. Írásbéli ajánlatokat bizonyítvány másolatokkal és fizetési igények megjelölésével kér: Müller, Szombor.

4784

KIFUTÓFIUT, erős 17 év körül, kerékpárral azonnalra felvesz »AGRÓTEHNA« Noviszád, Kneginje Zorke 17.

4918

KIFUTÓFIU felvétetik. Kézikösi, két kerekű alig használt eladó. Vértes Noviszád, Szteve Sztelavicsa u. 7.

4916

KOMENCIÓS BÉRES feleségével, kinek 17—18 éves fia vagy lánya is van, azonnali belépésre kerestük. Noviszád, Petra Zrinyszkog 56.

4919

PERFEKT szerb, német keresztény, levelező kerestetik, aki az irodai munkában is járta. Pél napra. Ajánlatokat az eddigi működés és fizetés megjelölésével »Perfekt« jellegével a kiadó továbbít.

4929

VILLANYSZERELŐ tanoncot keresek. Higl Sebastian Noviszád, Kralja Petra II. ul. broj 48.

4931

HÁZMESTER mechanikus-sofőr azonnali belépésre kerestetik Cim a kiadóban.

4932

KITANULT MECHANIKUS, bicikli és varrógép szakmában, ugyanilyen üzlet önálló vezetésére alkalmas, szerb magyar, nemet nyelvtudással azonnali belépésre kerestetik Sofőrvizsgálóval rendelkezők: előnyben. Írásbéli ajánlatokat »Mechanikus« jellegével a kiadó továbbít.

4936

KAUCIÓKÉPES, többévi gyakorlattal rendelkező mészáros, fióküzlet vezetésére felvétetik. Dániel, Szuboticka 73.

4938

CUKRÁSZ-SEGÉD azonnali belépésre felvétetik. Pap cukrászda, Bácska-Topola.

4939

KÉT KÖTŐSEGÉD, perfekt munkaerő azonnalra felvétetik Svab Steván, Trikotezsa »BANAT«, Petrovgrad.

4940

JÓLFÖZŐ, megbízható nőt keresek ribnyéki nyaralóba mindenesnek. Jelenkezni lehet Grobljanszka 10, vagy 12 alatt a mészárszéknél.

4943

VASESZTERGÁLYOSOKAT, LAKATOSOKAT, MODEL-ASZTALOST azonnali belépésre keresünk. Novosadska Livnica, Kosztis i Deutsch, Noviszád.

4930

TÁRSAT keresünk üzemben lévő gyárhoz munkaszolgálattal vagy anélkül. Cim a kiadóban.

4944

Képviselőket

megbizottakat keresünk minden közösségben a halálozási és házassági osztályba való tagok gyűjtésére. Próbaidő után fix fizetés Nagy kerestet Ajánlatok "Uzajamnost" Zagreb; Draškovičeva 23/I. küldendők.

ÜZLETHELYISÉG, fűszerüzletnek különösen alkalmas, kiadó Noviszádon, Jovana Szubotićska 7/a

Időasszonyok figyelmébe! Nvári tüzelőanyag, legjobb minőségben legolcsóbb árban kapható: "GORIVO" fa, szén és kokszt kereskedésben. Tul. I. Stampfer, Noviszád, Aleksz. Adamovičska 62.

"Orthopäd" cipőket

minden fájós lábba, a leújabb módszerek szerint garanciával készít
Gál István, Szubotica Trinska tér 2

Arúhitelt

Noviszádon minden hitelképesnek ad Narodna Šedionica Beograd. Felvilágosítást ad szíves szolgálatból

KREDIT-BIRO

Noviszád, Kr. Petra II. 29

Villa Bléd, Venyacska-Banya

Panسیون, rendszer, szigorúan diétás konyha, szolid árak. Tiszta és jó kiszolgálás. Tulajdonos **Pancserics.**

Pansion Radonić Vrnjačka-Banja

Diétás konyha, folyóvíz Szolid árak

Ritka vásárlási alkalom

Csak 180/- dinárba kerül egy teljes öl elsőrendű gveriván ágfa 2 m. hosszú

"LIGNUM"

fatelep. Noviszád, Strand ut

Hotel "Astoria" Restoran, Beograd az állomással szemben.

Ujonnan átalakítva közel 100 kényelmes tiszta szoba. Elsőrendű konyha, kellemes tartózkodási hely Beogradba utazóknak. Szolid árak.

Polich és Varga

EKEGYÁR KULA

Mindenféle gyártmányu egyes és többes ekak javítását felelősséggel vállalja

25 7000 literig új és használt **hordók** kaphatók

KRIX LAJOS kádármesternél Szubotica V. Mažuraničeva u. 19. Blaskó keresztnél

JÓL BEVEZETETT rőfös- és rövid-áru üzlethez fiatalabb munkaerőt némi tőkével társul venne egy idős kereskedő. Cim: Schmolka hirdetőben 4929

KERESEK szeptember 1-re modern háromszobás lakást mellékhelyiségekkel vagy esetleg egyedülálló házat — Ajánlatokat kér Derner üvegkereskedés Noviszád 4948

NŐS ISTÁLLÓSZOLGA aki lovakhoz és tehénhez ért, azonnalra felvéteik. Felesége ugyanott mint cseléd kaphat alkalmazást. Járandóság: lakás és fizetés megegyezés szerint. Jelentkezés: Kralja Petra II. 123, Noviszád. 4949

FIATAL gyermektelen mindeneslányt keresek azonnalra. Jelentkezés: Lipkovic trafik Noviszád, Kralja Alekszandra 22. 4950

GOLGOTA temetkezési vállalat Noviszád Uspenska ul 12 házi szolgát keres 4958

KÜLÖNFELE

MA VASÁRNAP aratóbátat rendezek táncmulatsággal egybekötve. Elsőrendű tamburazenekar közreműködésével. Sovány vendéglős. 4974

Dr. Filipon creme a legjobb és legkedveltebb nappali krém. Ára helyben és vidéken 14.— dinár. Apoteka Küchler, Vrsac. 2474

SULYOK rest, tisztít. Száraz és vegyi tisztítás. Bőrretikülök, bőrbutorok festése minden színben. Olcsó árak Noviszád, Postanszka 14. 7045

2500.— dinár befektetéssel havi 1000 dinárt kereshet. Levezetés horvátul »ANOS« Marlbor, Orožnova ul. 6 4742

UJJÁVARÁZSOLJA a régi redikülöket, készit, javit utazótáskákat kézi táskát, mintatáskát **PREVEDEN** bőrdöndős, Kr. Petra I. 23. Noviszád. 493

ÖREG ÖLNOT veszünk a legmagasabb napi áron. Jugoalat, Zselyeznicska 91, Noviszád 2895

Vrbaški rőfös

a jól és olcsón öltözködni szerető hölgyek üzlete. Kr Alekszandra 9. 4078

MÁRKAS RAKETTEK raktáron Rakettek hurozását vállaljuk **TRUPPEL BÉLA** Noviszád Dunavska 7. 3395

AUTÓK! Új és használt, de nagyon jó karban levő különféle márkájú luxus és teherautókban, autógumikban felszerelésben és alkatrészekben állerődő nagy raktár. Olcsó árak, előnyös fizetési feltételek. Képviseletek: Fiat DKW, Wanderer, Audi és Horch. — August **KUTALEK**, Noviszád, Kralja Petra II. 84. Telefon 31-08.

1000 dinárt kereshet havonta házimunkával. Anyagot adok, kész árut átveszek. Kérjen prospektust, mellékeljen válasz bélyeget. »HEMIPA« Pančevó, Sztarcsevacska put 15. 4163

INGYEN TERJEDELMESE HOROSZKOPOT KAP — élet, szerencse, házasság, szerelem, üzlet, pénzügyi viszonyok és jellemvonásairól. Küldje születési dátumát és 5 dinárt költségekre: Rakics, Noviszád Luja Bartua 1. 4385

Koloniál-Delicatése HELMER, Kralja Petra II. 34. **MÉRSÉKELT ÁRAK**, gyors és pontos kiszolgálás. 4638

VILÁGHIRŰ Molnár Moser különféle különféle illetokban és nagyságu origináli üvegekben kaphatók. Jugoszláviai főlerakat »Jugo Diana« Szubotica Keredzsityeva ul. 12. Bárányszőlő mellett. Minden szaküzletben kapható.

PÓTVIZSGÁRA előkészíték minden tantárgyból. Vukovic Vida, Noviszád, Sztjerijina u. 11. 4745

TÜRÖK női és férfi kalapos Zselznicska 68 alól átköltözött Kr. Petra I 23 alá. 4763

KÜNNER KARPITOS Jevrejszka 4 szám alól átköltözött Dunavska 10 szám alá. 4766

SZEPLŐT, pattanást hámlást, orrvörösséget és más arctisztatlanságot pár tégely használata után biztosan eltüntethet **DARUVARI** krém minden szaküzletben kapható. Háromsarkos nagy doboz 15.—, kis doboz 7.50 dinár. Postán küldi: **BLUM** gyógyszerár, Szubotica.

BŐR, gummi és teveszőrszál, **MINDENFELE** gépeket és **MŰSZAKI** cikkek kaphatók **SENEŠ** vasüzletekben 225

FESTÉKEK, lakkok, padlóviasz, benzín, olaj. Vezet: Ivan Rogulja. Trifkovic trg 2 Kr. Petra II 5 4994

IDŐSEBB ember vagy házaspár gondozását némi kis összegért vállalom. Cim a kiadóban. 4912

VÁLLALOM fehérnemű javítását díszpárnák hímzését és montirozását. Érdeklődni: Meisl Katica, Noviszád Ustavska 11, vagy Horvátné, Teodora Pavlovicsa 19 alatt. 4915

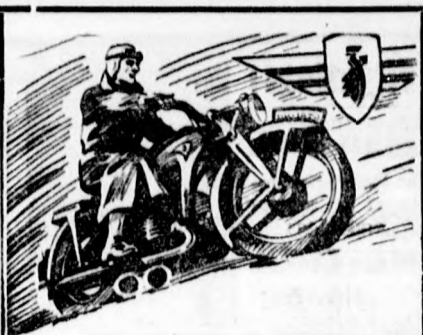
NAGYON SZÉPEN varrok felső és alsó ruhákat, házakhoz megyek 30.— dinár napidijért. Kosuticsné, Noviszád, Luja Bartua u 53, volt Magyar-ucca. 4950

PAPLANT készittek pehelyből gyanjából és vattából úgy újat, mint régit. Klott paplant 30 din, selyem paplant 40 dinárért. Házakhoz is megyek. Bučyoverics Bőliné, Luja Bartua 53. (Volt Magyar-ucca.) 4958

A bűnügyi regényíró bűnügye

Londonból jelentik: A leghíresebb kémtörténetek írója, aki regényeiben nem egy fantasztikus »rejtélyt« oldott meg, maga is rejtélyes ügy középpontjába került: E Phillips Oppenheim a minap tért vissza a francia Rivieráról és rövid idő múlva megállapította, hogyha nem is kéme, legalább is furfangos szélhámosok hálójába került. Azonnal a Scotland Yardhoz fordult segítségért. Megállapították, hogy Oppenheimet rövid idővel ezelőtt már csalók hálózta be egy izben. Most Guernseyben levő házáat rabolták ki. Könyvtárából elvittek néhány első kiadású értékes könyvet, kéziratot és más értékeket. Májusban Oppenheim felfedezte, hogy valaki nevéet hamisította egy háromjegyű

számról szóló csekkre és néhány nappal később nyolcszáz font értékben varakt az ő nevében két gyémantgyűrűt rendelt. Oppenheim a detektívek előtt kijelentette: — Bizonyos, hogy ugyanaz az ember rabolta ki a házamat, aki a csekket hamisította és a gyűrűket rendelte. Gyanakszom is ki lehet, de eltűnt és nem tudom ki nyomozni. A veszteségem értéke tetemes. A legnagyobb baj, hogy az izgalom miatt kénytelen voltam abbahagyni a munkát. Ez először történik velem ötven év óta. (Oppenheim 72 éves.) A Scotland Yard mindent elkövet, hogy a bűnügyi regényíró bűnügyét minél hamarabb felderítse.

„ZUNDAPP”

motorkerékpárok részletfizetésre

Képviselet: **„AUTOIMPORT”** Noviszád, Boulevard Kr. Marije 9

Műfészkek! 9 darab teljesen új dupla méhkas rámmal sürgőselem eladó. Ára 130.— din. darabja **Emil Prelcs** asztalos műhely Noviszád, Temerinszka 123

Egészség — hosszú élet! Fogyassz tejes ételeket! Mlečna Restoracija „Mirjana“ Noviszád, Tanurđzicska-palota.

UTAZÓ URAK! Szépen bulorozott, tiszta szoba és kitűnő koszt kapható **„MONIKA” KOEN**, Noviszád, Zeleznička 94

Utazótáskát

női kézitáskákat, mintatáskákat aktatáskát öveket, stb. elsőrendű kivételben raktáron tart, vagy rendelésre készít, javit Tóth bördöndős, Noviszád, Kr. Petra II. 42. 4688

Ha Beogradba utazik,

ne feledje el meglátogatni a Szarajevói Báni szönyegetszövő inlézetet Beograd, Knez Mihajlova 53. Tel. 27-6-24 ahol perzsa és boszniai szönyegeteket husz havi részletfizetésre is beszereshet.

UTAZÓ URAK!

Ujonnan megnyitott modern szálló **Hotel „UNION-PALAS”** Beograd, Kosovska 11. Tel. 28-849 Lakosztályok, szobák fürdőszobával és telefontal. — Mérsékelt árak! Az éttermet Sreier vezeti. **IGNYAT PETROVIC** szállodás, a Szrpszki Kraly szálló éveken át volt portása.

Jó a pengéje — még jobb a kedélye!

ROTBART

Figyelem!

Jonu Rus,

az ismert pszichológus és asztrográfologus

METLIKA

kraj Hrvatskog Karlovca.

A nép előtt ismeretes, hogy a grafologia olyan tudomány, amely ma már a hatóságok elismerésével is találkozunk. Sok könyvet írtak már a grafológiáról, amely a kézírás, jel emet, vérmérsékletet, lelkiséget és érzékenységet rajzolja meg és elemzi.

Mező tudománynak látni az ember képességeit és erőit és tanácsot adhat, mi-rent juthat előbbre a jövőben. A kézírásból megállapítható betegségeket valamint az okait. Mindenkinek eltanulni és ha ismerő-ének vagy barátjának jelleméről kíván valamit tudni, hozza magával annak írásképét vagy kézírását.

Hogy a polgárság alsóbb osztályai is meglatogathassanak, csak nagyon keves jutalomdíjat kérek. Ha nincsen alkalmam személyesen meglátogatni, elegendő, ha néhány sort ír utával, saját kézírásával nem vonalas papíron és postán ajánlottan a tenni címre küldi. Munkám díjazásul mellette 25 dinart postabélyegeken.

Irási feltevéseket adok és elfogadok.

Kiváló tisztelettel Jonu Rus

Barackof

Építkezési céljaira minden mértékben veszünk. Te építkezni kívánva vagy autót a nemzetközi ut Horgos és Szubotica közti szakaszán **VASS Testvérek** borpincésze HORGOS

EPE KÖVEK

Az ismert **SALVAT TEA** epékövek és epéhólyag megbetegedések ellen kapható a főkeletésnél: **Apotheka Sv. Ivana, Zagreb, Kapitul 17.** Ismeretét a gyógyítás módjáról ingyen küldünk. O. r. S. Br. 27870 1036 Rn. 3487

Beogradban

Újjonnan megnyílt bizományi szőrmeárú üzletében a legkiválóbb perzsák, ezüst- és kékkrókák, valamint a szakmában a legelső összes szőrmeárú, nemesebb bárányárú kaphatók nagy választékban. — Eredeti gyári árak!

REX DEZIDER

BEograd, Čika Ljubina 10 a. I.

HOTEL VILSON BEograd

Karadjordjeva ul. 87. a vasutállomással szemben. Renováva és teljesen átrendezve. 30 berendezett szoba. Pálidas tisztaság, mérsékelt árak. Esőrendű hazai ellátás, rostonsütők és külön utazók Kereskedelmi utazóknak különleges kedvezmény.

»Golgota«

TEMETKEZÉSI VÁLLALAT

Elsőrendű felszerelés, nagy választék minden idevonatkozó cikkben.

Exhumálunk és szállítunk!

Novisád, Uspenszka ul. 12

Telefon: 26-90

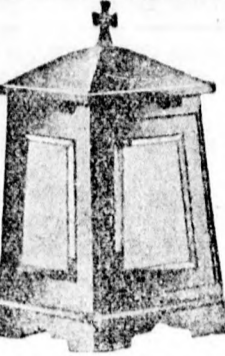
LENKEY IMRE és FIA

BEograd Prizrenka 5
Telefon: 23-350

Kölszerek: sérv és gyomorsúlyedés ellen stb.

Ortopádiai gépek, fűzők, mülábak, karok, lúdtalp betét készítését vállalja:
Majer Djordje

Első Zagrebi sirkódisztímé nyek, harang, művészeti és ércműöntőde

Tul. KREBELJ RUDOLF

ZAGREB, Szrebrenicska n. 5 a Nova Cezta 120 szám mögött

Saját öntődjében a legjobb régi harangerebből elsőrendű, tisztahangú és a legjobb kiállítású harangokat önti. Régi megrepedt harangokat átönti és mindegyikért 20 évi jótállást vállal.

Számtalan elismerőlevél A legutóbbi elismerés Popovacsdi községből a következő szöveggel: »Hálás köszönetünket és elismerésünket fejezzük ki a popovacsdi szt. Alajos templom részére megrendelt három harangért, melyeknek kellemeshangú zenéje előhozza és felemeli egész falunkat.« Mindennemű öntött gyertyatartók, vázák és más sirkódisztímények ki-dolgozása a legjobb bronzból, tömör és örökös kivitelben!

Mérsékelt árak! — Kérjen árajánlatot!

Gyors hajójárat Velencéből és Susáktól Dalmáciába. Susákról indul naponta szerda és péntek kivételével 16 órakor. Kényelmes turistautazások Susáktól (és Velencéből) Dalmáciába valamint Susáktól (és Triesztből) Görögországba olcsó ártalányarokon. Naponta többszöri összekötés az összes Jugoszláv tengerparti fürdő és nyaralóhelyekkel. Prospektust és felvilágosítást ad az igazgatóság Susákon, az összes „Putnik” irodák és a „Waggon-Lits” Cook társaságok

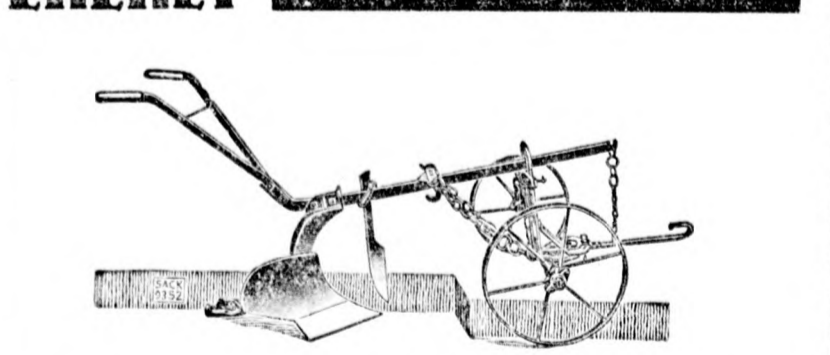
Legelőndésabb masszív gyermek kocsik

Készíti: **WOLF FILIP, INDIJA**

Szolid árak! Díjtanulárjegyzék!

ERÉKET a RUD. SACK LEIPZIG gyárból

traktor és lóvontatásra késedelem nélkül szállít:

JUGO-AGRAR

LEBHERZ I KOMP. K. D., NOVI SAD

Zsák

legelőndésbban **AVRAM SCHIFF**

zsák- és papírvakólos üzletnél

Afrik, lószőr és lólakarók

Hevederek, tömlők stb

NOVISAD TELEFON 24 03

Kralja Petra II. 21. Kérje árajánlatot!

A TUNDEORORSZÁG NYEREMÉNYEI:

Allandóan a legjobb minőségű friss csokoládé és keksz kapható

UNION bonboniérában

Novisád, Trg Oslobođenja 3. Tulajdonos: Kelemen Gábor — A helyes megfejtőnek csokoládét ad

BRACA MIŠIĆ

Novisád és környéke legnagyobb könyv- és papíráru üzlete Kr. Petra I. 14.

TRUPPEL BÉIA

A »Hohner« harmonikák vezérképviselője, Novisád

MENAIEM J.

antikváriuma. — Novisád. Vesz- elad minden nyelvű használt könyvet.

VARGA ÁRPÁD

órás ékszerüzletéből Novisád, Kr. Alekszandra 22

Reggeli Ujság

Uredništvo i administracija Szerkesztőség és kiadóhivatal: Novisád, Kr. Petra II. (Futoski put) 50

Telefon: 21-37, éjjel 20-58

Felelős kiadó: **András Dezső**

Urednik: **Blažek Ferenc**

Pretpisara — Előfizetés:

Egy óra 28— dinár

(kihordó útján 30 din.)

Három óra 80— dinár

(kihordó útján 86 din.)

Félévre 160— dinár

(kihordó útján 172 din.)

Izlazi svakodneвно - Megjelenik naponta

Post. čekovni račun — Postacsekkszámla: Zagreb, 46.692

Potyázók alkonya...

Irta: SZALAY LÁSZLÓ

Azon kezdődött az eset, hogy a nagybátyám, aki a fővárosban lakott, három-négy, nekünk vadidegen barátjával valóságos rákapott a vadászterületünkre... Minden szombaton este leutaztak a birtokunkra és rakásra lövöldöztek őzeinket...

— Az ördög bujjon a bőrükbe — mérgeződött az apám — nem azért fizetem a drága bért az erdőért, hogy nekem hétről-hétre kiirtják a vadállományom!... Hány őzünk maradt még Szuhay?

— Hány?... Hogy is csak valami huszonhét!... Tizenkét bak, meg tizenöt suta a fiatalokkal!... Pedig a negyvenet fölözte a számuk!

— Nahát ide többet be nem teszük a lábukat!... Azonnal megírom a sógoromnak, hogy vendégvadászt többé nem fogadok, keressenek maguknak más bolondot!

— Na még csak az kéné!... Egy ilyen levelet írni! Fölborulna az egész sógorság, komaság.

— Hát én meg az őzeimet nem hagyom kiirtani!

— Bizza csak rám a nemzetes ur, majd elveszem én a szájuk ízét a potya őzeizéstől!

— Maga?... Aztán hogyan?
— Majd meglátja a nemzetes ur, csak ne küldjön nekik semmiféle levelet!... Hadd jöjjenek le szombaton este, — a többről aztán én kezkeskedök!...

Jött a szombat és az esti vonattal beállítottak megint könyörtelenül a vadászok... Megették a vacsorát becsüptek, óriási lármát csaptak, aztán lefeküdtek, mert a leshelyet hajnalban kellett elfoglalni...

Másnap virradatkor ott is ült mindenik a helyén és innét is, onnét is megszólalt a puskák... De mikor les után visszajöttek, mindnek lógott az orra, mert őz nem esett egy fia se...

Immegtek, ümmögtek, aztán fölálltak és megkezdődött a hajtás... Kergették a szerencsétlen őzeiket, ropogtak a puskák, de a hajtás vége megint az lett, hogy találat nem akadt egy se...

Az esti lesen is haszontalan pufogtak. És a vacsora alatt, meg után elmaradt a féktelen kacagás, meg a magabizakodott ordító beszéd, rosszkedvűen hallgatva mészáltak maguk elé...

Szuhay töltögette a bort, miközben ingerkedett velök:

— No: nem szolgált a szerencse?... Vagy megszűnt a tudomány?...

— Kőd volt, Mihály bácsi, — fanyalgott az egyik, — aztán kődben bajos a célzás, meg a távolság megbecsülése!...

— Még hogy!... No majd kipótolják a gyűvő vasárnap, igaz-e?...

Hát a jövő vasárnap se mentek semmire... Sőt... Pedig gyönyörű napfényes, szélesöndes idő volt... Egész nap lövöldözések és egész nap se lőttek egeret se.

Olyan hosszú orral és olyan mélylázva mentek az állomásra, mintha nem is vadászatról, hanem temetésről lettek volna elvonulóban... Szuhay meg kiállt az országút közepére és onnét kiáltotta kacagva a hintójuk után:

— Jó lesz, ha egész héten célbalövöldöznek a Marczibányi-téri lövöldébe!... Mer' azért, hogy ha a gyűvő héten is ilyen paccer módjára viselkednek, hát jobb lesz bizony, ha otthon maradnak!

De nem is jöttek le soha többet. Mert megorrontották az összefüggést az eredménytelen vadászatuk és a mi szíveslátásunk között.

Az apám vallatni kezdte Szuhayt:

— Ide hallgasson öreg: hogyan csinálta, hogy nem találtak?

— Megbabánoztam őket!...

— Ugyan, menjen már!...

— Hát csakis!... Ráolvastam a fegyverökre!...

— Ne kerteljen hát!... Kap ötven kubszivart, ha elárulja!...

— Benne vagyok.

— Na halljuk!

— Minden este, míg ők vacsoráztak, kimentem és a célgömbjém mindnek a puskának jobbra meg balra elcsavartam!

— A kutyafáját magának!

— Az a!... Hogy mentül jobban célzott, antul rosszabbul talált!

— Még ilyet!

— Hatvan lépésnél már egy rőföt lőtt a bak mellé!... Ugy ám!

— De nagy baj lesz ám ebből öreg!

— Minő baj?

— Belövetik Budapesten a fegyvereket és kisül a disznóság, hogy a célgömb mindeniken félre van csavarva!

— Vót nekem erre is gondom!

Vasárnap este, míg ők vacsoráztak, én meg visszacsavartam pontosan a célgömböket!... Vihetik a puskát akár a sóhivatalba!

Szereti az anekdotát?

Sven Hedin mérőszallagja

Képzelnék el egy hatalmas országnyi sivatagot — merő sivatagot, ahogyan Stein Aurél nevezi, sivatagibb sivatagot, mint Arábia vagy Perzsia homokpusztái. Ez a Taklamakán, Ázsia szívében. Évezredek óta, amikor ebben a ma élettelen pusztaságban emberi telepek virultak — nem városok! — ember lába nem taposta ezt a viztelen, forró nyaru, sarkvidékein fagyos télű, vigasztalan földet.

A XIX. század végén történt, hogy ebből a merő sivatagból irás- emlékek kerültek az európai muzeumokba: fatáblák, rajtuk ismeretlen nyelvű, ismeretlen írású betűk. Így lett figyelmes a világ a sivatag homokjában eltemetett romhelyekre. Sven Hedin hozta az első hírt Dán-dánuilik lakóházaik maradványairól. Futólag kikutatta a romokat. térképezte a házak fekvését, de tüzetesebb ásatásokat nem véghezvitett. Feladatai tovább szelítettek Keletre, Tibet felé. Évekkel később Stein Aurél járt ezen a helyen, Sven Hedin lába nyomán. Ő már a régész érdeklődésével merült bele az itt kindlkozó sokoldalú tudományos kutatásokba, napokig, hetekig ásatott a téli sivatagban. Régiségleleteinek leírása és megfejtése vaskos köteteket tölt meg. Egyetlen lelete van csak, amelynek mindössze néhány sort szentel egyik könyvében. Sven Hedin mérőszallagja volt ez az érdekes lelet.

Stein Aurél hazahozta a műszert s csak az alkalomra várt, hogy átadhassa a svéd utazónak. A londoni Földrajzi Társaság ünnepi lakomáján történt, hogy a svéd utazót ünneplő szónokok közt Stein Aurél szó-lásra emelkedett. A jelenlevők között bizonyára neki volt legtöbb mondanivalója Sven Hedin világraszóló utjairól. Senki nem sejtette azonban az ünnepi szónok beszédjének váratlan csattanóját.

Stein Aurél egyszer csak belenyúl a zsebébe, kivész belőle egy ke-rek csomagot — még nem tudni, mi van benne — és átnyújtja Sven Hedinnek.

— Doktor ur, ezt ott felejtette a sivatagban. Elhoztam magammal. Minden szem az ünnepezt utazóra szegeződik. Hedi kibontja a csomagot: a mérőszallag volt.

— Ejnye be jó, nagyon köszönöm — felelte. — Már attól félttem, elveszett.

Eötvös szegény maradt

1842-ben Wodianer báró Eötvösnek, aki akkor már híres felsőházi szónok volt, egy pénzügyi műveletet ajánlott, mellyel sok pénzt lehetett volna tisztességgel nyerni. A Lánchíd r.-társaság alapításában való részvételről volt szó. Eötvös pillanatnyi habozás nélkül azt felelte Wodianernek »szegyelem magamat, ily pénzt elfogadni.« »Ha ön szegényli magát ily pénzt elfogadni báró ur, akkor önből sohasem válik gazdag ember!« válaszolt a bankár és igazat mondott. Mindig csak keservesen megdolgozott pénzt fogadott el; szegény is maradt világéletében. ő is, családja is.

Tömörkényről

Petőfi-Társaságbeli székfoglalóját lakoma követte, ahol szép felkőszöntöt is mondtak rá, ezt azonban már nem hallgatta végig; azt mondta, sietnie kell a vasúthoz. »Ne bolondozz, Pista — ráncigálta vissza Pósa bácsi. — Hiszen fölvesznek talán az esteli vonatra is.« »Arra én nem ülök, Lajos! — csóválta Tömörkény a fejét. — Sötétben nem látja a sineket a vasut és elcsellög valamerre.« És otthagya a közönséget visszaköszöntetlen.

Cseresznyés rétes

A cseresznyésrétesről lesz némi szó. A hártavékonylevelű, felfelett szemű, cigányosan mosolygó, a latyakos cseresznyésbélesről. Arról, amit bárhol aggodalmaskodik össze a gondos háziasszony, mindig sikere van és tavaszi illata, meg valami olyan zamata és keléme, hogy sokszor, ha téli estén nyelvünkre csurran az ize, borzongunk tőle, mint édes tavaszi emléktől.

És a gyermekről lesz néhány szó. Arról a gyermekről, aki csupa mosoly és boldogság, aki nem több, mint öt éves és aki a család kacagató büszkesége.

A vasárnapi ebéd fehér asztalánál ül együtt a család: a papa, a mama és a gyermek, a Jóska. A cseresznyésbéles utolsó falatját majszolja áhitattal a Jóska; roppant izlik neki, nagyokat nyel és szemével vágyódva tekint az aranyos tésztafőző réteshalmára. A harmadik darabot tünteti el, sejtí, hogy nem kap többet. Tapasztalta már, hogy ilyenkor azután a mama egészen indokolatlanul vigyáz az ő gyomrára. Ezért néz, sétál szemével a tál hegyein, völgyein és kacérkodik kitarót a piros cseresznyeszemekkel. Kibámulná valamennyit, ha lehetne, de sajnos, azok elragadtatott magasztalása ellenére sem akarnak átkelni a tányérjára.

— Nincs több, Jóska, hiába dicséred, — szól a mama szigorúan. — Elrontod a gyomrod. Légy jó fiú és ne kunyerálj többet.

— De, mama, kérem... mikor olyan jó... Ilyen jó még soha sem volt, csak még egy darabot, — harcol kitarótan Jóska. És közben a nyomaték kedvéért leugrik székéről és hízelve szalad a mamához.

— Ilyen jó, ilyen nagyon jó még igazán sose volt, de igazán... és rákeni kis cseresznyés száját a mama arcára.

— Hát miért izlik most ez neked annyira? — kérdi enyhültebben a mama.

— Csak, nagyon izlik...

— De miért? — faggatja most már a papa is.

— Azért, — jön ki Jóska a nagy aduval, — mert ebből valaki már előre kiköpködté a magokut...

(-hó)

Zsebredugott kézzel

A Manchester Guardian egyik olvasója azt írja, hogy egy barátja nagy körutat tett a brit domitiumokban s az a szokás tűnt fel neki legjobban, hogy a tengeren túl majdnem minden férfi zsebredugja a kezét. Az utas idősebb és udvariasabb nemzedékekből származó férfi s a zsebredugott kéz szokása kissé felháborította. Egy nagy kanadai városból így írt:

— Az aranyifjúság szokásai künönösek. Az egész férfilakosság Állandóan a nadrágzsebében tartja a kezét. Bemutatnak Miss Smithnek. »Nagyon örülök, hogy megismerhettem, Miss Smith, mondod, s azután azonnal a nadrágzsebedbe dugod a kezéd, s tesetedet lassan hímálva kezdesz beszélgetni.

Ujzöldlandban ugyanezt a szokást találta az angol gentleman s azt is megjegyezte hogy a helyi karikatúristák figyelmét sem kerülte el a szokás. Egy újságban látott egy karikatúrát, amelyen a feleség megkéri a férjet, hogy tartsa a kisbabát, míg megnézi, mi van a levessel. »De Mary — válaszolja a férj — hogyan tarthatom, mikor a kezem a nadrágzsebében van?«

A magyarral majdnem azonos nyelvű népet találtak Észak-Indiában

Londonból írják: Hatalmas feltűnést keltett itt egy újonnan megjelent könyv, amely korántsem tekinthető utópiának, noha írója nem kevesebbet mond benne, mint azt, hogy elsőnek tette a lábát egy eddig ismeretlen királyság területére. Ez a királyság Brit-India északi határszélén fekszik teljes magányosságban, népe józan földművelő és állattenyésztő nép, nyelve pedig majdnem teljesen azonos a magyarokéval!

Közel negyven láb magas hősáncok zárják el a hunza- és nagir-népek országához vezető mély völgyek bejáratát. Az utolsó angol átlomás ezen az útvonalon Gilgot s ezen túl nagy távolságra egymástól erős gerendaházak biztosítják az üzenethordozók menedékét hirtelen hóviharak esetére. Ez a terület eddig érintetlen maradt európai értelemben. Aki oda akar jutni — utazását senki sem akadályozza — több száz kilométer hosszú gyalogsétát kénytelen megtenni s az egyedüli veszély az angol határvidéken szorgalmasan működő északhindu rablóbandákban mutatkozik. De ha az utazó átjutott ezen a veszélyes sávon, fáradozását hatalmas siker koronázza, mert olyan országba jut, amely belső békesége és tudatalatti alkotmányos felépítése révén valószínűsége édenkertet képez a Karakorum bércei között.

A hunzák népe erős parasztnép, amely ma még a kerék áldásait sem ismeri. A felfedező szerint a hunzák oly nyelven beszélnek, amit feltevése szerint egész Indiában egységesen használtak, mielőtt a szanszkrit árják a szorosokon át egykor észak felől bejöttek a félszigetre.

A nyelvészek, akik mindig boldogok, ha a világ elhagyatott sarkaiiban valami új dialektust találnak, egyedül hivatottak annak mérlegelésére, mit jelent az, hogy a Karakorum lejtőin egy eddig tökéletesen ismeretlen, teljesen önálló, befolyásmentesen maradt, a környezettől független nyelvjárást sikerült találni. Az északhinduk beszéde, a hunzák által használt burusaki, semmiképpen sem tartalmaz kínai vagy chovar szavakat, amik tulajdonképpen az indo-iráni nyelvcsaládhoz tartoznak s melyek ezáltal a perzsa és pastu nyelvekkel rokonok. Majdnem teljesen megegyezik a hunzák nyelve az Európában élő magyarokéval és egészen új valamit képez az eddig felfedezett nyelvek végtelen sorában.

A hunzák nyelvzetének érintetlen fenntartása csak úgy volt lehetséges, hogy az India felé tartó bevándorló tömegek elkerülték a hunza királyságot és mert a hunzák szilárdan tartják tradícióikat, odagyökereződtek a földjükhöz, majd később ez a nép egyre északabbra húzódott a Karakorum megközelíthetetlen völgyeibe és így két és fél ezer esztendőn át semmiféle más néppel nem keveredett.

A »T« ÉS »A« BETŰK JELENTŐSÉGE

A hunza-nyelv — akárcsak a magyar — idegenek által rendkívül nehezen analízálható. Csak magát a »T« betűt négyféleképpen ejtik ki a hunzák és mind a négy kiejtésnek megvan az egymástól különböző értelme. Kiejtésének tranzitív és intranszitiv hosszabbítása vagy rövidítése nem magyaroknak egyenesen érthetetlen. Az »A« betűt is többféleképpen használják a hunzák s aki ezzel a nehéz problémával behatóban kíván foglalkozni, annak a felfedező szerettel ajánlja a burusaki nyelv eredeti megtalálójának, Lorimer őrnagynak három hatalmas kötetét, amelyeket egy norvég alapítvány segítségével bocsájtott a piacra a tudós katona, aki egyébként férje a most megjelent szenzációs könyv írójának és a hunzák megtalálójának.

Lorimer őrnagyné műve voltaképpen férje feljegyzéseiből indul, de egyúttal utleírás is, olyan utleírás, melyhez hasonlót érdekességben és plasztikában igen kevesen írtak eddig. A legtöbb olyan írás, melynek alkotója eddig sohasem látott területekről beszél, rendszerint tulhajtott, elnagyolt munka; Lorimerné azonban mindjárt a könyve elején megjegyzi, hogy a hunza királyság nem fehér föld a térképen, mert hiszen hosszú idő óta elméletileg angol szuverénitás alatt áll. Mindenesetre a Lorimer-házaspár utazása

előtt a hunzák sohasem láttak fehér embert, nem hallottak hírt róla s legfeljebb közvetlen szomszédjaik ügyes-bajos dolgairól értesültek.

A hunzák királyságában az élet rendkívül nehéz és megpróbáltatásokkal teljes. Több ezer méter magasságban a tenger színe fölött, a gigantikus hegyormoktól majdnem teljesen körülvéve, a hunza-nép az esztendő tulnyomó részében a legkeményebb tél viszontagságaival küzdök. Minden egyes négyzetméter termőföld a fáradhatatlan, porrá lett generációk öröke s hogy ez a munka milyen szörnyű lehetett, azt csak akkor értjük meg, ha látjuk a hunzák kezdetleges szerszámait.

A koci és a kerék nemismerése évezredekre visszaveti a földművelő népeket, már pedig a hunzák legfeljebb amolyan targoncafélét használnak, de ennek a »kerék« is inkább valami gorombaszélű fatörzsből vágott henger, melynek szerkezetére vesszőkosarat tesznek. A hegyekben oly kevés a fa, hogy a hunzák alig tüzelhetnek és a hosszú, kemény teletet csoportosan töltik el közös, szegényes tüzhelyeknél. Talán éppen ez a hallatlan szegénység és földhözragadottság az oka annak, hogy az ide-odavonuló népek itt semmi kifosztanivalót nem találván, mihamarabb átvonulnak a szegénység ez országán és eszük ágában sem volt megtelepedni. Emiatt maradtak el onnan a gyarmatosítók is, noha a hunza nép valóban béke-

szerető, háborukat hírből sem ismerő, a maga környezetében abszolút boldog, énekekben és táncokban szórakozást találó nemzet, melynek morális ereje és egészséges társadalmi élete szinte egyedülálló az ázsiai népek tengerében.

»Nemely tekintetben a hunzák házassági törvénye akármelyik civilizált európai népénél magasabb morált és előkelőséget mutat« — írja Lorimer őrnagyné. Pedig ez a nép igazán semmit sem vehetett át a külvilág áldásaiból, legfeljebb egyetlen ajándékot, amelyért nem járt viszontszolgálat. Mikor ugyanis a hegyibuza érni kezd és a völgyek virágerdeje sehol sem tapasztalt illatokat lehel, akkor a buzát learatják és közönséges fagallyak segítségével kicséplik. Isten tudja, honnan hozták az ősök a kaszának, mint szerszámnak a lényegét, — nos, a külvilág ezt az egyet adta a hunzák ajándékba. Aratás után burgonyát természetesen a hunzák s ezt a hasznos földi gyümölcsöt ők az Istenek ajándékának vélik. Talán még ez jelenti a külvilág áldását náluk s szinte elképzelhetetlen, mihez is kezdenének a hunzák burgonya nélkül...

Eddig tart Lorimerné könyvének londoni ismertetése. Vajjon igaz-e, hogy az őrnagyné megtalálta azt a népet, melyet mi, magyarok, évszázadok óta keresünk? Amely talán legközelebbi rokonunk a nagyvilágban? Talán tudott valamit a hunzákrol annakidején Julián barát; talán jól sejtették azóta is a tudósok, hogy a magyar nép első hazája valóban a Karakorum hegyvidékén keresendő. Történeiszink, nyelvészeink előtt tehát megnyílt az ázsiai titok, melynek megfejtése annál is könnyebb, mert senki sem akadályozza, — a hunzák legkevésbé, — hogy testvéreinket mielőbb a szívünkre öleljük!

Farkas István

A világ legőflettebb kéméi

Az orosz kémkolostor lakója

A világháború egyik »kémhíressége« Peka orosz vezérkari kapitány volt. Ez a hórihorgas, szőke, lett származású katona állította fel az első modern kémiskolát Rjshizában, ahonnan a Minsktől Rigáig terjedő területen az orosz kémiszolgálatot irányította és pedig a hadászati helyzetnek megfelelően ott a németek ellen.

Peka kétségkívül eredményesen működött és igen sok »borsot tört a német hadvezetőség orra alá«.

Az orosz cári vezérkar feljegyzései szerint többek között azt a csinyt is elkövette, hogy a németek javára működő ügynökök egy részét az oroszok oldalára vitte át. Ennek természetes következménye az lett, hogy a németekkel szemben álló oroszok mind több és több hadititok birtokába jutottak.

A német hadvezetőség végre elunván a dolgot, elhatározta, hogy egy igen ügyes kémét küld Peka táborába, azzal a feladattal, hogy ez minden áron és minden áldozattal megszerezze azoknak a kémeknek a jegyzékét és személyleírását, akik a németek ellen Peka utasításai szerint dolgoznak.

A terv keresztülvitele igen nehéz volt, főleg azért, mert Peka emberei egytől egyig »minden hájjal

megkent hétpróbás« ügynökök voltak. Nem érdekelték az sem, hogy az orosz kémiszolgálat e ravasz és ügyes vezetője messze az orosz front mögött egy kolostorban kémiskolát rendezett be, ahol a tanítványokat drákói rendszabályokkal nevelte a kémkedésre. Ezek a növendékek az egyes cellákban voltak elzárva, nehogy a külvilággal érintkezzenek. Élelmiszerük kifogástalan volt, csak kancsukával kergette őket Peka a német vonalakon át híreket szerezni. Ezeket a szerencsétleneket ugyan jól fizette, de egyben azt is tudomásukra hozta, hogy amennyiben megmondolva a dolgot, netán visszafordulnának eredmény nélkül, az orosz őrszemek tüzzel fogadnák őket.

De térjünk át arra, miképpen oldotta meg feladatát a német hadvezetőség, illetve hogyan szerezte meg az ellene működő orosz kémek jegyzékét.

A németek rendkívül ügyesen csempésztek át megbízottjukat az orosz vonalakon. A feladatra egy Thorhausen nevű lelkes német hazafi jelentkezett, akinek tudomására jutott, hogy egy Csernikov nevű orosz kém pár héttel azelőtt érkezett meg Londonból, egy közeli német városba, különleges feladattal.

Thorhausen egész külseje egyezett a német területen lévő ellenséges kémével. A terv mihamar megüzletelt és mint látni fogjuk, zseniális alakban valósult meg.

Egy csunya, esős októberi éjjelen a Duna vizébe a német parton egy csónak ereszkedett alá. Még a lapátokat is kendővel burkolták be, nehogy evezés közben zajt csapjanak. A kis ladik nesztelenül siklott az orosz partok felé. Alig haladt azonban pár lépést előre, a németek észrevéve a menekülőt, élénk puskatűz alá vették a bentlőt. Az oroszok természetesen figyelmesek lettek a puskázásra. Fogalmuk sem volt arról, ki »bucsuztatnak a németek olyan barátságosan.«

Az orosz őrség rajvonalba fejlődve várta a parton a csónakot. A néhez felhőket darabokra tépte a Duna lapálya felől száguldó orkán. A hold kibújt rejtékhelyéről és barátságosan nézett a menekülőre, aki fehér zsebkendő t lobogtatott az oroszok felé, nehogy onnan is tüzet kapjon. A csónak parthoz ért, de a bentlő már nem léphetett partra, mert — valószínűleg német golyótól találva, összeesett a ladikban.

Az oroszok kiemelték a sebesültet, aki csodálatosképpen hamar magához tért. Verejtékező homlokát

letörölve, azt kérte, vezessék a legközelebbi tiszt elé, illetve a parancsnokságra.

A vezénylő tiszt gorombán fogadta és mint kémét agyonlövésével fenyegette meg. A menekült ekkor szó nélkül zsebébe nyúlt és egy igazolványt mutatott fel...

— Ah bozse! — örvendezett a tiszt, — hát ön orosz? Még hozzá Csernikov, aki miatt annyira aggódtunk? Brávo! Az Isten hozta nálunk... Lépjön be hozzánk, majd kissé felmelegítjük kitűnő vodkával és aztán, ha kissé kipihente magát, hátraküldöm a divízió kommandórára...

Csernikov azonban nem fogadta el a szíves marasztalást, hanem kérte, vigyék őt azonnal Peka kapitány elé, akinek fontos jelentenivalója van. Ugy is történt. Alig telt el másfél óra, Csernikov egy orosz vezérkari tiszt kíséretében a kolostor előcsarnokába lépett.

Peka kapitány hosszasan, bizalmatlanul vizsgálta okmányát és úgy nézett szeme közé, mintha a veséjébe akart volna látni...

Izgalmas percek hosszú órák módjára teltek így el. Csernikov, aki nem volt más, mint az ilyen nevű orosz kém igazoló okmányával felszerelt kitűnő német kém, Thorhausen, már-már azt hitte, hogy a rendkívül merész csalásra rájönnek, amikor Peka így szólt hozzá:

— Hát kedves barátom, maga ugyan jól lesoványodott a német koszon. Egyelőre, épügy, mint a többiek, egy cellába zárom és majd holnap elbeszéli, hogyan sikerült átszöknie és mit végzett Londonban...

Thorhausen a kolostorba való belépésének percétől fogva csak azon törte fejét, hogyan szerezze meg a német haza ellen működő kémek névjegyzékét.

Napokon keresztül éles szemmel nézett, de látott is... Semmi sem került el figyelmét! Különösen figyelt Peka időbeosztását és külsejét, viselkedését, testtartását és a környék földrajzi alakulását. Ez utóbbit azért is megtehetette, mert Peka — legalább is látszólag — bizalommal viseltetett irányában. Thorhausen, Alias »Csernikov« a többinél több szabadságot kapott.

— Hisz ön már kész kém — mondta neki egy alkalommal Peka, — járhat, kelhet, természetesen egyelőre a kolostor udvarán... de ne felejtse el kérem, hogy az örök különös gonddal ügyelnek önre, mert újabb feladatok elé állítjuk...

Thorhausen értette, hogyan nyerte meg Peka bizalmát. Előadta neki, hogy egész Kelet-Poroszországot betutazta. Csapateltolásokról és tervekéről beszélt, természetesen olyanokról, amelyek elferdítve előadva, hazája érdekeit szolgálták.

Egy napon Peka így szólt hozzá: — Én holnap a nagyherceg főparancsnokhoz utazom... Az egész társaságot önre bízom... de ne hagyja eszébe jusson elárulni utazásomat, mert akkor ezek a... gazemberek, ön már ért engem, hiszen minden kém az, mert a legtöbbje mindkét oldalra pislog — egytől egyig megszöknek cellájukból, vagy másféle disznóságot csinálnak. Felölőssé teszem önt azért, hogy a kolostorban rend legyen. Addig senki sem kap enni, sem inni, még vizet sem! Megértettük egymást, Csernikov?

Másnap hajnalban Thorhausen már alig bírt magával. Tudta, hogy

az ő »nagy napja« elérkezett. Peka távollétében nyugodtan megkaparinthatja a kémek listáját és a többi már simán megy...

Alig pirkadott, Thorhausen cellájából Peka kapitány lépett ki. Első utja a cellákba vezetett. Az őrség feszesen tisztelgett, a kémnövendékek felugráltak helyükről és alázatosan feleltek Peka minden kérdésére. Az orosz kapitány mindegyiket kihallgatta és jegyzeteket készített arról, amit hallott. Miután az őrséget is megszemlélte, bement a szolgálati szobájába és »munkához látott...«

Mert kedves olvasóim tévednek, ha azt hiszik, hogy Peka valóban Peka volt. Korántsem! Thorhausen változott át »Peká«-vá. Még szakállja is teljesen hasonló volt az oroszéhoz. Erről még a német vezérkar gondoskodott, amely olyan műszakállal és más egyéb orosz felszereléssel és ruházati cikkekkel látta el Thorhaust, amilyennel Peka rendelkezett, akiről természetesen a legpontosabb értesülések voltak.

Első gondja volt Peka irattárát a legbehatóbban átkutatni. De bizony ez nem járt eredménnyel.

Thorhausen most még gondosabb, tüzetes vizsgálódásba kezdett. Feltűnt neki, hogy a padló kopogtatására egy helyen üresebb hangot ad. Meg is találta ennek a pincének a bejáratát, amely becslése szerint egy messzebbre szétágazó földalatti folyosóba torkolt. Le is ereszkedett a pincébe, kutatót, vizsgált, de hasztalanul. A keresett iratoknak semmi nyomát sem találta.

Ujból visszaült »írásztala« mellé. Szivarra gyújtott. Megtehetette — gondolta magában, — hiszen Peka több órányi járásra, messze hátul van és bizonyára sok tárgyalása lévén, csak a késő órákban érkezik vissza. Amint szivarját egy hamutálcára nyomta, hirtelen villanyfény csillant fel és ezzel egyidejűleg kikapart az íróasztal jobboldali fiókjába. Thorhausen mohón nyúlt a tit-

kos zár által felnyitott fiókba és rövid keresés után végre ráakadt a németek ellen orosz oldalon működő kémek listájára. Már éppen mellényének bal belső, titkos zsebébe süllyesztette azt, amikor a szemben lévő kép, amely egy orosz cárt ábrázolt, hangtalanul eltolódott helyéről. Thorhausen dermedten kapott revolveréhez... A tükörben, amely oldalt csüngött, most egyszerre két Peka vált láthatóvá. Thorhausennek nem volt ideje löni. Peka kapitány a képmögötti titkos ajtóból kilépve, a legnagyobb nyugalommal így szólt hozzá:

— Ah kedves Csernikov, vagy hogy nevezem, bocsásson meg, hogy terveit kereszteljem meg... Látja, nem hittem volna, hogy egy német ügynök ilyen ügyetlen. Ön úgy esett bele a csapdába, mint ahogy terveztem. Nem utaztam el, eszem ágában sem volt. Itt rejtőzködtem el, mert előre tudtam, hogy önnek lesz fennivalója...

Thorhausen dermedt ijedtsége csak egy percig tartott. Peka be sem fejezhette mondókáját, a német ugrással ráugrott és miután golyói célt tévesztettek, közelharcba fogott. Irtózatos élet-halálküzdelem keletkezett. Thorhausen közben párdúcgrással torlaszolta el a bejáratot, mert el kellett készülnie arra, hogy a lövések zajára és Peka ordítására az oroszok berontanak. De nem úgy lett. A kémek nem tudtak kitörni cellájukból, mert Thorhausen alaposan rájuk csukta az ajtót. Az őrség pedig úgy látszik nem hallotta a lövések zaját. Peka időközben lélegzethez jutott és hátulról kapta el a németet. Ez azonban egyik lábával félretolta a pince bejáratát képező torlaszt és teljes erejével a mélységbe lökte Pekát. Az orosz testének kalimpálása hosszabb ideig volt hallható.

Thorhausen most már csak a menekülésre gondolt. Először rendbe hozta ruháját, majd felrántotta az ajtót, kilépett és azt maga mögött

Itt a kánikula... izzadunk!

Az izzadásra az emberi szervezetnek szüksége van a termelődött verejtékek kiküszöbölésére oly anyagcsere termékek, amelyek fölöslegesek, sőt kártékonyak lehetnek a szervezetre. A külső meleg behatása ellen is verejtéktermeléssel védekezik a szervezet s még a hűvös időben is termelnek a bőr verejtékmirigyei izzadságot s szobahőmérsékleten is kb. 2—3 deci verejték termelődik az emberi bőrben 24 óra alatt, csak hogy ez a mennyiség elpárolog a bőrfelületről, anélkül, hogy ez a bőrön cseppekben összevegyülve észrevehetővé válhatna. Nagy melegben azonban a verejtékmirigyek oly nagy mennyiségben termelnek verejtéket, hogy az nem tud azonnal elpárologni és izzadságcsövek formájában láthatóvá válik és a bőrt nedvessé teszi.

Az egész testfelületen jelentkező izzadás nagyon sok esetben az idegrendszer gyengeségével vagy a szervezet leromlott állapotával függ össze: idegkimerültség, testi legyengülés, tuberkulózis.

Az arc izzadása az arc bőr fényességét okozza s ez ellen a gyakori puderezéssel szoktak védekezni. A sok puder azonban rétegződés következtében kozmetikailag csak ront a helyzeten inkább gyakoribb mosdással vagy pedig jégdarabkával va-

ló áttöréssel szüntessük meg az arc bőr nyári fénylését. Nagyon jól beválik izzadó arcon az u. n. »szénsavas pakolás«, melyet házilag is elkészíthetünk oly módon, hogy egy tetézt kávéskanálnyi iszapolt krétaport egy kávéskanálnyi vízzel és egy kávéskanálnyi közönséges ecettel péppé keverünk s azt azonnal az arcra kenve, ott megszáradni hagyjuk, majd hideg vízzel lemossuk.

A hónalj vagy a talp izzadása ellen ugyancsak ecetes lemosások vagy alkoholos bedörzsölések ajánlatosak, melyet mindig talkumos hintőporral való behintés kövessen. Sulyosabb esetben orvossal irassunk fel megfelelő gyógyszert az izzadás megszüntetésére, mert a sokféle házi-szerrel való próbálkozás nehezen gyógyuló ekcéma keletkezését idézheti elő.

Különálló a tenyér izzadása, mely a legtöbb esetben ideges alapon fejlődik ki és a társadalmi érintkezésben, de sokszor a foglalkozás gyakorlásában is nagy kényelmetlenséggel jár. Itt is a gyakori szappanos lemosások, hintőporok használata ajánlatos, de a végleges megoldást csak orvosi beavatkozás fogja meghozni. Megfelelő gyógyszeres kezelés vagy esetleg Röntgen-sugaras kezelés teljes gyógyulást szokott eredményezni.

bezárva, a legnagyobb lelki nyugalommal sétált az őrség felé. Feltűnt neki, hogy a lövések zajára az őrség nem sietett Peka szobája felé. Talán a vastag kolostorfalak nem engedték ki a zajt a folyosóra? Ez kissé megnyugtatta Thorhausen felzaklatott idegeit. Ekkor egy őrmester elibe sietett és feltartóztatta:

— Igazolja magát azonnal! — kiáltott Thorhausenre. A német egy irtózatos ökölcsapással leterítette a kellemetlen kíváncsiságát. De most már sietnie kellett, mert időközben úgy Peka — ha ugyan nem szegte nyakát, — de nemsokára a leterített és az őrség által egyelőre észre nem vett őrmester is a nyakára zudulhat...

Thorhausen nyugalmat erőltetve kísértelt az épületből és a feszesen tisztelgő őrnök, ki őt Pekának tartotta, félvállról odavetette:

— Jelentsd az őrparancsnoknak, hogy egy negyedóra sétálni mentem. — Kint már alkonyodott. Thorhausen a fűzesek között nyomtalanul eltűnt. Éjfél tájban az orosz előőrsöknek egy rosszul öltözött orosz jelentkezett. Az őrség parancsnoka okmányait kérte. Thorhausen — mert hiszen ő volt a menekülő, — egy Peka-féle kémigazolványt mutatott fel előtte, hozzáfűzve, hogy a német vonalakon kell átjutnia, fontos hírek beszerzése végett. Az őrparancsnok azonban időközben megtudta, hogy Pekák egy menekülő német kémét üldöznek. Így nem engedte útjára, hanem az őrszobára vitte, azzal, hogy előbb Peka kapitányt felhívja...

Thorhausen érezte, hogy egyelőre elveszett... Élet vagy halál — gondolta, most már mindegy. Ha rájönnek, hogy ő kicsoda, biztosan felakasztják. Így esetleg még menekülhet és legrosszabb esetben katonához méltó hősi halált hal.

— Előbb gyujts rá egy finom cigarettára, bajtárs — szólott Thorhausen az orosz őrmesterhez, — aztán még ráérsz telefonálni, Peka kapitány nem szereti, ha fölöslegesen zaklatják.

Az altiszt megfogadta a tanácsot és rágyújtott a német cigarettájára. A szobában lévő két muzsik színtén. Thorhausen várta a hatást, amely pár perc múlva már jelentkezett. Az egész őrség álomba szenderült az ópiumos cigaretta hatása alatt.

Ekkor Thorhausen kisompolygott a sötét éjszakába és szerencsésen átjutott a Dünán a német előőrsök karjaiba.

A következő pár hét alatt fokozatosan hurokra kerültek, kevés kivétellel azok a kémek, akik a németek ellen harcoltak az oroszok oldalán a »láthatatlan fronton«.

Thorhausen remekelt. Amikor mint menekült orosz kém átevezett a Dünán »övéihez«, a német előőrsök parancsot kaptak, hogy erősen tüzeljenek Thorhausenre, de úgy, hogy ne találja őt golyó. Ennek a célja az oroszok félrevezetése volt, ami, mint láttuk, tökéletesen sikerült is. Sőt még azt is elhitték az oroszok, hogy a hozzájuk menekült »orosz« a csónakban meg is sebesült.

Thorhausen lélekjelenléte, bátorsága és ügyessége egyszerűen megszabadította a német hadvezetőséget attól a lidércnyomástól, amely az orosz offenzív kémkedés kezdő sikerei folytán ránehezedett.

Peka működése ettől az időponttól fogva csak kevés sikert könyvelhetett el.

Felső Adria vezető fürdőhelyei és szállodái:

HOTEL „JADRAN”

BAKAR

Teljes komfort, hideg, meleg folyóvíz. Minden este tánc Kirándulások. Kérjen prospektust. 2760

Pansio „Riviera”

KRALJEVICA

Közvetlenül a tenger partján, hatalmas park közepén saját stranddal. Házi és bécsi konyha. Olcsó árak. Prospektusok. 2764

UCSKA szálloda

OMIŠALJ, Krk szigetén

A szálloda a tenger partján van, Szusáktól 45 percre. Gyönyörű tengerre nyíló terrasszal, saját stranddal, villanyvilágítással és forrásvízzel. Nyolcvan szépen berendezett szobával. Érdeklődőknek a szálloda igazgatósága ismertetést küld. 2769

Hotel »Crikvenica«

CRIKVENICA

Ujjonnan épült modern 50 szobás szálloda teljes komforttal, folyóvízzel, balkonnal. Saját park és strand közel a kikötőhöz. Prospektust és információt a szálloda igazgatósága küld. 2761

„ZELENGAJ” vendéglő

CRIKVENICA

A tengerpart mellett, modern szobákkal, fürdőszoba, terrasz. A vendégek fürdőruhában sétálhatnak a strandra. Elismert konyha egész éven nyitva. Prospektust küld. 2678

Hotel „Biserka”

OMIŠALJ

KRK SZIGETÉN

Közvetlenül a tenger partján saját strand, fürdőruhában sétálhat a strandra. Szép szobák, jó konyha, villanyvilágítás. 2769

PARK HOTEL „Crnković”

CRIKVENICA

Speciális konyha, minden szobában hideg és meleg folyóvíz. Alacsony árak. Prospektust és felvilágosítást ad. Telefon interurban 25. 2762

HOTEL

„Slavija” Crikvenica

A strand közelében, komfort, folyóvíz elsőrendű konyha. Információt és prospektust szívesen küld. 2676

Pansio „Danica” - „Tomsa”

BAŠKA

KRK SZIGETÉN

komplett pansio takszával együtt 59-60.- dinár. 2771-72

Strand Volarić

Baška, Krk szigetén

Közismert elsőrendű ház, a strandfürdő mellett 36 kényelmes szoba. Vizvezeték. Magyar és bécsi konyha. Figyelmes kiszolgálás. Kérje pauszár árát Tájékoztatót küldök. 2774

SELCE (Crikvenica mellett)

Park Hotel „ROKAN”

közvetlenül a strand felett. Autógarázs. — Mérsékelt árak

Pansio „Nevenka” Novi-Vinodol
Renovált modern épület, 50 méterre a fürdőtől, elsőrendű konyha. Prospektus 2676

Hotel „ZAGREB” Senj

Vezető szálloda, folyóvíz minden szobában legszebb fekvés. 2768

HOTEL

„GRANDIĆ”

BAŠKA, Krk szigetén

Legideálisabb nyaraló hely, homokstrand, elsőrendű forrásvíz, vízvezeték, villanyvilágítás, telefon, gyógyszerár, fürdőorvos. Tenisz, golf, futball, halászat, vitorlázás, gyönyörű kirándulóhelyek. 2773

Hotel „Večbit”

Baška, Krk szigetén

Gyönyörű fekvéssel közvetlenül a strandnál 60 szoba szép kilátással az öbölre. Fürdőruhában sétálhat a strandra. Ismert kitchin konyha, elsőrendű italok Naponta tánc Felvilágosítással szolgál Ljubimko Tudor 2775

Felvilágosítással szolgál és ismeretlőt küld: Opć. Turistički Odbor, a szálloda igazgatósága és a fürdő irodák

HOTEL „SLAVIJA”

MALINSKA

KRK SZIGETÉN

a tenger közvetlen közelében, saját parkkal, gyönyörű szobákkal, balkonnal a tengerre. Elsőrendű konyha, vitorlázás, horgászás, hangverseny. Ismertetőt ingyen küld. 2777

„Zagreb” étterem

MALINSKA

Közvetlenül a tenger partján, 2 percre a strandtól, szép kilátás 15 szépen berendezett szoba, depandan szal, kitchin, bőséges étkezés, olcsó árak. Prospektus. Magyar tulajdonos 2781

HOTEL „FRANKOPAN”

ALEKSANDROVO

KRK SZIGETÉN

Nem messze a strandtól, elismert szálloda csendes fekvés, bécsi és házi konyha. Prospektus. 2778

Pansio „ZAGREB”

Pansio „ZVONIMIR”

BAŠKA, Krk szigetén

Teljes pansio az illetékekkel együtt 50-60.- dinár. 2782-3

Hotel „DRAGA” Malinska

KRK SZIGETÉN

Tenger mellett gyönyörű fenyves erdőben, kilátással a tengerre. Bécsi konyha. Mérsékelt árak. Prospektus 2785

Hotel „Strnad”

Malinska

Közvetlenül a strand mellett. Modern komfort, 50 balkonos szoba, Terrasz, folyóvíz. Kérjen ismertetőt. 2779

Hotel „MALIN”

MALINSKA

KRK SZIGETÉN

Legmodernebb és a legkellemebb szálloda a szigeten. Teljes komfort, folyó víz, tenisz, parkett, elsőrendű konyha. Alacsony árak. Ismertetőt ingyen küld. 2786

Hotel „Adria”

S. Topić, RAB

Ujonan átépített szálloda, meleg-hideg folyóvízzel. Központi fűtés 100 szoba. Információt szívesen ad az igazgatóság. 2780

RAB sziget

tengeri fürdőhely)

PARK HOTEL

a fürdő közelében a legszebb helyen. Komfortos szobák kilátással a tengerre! Elismert bécsi konyha! Mérsékelt árak! Felvilágosítások díjmentesen. 2784

„CONTINENTAL”

SZÁLLODA RAB SZIGETÉN

Saját homokstrand, villanyvilágítás, folyóvíz minden szobában, hatalmas erkély napfürdőzőknek. Kilátás a nyílt tengerre. 2787

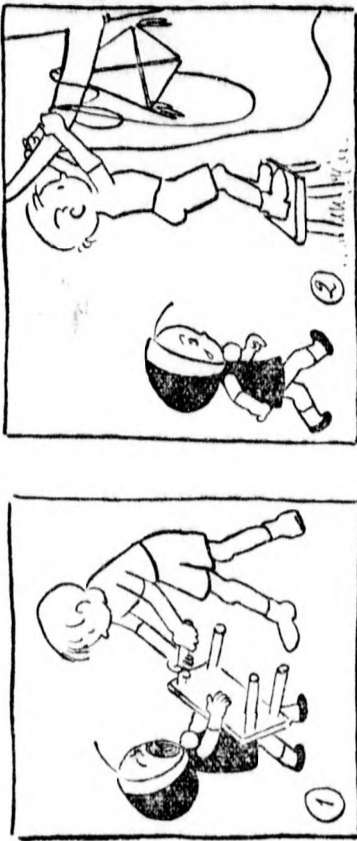

A REGGELI UJSÁG VASÁRNAPI INGYEN MELLÉKLETE. — Szerkesztő: DEZSŐ BACSI

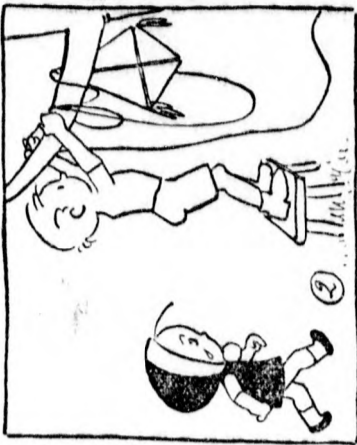
Furcsa Julcsa kalandjai

Írja: Dezső bácsi

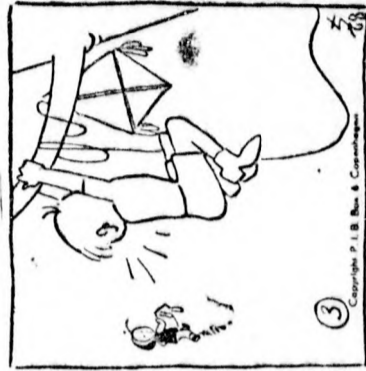
JULCSA NEM HAGYJA MEGÁJ

— Add kölcsön a padot
Sárkány akadt a fán,
Mit bógysz olyan szörnyen,
Nem eszem meg taian

— Csuf, göromba pokróc
Kibabráltál velem,
De megállj, a kölcsönt
Most visszafizetem

Finom gyümölcske lóg
Itt a villás ágon,
Le is pottyán nyílván,
De azt meg nem várom

Fessétek ki a képet az éjszakai szellemről! A festményt azután kioldjátok el a **Tündérország** szerkesztőségébe.

A beküldő neve és címe:

MEGFEJTÉS

Betűrejtvények:

1. _____ 2. _____
3. _____ 4. _____

Kockarejtvény: 1. _____ 2. _____ 3. _____ 4. _____

Oszloporejtvény _____

Mi ez? _____

Névgyerejtvény _____

Rács rejtvény: Vizszintes 1. _____ 2. _____ 3. _____ 4. _____
Függőleges: 1. _____ 2. _____ 3. _____ 4. _____

Hibakereső _____

A beküldő neve és címe: _____

Dezső bácsi postája

GYEREKEK!

Itt van végre a nagy vakáció, amelyre pontosan tíz hónapig vártunk. Most aztán ki kell használni, fürdésre, játékra, csónakázásra. Sokat kell látszani, mert nagyszüniidő — sajnos — csak egyszer van egy évben.

Nagyon jól tudom, hogy a szüniidei nagy játékban nem jut idő a Tündérország kifejlesztésére, rejtvények fejtésére, vagy levél írására. Nem haragszom érte, mert tudom, hogy a szüniidő elmúltával újból megkezditek a festést és a rejtvényfejlesztést.

Eppen ezért a nagyszüniidőben nem küldök üzeneteket a Tündérországban. Ti azonban, ha kedvetek tartja, küldhettek levelet, szeptemberben minden levélre válaszolok. A festményeket és a megfejteseket is küldjétek be, mert a nyereményeket a szüniidőben is rendszeresen kiosztjuk.

Mindannyiatoknak gondtalan, vidám, boldog szüniidőt kívánok.

DEZSŐ BACSI.

Kozsanovics Mirjana, Korizs Ilonka és Janika, Valihora Mariska, Sterpin Zvonimir, Kori Bősike és Incike, Bálint Olga és Manrika, Kopasz Janika, Nagy Bősike (Szt. Kani- zsa), Oláh Juliska és Babus.

Szeretettel üdvözlök benneteket a Tündérország táborában. Aki közlötök eddig elmulasztotta, írja meg pontos címét és hogy hány esztendő-

KOCKAREJTVENY
Közli: Varnyu Irénke

1. Ruhán van _____
2. Lösszerezám _____
3. Félénk állat _____
4. Lábbel _____

Mi EZ?

Közli: Lázár Jolán

Első három betű mátká másszóval, a második két betű állóvíz, összevéve nyári munkás.

KERESZTREJTVENY

Közli: Kovács Pál

1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	

Vizszintes: 1. Többször halljuk a rádióban, 8. Csak — németül, 9. Kártyalap, 10. Szenczácó a faluban, 13. S. V., 15. Szél más-szhangzó, 16. A pokolban is ez, 17. Hír-spanyol város, 18. Vallás rövidítés, 19. Al-ami jövedelem, 20. Helyeslés — de németül és fordítva, 21. Négy egyforma mássalhang-zó között egy: E, 23. Icu betűi keverve, 25. ... vezet, 27. Állvány, melyet hangszer kö-zelében láthatunk.

Függőleges: 1. Város Ausztriában, 2. Személyes név — németül, 3. ... ény, 4. Elvett, 5. Lakat, 6. Kötőszó, 7. Jugoszláviai város, 11. Háziszárvas ékezetrel és fordítva, 12. Nem üllök, 14. Nem lát, 16. ...tkozás, 21. Kérdőszó tárgyesetben, 22. Estd, 24. U. O., 26. Lát — mássalhangzó.

ni.
nica
W
utó-
odol
1661,
2676
enj
nden
2768
mok-
veze-
gy-
golf,
yörü
2773
2775
il a
ással
at a
éső-
vilá-
ador
2775
K
lenül
fort-
obá-
a ki-
pros-
óság
dák
AB
g-hi-
100
d az
2780
lyen
ten-
Mér-
díj-
2784
ÉTÉN
gítás
almas
s a
2787

RÜSTIG ZSIGMOND A BRÉMAI KORMÁNYOS

UJ ROBINSON
A magyar ifjúság számára átdolgozta
Dr. Kárpáti Károly

— Ez j hazán porpázs ő leti Rüstig csakugyan szóba hozta, hogy ő Vilmosnal a csónakot tisztítta, s mikor Walter azzal a kérdéssel állt elő, hogy mi lesz az ő teendője Rüstig így szólt:

Már rég akartam mondani, hogy a ház nedves, dohoz, tehát egészségtelen a levegő. Alálános és alapos tisztogatásra lenne szükség. Az égyreműlt, a függönyöket, a szőnyegeket szétz- tetni kellene. Aztán pedig gyökéres tisztogatást kellene elővenni a házban. Az idő éppen alkalmas erre.

Igazán van Rüstig a tisztogatás, porolás éppen nem fog ártani — mondá Walter asszony, erről már rem egyszerű váltottam is szót Jánosval.

Mire Vilmos úgy vélekedett hogy ő meg Rüstig szívesen lesznek segítségükre s levezik a függönyöket és szőnyegeket s mindent, aminek férfi- erő kívántatik.

Igazán van, Vilmos urfi. — folytatá tovább Rüstig — a vitorla-vásznat, meg a zászlót le is vihadjuk magunkkal az öbölbe s kiterítjük a homokra ott legelőben éri a nap Nem lenne szíves, Walter ur: dehaza maradni és segítségére lenni a háziasszonynak mi ketten Vilmos urfi-val, ugyanis elegendő leszünk a csónaknál!

— Szívesen maradok itt — szólt Walter. — ha valami hasznomat vehetik. És minthogy már reggelizünk, fel tölthet a minnkárai!

Rüstig és Vilmos szergőgött megörültek hogy tervek sikerült; hamar összeszedtek mindent, amire szükségük volt s elávozták a házból. A vitorla-vásznat nem muszára ki is terítették, a zászlót pedig Vilmos az öböl csucsához vitte, miközben Rüstig előkészített mindent amire annak felhúzá- sához szükség volt.

Terveik pompásan sikerült. Leszárták a zászló- rudat anélkül hogy valaki észrevedte volna s ké- szen tartották a zászlót, hogy a kellő pillanatban felhúzhassák. Mindenekelőtt pedig rőzsét hoztak össze és meggyújtották, hogy a felszálló füst a szigetre irányozza a közelédő hatását. Figyelmet Munkaközben néha-néha elővették a litesővet, és vizsgálgatták a hajót és örömmel tapasztalták hogy az nem változta meg irányát s most, is egyenesen a szigetre tart. Mikor Rüstig első iz- ben fölfedezte a hajót, csak gyöngye szél önége- zett. Azóia emnyira erősödött hogy a hajó kény- telen volt bevonni fő-szárnnyitorlóját. A hajó mö- götti látóhatáron pedig sókét fellegek tornyosul- tak jó magassra fel a sziklára, amelyek szabadon álltak a víz közepén.

Mindaz némi eggodalmat ébresztett a tapasz- talt tengervízben.

— A szél nagyon erősen kezd fújni, Vilmos urfi, — szólt Rüstig. — Attól tartok, ha a hajó-

sok megiják ezeket a kiálló sziklákat, feltűn- nek más irányt vesznek, mert tudják, hogy ilyen vi- haros időben nagyon veszélyesek azok a sziklak- ságuk s nem tudnak meg a veszélytől — mondá Vilmos Mennyire lehetnek még fölünk?

— Korribelül öt tengeri mérföldre messzebb már nem lehetnek. A szél délnek fordult s foly- ton erősödik. Biztosra veszem, hogy rejtetes vihar tör ki ha mindjárt rövid ideig tart is. De re veszélyesünk! Hozzuk fel a zászlót, ne mu- lassunk el semmit ami szabadulásiunk érdekében kívánatos. Zászlónk lobogni fog a szélben és lát- hatók lesznek rajta a feliratsók is.

Erre nekifogtak s felhúzták a cimeres zászlót az árboé legletéjére, alája pedig a hajólobogót, amelynek egyik oldalán a név állott: »Bákeszo- rétők. Szerencsére Rüstig egyszer, a pihenés órá- jában, a lobogó másik oldalára fekete posztóból angolul vágta ki a hajó nevét azon hiszemben, hogy angol hajó vetődik majd erre. Elnélfogva, ha a lobogó fordult, messziről és messzire lát- szott rajta a név is: »Pacific».

— Most pedig — mondá Rüstig — rajtunk jócskán a tízre hogy magassra csapjon fel a l ing- ja s lekösse a hajó figyelmét e pontra.

Mikor a kökeszelevek már hatalmas lánggal égtek Vilmos Rüstig parancsára vizet öntött a tűzre, mire a szél sókét, vastag füstszöveget haj- tott föl az égnek.

A hajó csak úgy repült a sziget felé s Vilmos és Rüstig feszülten lesték minden mozdulatát. Amint így néhán és mereven bámultak a gyon- san síkú hátra, egyszerre csak közelédő lépések hangja tite meg fölöttük ledten fordultak, hirta s legnagyobb bámulatra látták, hogy az egész Walter család epraja-nyája lélekszalarta. Itt- rik feléjük. Ennek is a palkos Tóti volt az oka aki uralmában lezsaladt az öbölbe s észreverte a lobogó zászlót és a hajót. Több se kért, nem nekirugaszkodik végtát vissza s már messziről torika szakadástig ordítva »Apám, anyám, Petrus kapitány jön nagy hajón értünk!»

Néha lett erre nagy riadalom. Se láttak se hallhattak az öböl felé szaladók mind Ot meg- látták a lobogót s a tengeren közelédő hajót. Ki- monohatatlan öröm szállta meg szívüket, ez gvor- sitotta meg lépéseiket is, egyszerre ott temettek mind, ahol Rüstig és Vilmos a felállított zászló közelében ültek.

— De Rüstig — szólt szemrehányó hangon és jéhegye Walter — miért tikolta ezt előtünk, ez nem volt helyes öntöl.

— Sőt jobb szeretném ha most sem tudák, — válaszolt ez határozott hangon, de most már nem segíhetek a dolgon. En csak a javukat akar- tam a halgatással, nem akartam esetleg utább csalódásnak kitérni önéket.

— Arról meg lehet sz győződve, édesatyám — vette védelmébe Rüstigét hű társa Vilmos.

Senki sem volt annyira meghiarta mint Wal- ter asszony. Azt sem tudta, hová legyen öröme- ben. Letérdelt a sziklára, összehette kezét s buz- gón imádkozott miközben könnyek perregtek le arcán. Walter is nagyon meg volt hatva a szaba- dulás reményétől.

(Folytatjuk)

RÁCSREJTVÉNY

Közi: Horák Misi és Jóska

1	2	3	4

Vízintés: 1. Olasz város. — Függeie- ges: 1. Fényképező, 2. Ravasz állat, 3. Nem kicsi, 4. Férfi név.

NEVEGYREJTVÉNY:

Közi: Kirchberger Nándor

FOTALM ANNA

A névgyben benne van a kedvenc gyümölcse.

OSZLOPREJTVÉNY

Közi: Tóth Nándor

Utszelen van
Most termelt
Ravasz állat
Gyümölcs
Víz jármó
Motorhoz kell
Időhatározó
Islen földi helytartója
Mindén házon van
Nőnév

A vastagon rajzolt sor híes magyar zeneszerző.

1. De k Peter

SÖLÉK V

2. Palla Irén és Gvula

sz T

3. Anai Eszta

SSSS

4. Fehér Kati

Y Fe

Kockarejtvény: 1. Boris, 2. Óbuda, 3. Maris, 4. Tamás, 5. Sári.

Keresztrejtvény: **Vizszintes:** 1. Karfiol, 8. Leadó, 10. Ar, 12. TLA, 13. Ro, 14. Kar, 16. Rom, 17. A báb, 18. Váza, 19. Tok, 21. KSN, 22. Oj, 23. Kar, 26. Delin, 29. Barátok. — **Függőleges:** 2. Al, 3. Rét, 4. Falu, 5. Ida, 6. 00, 7. Lakatos, 11. Rabol, 13. Rózsá, 15. Rák, 16. Rak, 20. Pala, 23. Kér, 24. Rít, 26. Da, 27. No.

A HIBAKERESŐ PÁLYAZAT MEGFEJTÉSE

A Tündérszág máéiben több székészakarva forditva nyomunk a gyermekek feladata, hogy kikeresseék a forditva nyomtatott szavakat. A megtalált hibákat azután beírják a „Megfejtés” szelvényébe, a szelvényt aláírva beküldik Dezső bácsinak postán, vagy bedobják a Tündérszág postaszekrényébe a szerkesztőség folyosóján szerelt estig, legkésőbb csütörtök reggelig. A hibakereső pályázat megfejtői, továbbá a rejtvényt és festményt beküldők között jutalmakat sorolunk ki

A multheti Tündérszágban a következő hibák fordultak elő: gyoh, men, za, si, kacs, sé, nav, kő, ah, men, kacs. A hibakeresőpályázat nyertese Nyári Vera, könyvjutalmát postán küldjük el Susakra.

A REJTVENYKET EGÉSZBEN, VAGY RÉSZBEN MEGFEJTETÉK, SZEP FESTMÉNYT KÜLDTEK BE:

Bálint Olga és Mancika, Bogdanov Babuci és Dusi, Drenyák Erzsike, Vágó Gizike és Bözsike, Palásti József és Teruska, Baksa Gizzi, Zelity Kató és Öcsike, Sümegi Piroksa, Kopasz Janika, Gál Ilonka és Ferike, Zsuhár Irénke, Varnyu Irénke, Győri Lacika és Bözsike, Csikos Bözsike és Petike, Horváth Géza és Ilonka, Werner Ilonka, Cseh Irénke és Józsi, Gőz Rózi és Bandi, Molnár Malcsics Laci, Uri Janika, Pásztor Rózsika, Milic Katica, Nagy Juliska, Margitka és Gizike, Saridzsics Ruzsica, Deák Péterke, Varga Pistika, Wagner Laci és Gizi, Nánássy Julika és Etuka, Loc Juliska, Hegdüs Béla és Lali, Hegdüs Olga, Oláh Juliska, Balog Irénke és Etuska, Tóth Nándor, Makai Margitka és Ilonka, Gorác Elvira, Takács Juliska, Nagy Katica, Palásti Juliska, Fehér Kató, Nagy Imre és Árpád, Munka Oszkár, Kirchberger Nándorka és Pistika, Juhász Margit és Erzsike, Pál Esztike, Glaser Grete, Lázár Jollán, Paul Elza és Richárd, Vranyo Janika, Kolér Verica, Jenei Teruska és Sanyika, Farkas Rózsika, Kosztics Sanyika és Irénke, Korodi Bözsike és Ineke, Mókus Kálmán, Tóth Gizella, Valihora Mariska, Rapcsó Esztike, Sterpin Zvonimir, Juhász Ilonka, Zelits Olga, Vranyo Ferike, Szika Béluka, Korizs Ilonka és Janika, Krisztián Jucika, Boldog Irénke és Lacika, So-

Jézus a jó kerfész

Messze Galileában, egy tengerparti városkában élt Jézus idejében egy nagyon gazdag és főgős római: Tigilliusnak hívták.

Volt Tigilliusnak egy egyetlen kisfia, Parmió volt a neve. Amióta felesége, a kis Parmió édesanyja meghalt, őbenne találta életé egyetlen örömét és vigasztalását. Szerette, féltette is, mint a szemvilágát. A kis Parmiónak kacs a palota kertjében volt szabad játszania. Hogy pedig senki idegen még csak be se láthasson, Tigillius a gyönyörű nagy kert köré magas kőfalat építtetett.

A kis Parmió azonban, hiába volt annyira sok szép játékszere, sokat szomorkodott. Hogy miért is nincsen senki, akinek játékaikat megmutogathatná, akivel örülne és együtt játszadna! Egyszer is éppen erre gondolt kis tavacska kaja mellett üldölgéve, amikor egyszerre vidám füttyszó ütötte meg fülét. Arrafelé nézett, hát alig akart hinni a szemének: a kerítés tetején, a magas kőfalon gye vele egykoru fiucska ült és nevetett feléje. A ruhája után ítélve nagyon-szegény szegény kisfiú lehetett. Parmió mégis egész szívből megörvendett neki.

— Hahó, hahó! — kiáltott az idegen fiucska. — Ez igazán gyönyörű kert! Érdemes volt annyit vesződnöm a fallal, amíg sikerült lyukakat fúrnom belé, hogy felkapaszkodhassam! — Hahó! — kiáltotta vissza Parmió a kis jövevénynek, majd felugrott és a fel felé szaladt. — Le tudnál ugrani onnan? Szeretném megmutatni neked minden játékomat.

A kőfal ugyan magas volt, a fiucska azonban, hopp! máris ügyesen leugrott a kertbe. Hamar összeharátkoztak s jól eljártak. Tak Parmió csak most tudott igazán örülni játékaiknak, hogy volt már játszótársa. Csak akkor szomorodott el, amikor Dávid — gyi hívta a kis jövevény fiút — menni készült.

— Édesanyám vár odahaza — mondta. — De holnap megint eljövök.

Most Parmió is segített Dávidnak, hogy a falon felkapaszkodhasson. Alig várta már a holnapot.

De nagy csalódás érte. Dávid másnap csak éppen felbukkant a kőfalon, de nem ugrott le hozzá.

— Ma nem érek rá veled játszani — magyarázta. — Korán el kell minden dolgomat végezniem, hogy azután elmehessek én is a názaréti Jézus elébe a többi gyerekekkel. Vagy te talán még ne mhallottál róla? Már járt tavaly is erre.

Azzal már el is tünt Dávid a kerítésről. — Ki lehet az a názaréti Jézus, aki miatt Dávid őt így cserben hagyta? Talán annak még az övénél is szebb játéka vannak? — töprengett Parmió egész nap magában.

Délután kocsikázni vitte el az édesapja. Már alkonyodni kezdett, amikor a városka szélén, az országot melletti szép virágos réten vidáman játszó gyermekekre lettek figyelmesek. Parmió Dávidot is mindjárt észrevette köztük. Egy szelidarcu férfi körül játszottak, kergetőztek. S amint a diszes fogat elhaladt a sik csoport előtt, Parmió egy pillanatra magán érezte a szelidarcu férfi simogató, meleg tekintetét.

— Jézus! — suttogta megremegő szívvel s megragadta édesapja kezét. — Ó, engeddd, hogy én is közéjük mehessenek játszani.

— Ugyan, mire gondolsz? — csodálkozott az édesapja. — Római létedre csak nem kedvedhez az utca nyomorúságos gyermekei közé.

Parmió nem szólt többet. Aznap este azonban sirva aludt el. Ó, ha csak egyszer játszhatna együtt ő is Jézussal!

Alig várta másnap, hogy eljőjön Dávid. De Dávid nem jött el. Így hát Parmió egyedül főzte ki feryét.

Délután valami ürüggyel elhívatta az őrt a kapu mellől és így sikerült észrevétlenül ki szöknie a kapun. Dobogó szívvel futott egészen a városka széléig. Jézus már javában játszott ott a virágos réten a gyermekekkel. Amikor meglátta a pihegő Parmiót, elébe ment.

— Már vártalak, — mondta neki sé meg-simogatta. — Jöjj testvéreid közé, hogy örvendzhessél. Légy Istennek tetsző virága te is az én virágos kertemnek.

Azzal kézenfogta és odavezette Parmiót a többi gyermekekhez. Azok szeretettel fogadták és Parmió soha ilyen boldog nem volt még életében.

Amikor Jézus végre szétozlatla a gyermekereget, Dávid egész hazáig kísérte. Itt azonban máris visszafordult, mert özvegy édesanyja várta odahaza. Parmió csak ekkor vette észre, hogy a kapu zárva van. Nem mert zörgetni, nehogy megtudják szökését. Inkább megkereste azt a helyet, ahol Dávid kívülről lyukakat furt a falba. Itt nagy nehezen sikerült magáról. Itt találtak rá.

Szegény Parmió bizony a lábát törte és sokat kellett szenvednie. De nem panaszkodott. Sőt boldogan túrta a szenvedéseket, mert Jézusra gondolt. Ő érette szenvedett. Miközben édesapja tele van aggodalommal, vajjon tud-e még a fia valaha is talpra állni, ő dalolt és vidáman füttyörészett.

Multak a hetek és a tudós orvosok mind komolyabban csóválták fejüket. Végre is kénytelenek voltak Tigilliusnak bevallani, hogy fia béna marad.

Tigillius nem tudott uralkodni fájdalmán.

— Szegény fiam! — zokogta.

Parmió azonban mosolyogva vigasztalta:

— Ne busuly miattam, édesapám, amikor inkább örülnöd kellene. Olyan boldog vagyok, amióta Jézussal játszottam! — És elmesélt mindent.

Tigillius szívébe erre új reményesség költözött. Foglón befogatott és elindult, hogy Jézust megkeresse. Hátha Ő meg tudná fiát gyógyítani!

Jézus akkor már messze járt, mert sokféfére várták az embereket. Három napba tellett, amíg végre megtalálta. És a büszke római leborult eléje, úgy mondta el forró könnyörögését.

— Térj haza békével és legyen neked a te hited szerint — mondotta Jézus.

Tigillius azonnal vissza is fordult kocsijával. Erősen hitte, hogy Jézus szavaival csodát jelentenek. És hitében men is csalakozott.

Alighogy befordult a kapun, fiaeskája boldog örömmel szaladt eléje:

— Édesapám, meggyógyultam! Ugy-e, mon

— Édesapám, meggyógyultam! Ugy-e, mondtam, hogy Jézus, a jó kertész, gondját vitesszi az Ó virágának?

— Igen, édes fiam, — felelte az apa, boldogan ölelve át egyetlen kis fiát.

És ettől a naptól kezdve a környék népének szegény gyermekei, Jézus kertjének kicsiny virágai, Tigillius gyönyörű kertjében is mind otthonra lettek.

Találd ki!

Mindig volt, mindig lesz, míg a világ tart,
de öt hetes sohse volt, nem is lesz. Mi ez?

Ényajppoh

Mi nem lesz vízesebb, ha vízbe esik is?

ósa zy

Hold elejti, nap felkapja. Mi ez?

amurh

Zöld burokban születtem,

Mikor aztán nagy lettem:

A zöld burok kifislett,

És az urfi leesett. — Mi ez?

óid

Örökkévalóságnak kezdete, ködnek közepe,
időnek vége. Mi ez?

nyag ó zy

Földön fa, fán kender, kenderen anyag,
anyagon Isten áldása. Mi ez?

1919 191 'szorog 1919zv

Szünnidei örömről

Jaj, de jó a szünnidei!
Ujjong a kis Klára.

— Kimehetek apáttal
Reggel a tanóra!

Gyomládom a kert,
Segítek a konyhán

Édesanyúmmal melletti!

Jaj, de jó a szünnidei!
Ujjong a jó Róza.

Van egy kicsi testvérem,
Gondoskodom róla!

Altatom, meg ringatom
Mészrel és dallal, —

A mosoly: napsugár,
Ő maga: kis angyal.

Jaj, de jó a szünnidei!
Ujjong Pista, Ferke.

Csengő barack érik a
Dus gyümölcsös kertben.

Tóban uszó kis halak
Vrsángját kapnak

Palkóban, meg Misanban,
Kik ott uszálagnak!

Jaj, de jó a szünnidei!
Ujjong a kis Béla.

Eszembe jut a könyv is
Azért néha-néha!

Olvasgatom elburrok,
A kert hátsóba.

Ha, mit tudtam, feledném, —
Mégöme a szegény!

Jártatok csak boldogan
Erőt, mezt, rónát!

Tűzretek a sapkára
Violet, meg rózsát!

Minél vigab, szebb a nyugár,
Kacagóbb az élet,

Kedvetek a munkához
Annál jobban éled!

Nyáron tücskök legyetek!
Akkor táncot rognak,

Osszel aztán hegedűt,
Dudát sutba dobnak

S szorgalmasan gyűlnek a
Tudomány-kalanyok,

Ugy gyűjtöttek őket, mint
A szorgalmas hangyák!

Játsszunk gyerekek!

Ismeritek-e az osztós játékot?

A vasmegeyi gyerekek szokták játszani. Én is játszottam gyerekkoromban. Megtanítalak rá benneteket is. De legelőbb is készítenetek egy jó nagy gombot! Középes nagyságú is lehet.

No, ez egészen jó lesz. Most álljatok szépen körbe itt körülöttem. Legelőször két gyereket olvasok ki közületek: egyik lesz az osztó, a másik a szunyó. (A gyerekek körbe állnak s elkezdem a kiolvasót, a mondóka minden tükömenél sorban egy-egy gyerekre mutatva a körben.)

Verebek voltunk,
Földre szálltunk,
Buza-szemet
Szede-gettünk.
Hányat mondasz, tel!

(A mondóka vége Palira esik.)

— No, Pali, mondj egy számot, de huszon aló!

— 12 (mondja Pali s most rajta kezdve számlálók sorba).

— Zsuzsika, te vagy a tizenkettedik, állj ki a körből, te leszel az osztó. Most ugyanígy olvasson ki a szunyót is.

— Pista, te leszel a szunyó, ahogy Vasmegeyben mondják. Elmegy a sarokba, a fal felé fordulsz s úgy tész, mintha szunyókálnál, behunyorod a szemedet. Addig nem szabad feltek fordulnod, amíg azt nem mondjuk: Szabadi! Ti többiek pedig rakjátok a széketek sorba, akár félkörbe s tüjétek le! Kezeteiket tegyétek össze, ujjaitokat kinyújtva, hogy a két tenyér és az ujjak pontosan fedjék egymást. Olyanformán, mint imádkozásakor tesszük össze kezünket, csak hogy a két hüvelykujunkat nem tesszük keresztbe. Az összetett kezet nyugtassátok az öletekben!

— Most jössz te, Zsuzsika, te is tedd össze a kezedet, de a gombot tedd előbb a két tenyér közeli! Aztán menj a gyerekekhez sorba. Minden gyerek egy kicsit nyissa ki összetett kezét a felső részén! Te meg, Zsuzsika, az osztó, minden gyerek felig nyitott kezébe teszed a magad összetett kezét, végfőhuzód rajta s e közben valamelyiknek a kezébe eresztöd, vagyis neki osztod a gombot. A gombot azonban olyan ügyesen kell kitégedned, hogy még a szomszéd gyerek se vegye észre, kinek adad. Magadnál is tarthatod, mert az osztás után te is leültsz a többi mellé.

Szabadi! — kiáltok, mire jön a szunyó. Kémlel a gyerekek arcát, hátha valamelyik elárulja magát, hogy nála a gomb. Mosolyog-nak, kuncognak, némelyik erősen összeszorítja a kezét. Huncutkodnak, meg akartják tévesztetni a szunyót, hogy náluk a gomb. Ha Pista ránu-

tat valamelyik kezére és nincsen benne a gomb, Pista újra kimegy szunyóra, mert egyszerre csak egy gyereknél lehet keresni. Zsuzsika pedig újra oszt, mint az előbb. Ha Pista megint nem találja meg a gombot, újra kimegy, míg csak meg nem lel. Akinél végül is megtalálja, az lesz a szunyó. Pista pedig annak a helyére ül.

Az osztót is felváltja ekkor egy másik gyerek, aki szélről ül. Így minden alkalommal, mikor a szunyó változik, más-más gyerek lesz az osztó is.

Ugye, milyen mulatságos játék! És nem jár jármával, sem a szoba feltörgetésével.

AZ ELŐZÉKENY LIFTES FIU

Alomszuszek ur agglégény, szállodában lakik és főzőrakozása az alvás. Tegnap éjjel mély álmából erős dörömbölet ébresztette fel.

— Mi történt? — kérdezte félfalomban Alomszuszek ur.

— Egy csomagot hoztak a nagyságos ur számára — felelt csengő hangon a liftes fiu. — Ez már mégis csak sok! — dörmögött dühösen Alomszuszek ur. — Ezért költök fel az ember? Ráér az a csomag holnap is!

Ezzel befordult a fal felé és hosszasan nyögés és sóhajtozás után hajnalfele ismét elaludt. Ekkor ismét hatalmas kopogtak az ajtaján.

Alomszuszek ur nagynehezen felbredt és ijedten kérdezte:

— Ki az már megint?

— A liftes fiu válaszolt:

— Tessék nyugodtan aludni, nagyságos ur. Tévedés volt, a csomag nem az öné!...

★

PETI KÉT ROSSZ KÖZÖTT VÁLASZT

— Ha azonnal nem eszkölsz meg a néni-kédet, aludni küldelek!

— Jó éjszakát, mamám!

Rejtvények,

játékok, mókák és egyéb huncutságok

Megjelölések a Ténstörtség rejtvény számából

Belfüretvények: 1. Nővendék, 2. Megtartott, 3. Kerékpár, 4. Felcséges.

Fogyórejtvény: 1. Barát, 2. A kar, 3. Rak, 4. Ar, 5. T.

Mi ez? Szél.

Osztórejtvény: 1. Kató, 2. Ottó, 3. Liba, 4. Olom, 5. Zeta, 6. Siet, 7. Voda, 8. Álom, 9. Reka. A vastag sor Kolozsvar.

LANT ÉS TOLL

A MAGYAR KÖLTÉSZET REMEKEL

Arany János

143

Enyhülés

Kél és száll a szív viharja
Mint a tenger vése;
Fájdalom a boldogságnak
Egyik alkatrésze!
Az örömmek levegőjét
Megtisztítja bánat
A kizajlott bufelhőkön
Szép szivárvány támad.

Nem törik a szenvedő szív
Oly könnyen darabbá.
Csak ellágyul s az öröme
Lesz fogékonyabbá;
Mint egy lankadt földművesnek
Pihenő tanyája:
Kész holdogság lesz neki a
Szenvedő hiánya.

Tegnap a remény is eltört.
Az utolsó árbóc.
Csupán a kétség kötött egy
Gyarló deszka-szálhoz:
Ma fölöttem és alattam
Ég és tenger sima;
Zöld ligetek lombja bóköl
Felém, mintegy hiva.

Nincsen olyan pusztá inség.
Hogy magának benne
A halandó egy tenyérnyi
Zöld virányt ne lelne;
És ha ezt a szél behordta
Sivatag fővényel:
Megrátja... de tovább megy
Örökös reménnyel.

Sivatagja életemnek!
Van pihenő rajtad;
Vészes hullám! szív-hajómat
Nem szünetlen hajtod;
Ha nehéz bu és nehéz gond
Rossz napokat szerze:
Kárpótolja a nyugalom
Enyhületes perce.

Várady Antal

A strassburgi harangok

Mint ég felé törése közben
A földön megkövült ima:
All kövirágos, vén falával
Strassburgnak ódon temploma.
S kong régi tornya kökeblében,
A földre büvölt köimának
Még megmaradt zenéjeképen,
Kong, bong, borong a vén harang:
»Kincs, pompa, fény, — rend, munka,
[rang, —

S míg koronák hulltak le porba,
Népek kivesztek nyomtalan,
Ő, mint kinek a földbe forrva,
Magasztosb hivatása van:
Megáll, hogy késő századoknak
Örök igazság szent szavát
Hirdesse, a míg élni fognak ...
Kong, bong, borong a vén harang:
»Kincs, pompa, fény, — rend, munka,
[rang, —

A századoknak hervadását
Nézi komoran, ridegen,
A születő évszázad arca
Neki nem új, nem idegen ...
Csak fájó, mély jajszó gyanánt
Főkebliből mit légi ormin
Sok évszázadnak kinja bánt,
Kong, bong, borong a vén harang:
»Kincs, pompa, fény, — rend, munka,
[rang, —

S míg ormán új évszázad ül
Futó fölleg — foszlányival,
Lába körül új nép tolong,
Ist, tárad, munkál és kihál,
S a multból a jövőbe zug
Érhangja szomorun!
»Hogy minden változó, hazug,
Kincs pompa fény, — rend, munka,
[rang, —

Köd, pára mind, .. fent és alant!«

S borongó, néma éjfélen
Mikre egy évsor haldokol,
Minden harangja összecseng.
Nem tudni hogy? .. Ember sehöl!
S egy ismeretlen kéztől verve
Felzug, miként a föld szivéből
Főljajduló népek keserve,
S kong, bong, borong a vén harang:
»Kincs, pompa, fény, — rend, munka,
[rang, —

Köd, pára mind ... fent és alant!«

Igy kong, borong a vén harang —
»Köd, pára mind ... fent és alant!«

Tompa Mihály

Télen nyáron ...

Télen nyáron pusztán az én lakásom.
A rózsám is csak vasárnap ha látom;
Lakásom van hortobágyi pusztába,
Nem járhatok én az Isten házába!

Imádkoznám, de nem tudok hiába!
Nem jártam én soha az iskolába;
Édes szülem tanított volna rája,
Jaj de régen a temetőn a fejfája.

Sik a pusztá, se halma, se erdeje,
Sugár magas a toronynak teteje:
Sugár torony kilátszik a pusztára,
Harangoznak pünkösöd első napjára.

Imádkozz te, rózsám, a jó istennek!
Aztán gyere, templom után csókolj meg;
Eszem azt az imádságos kis szádát,
Három hétig nem hallok egy adtamat!

ÉRDEKES EZ A VILÁG

Furcsaságok heti gyűjteménye

A PAJZSMIRIGY ÉRDEKES SZEREPE

Az ádámcsutka kétoldalán kitapintható pajzsmirigyéről ugyszólván évről-évre valami váratlan újdonságot fedeznek fel a kutatók. Már odáig jutottunk, hogy a bünözési hajlamot is bizonyos esetekben ennek a titokzatos mirigynek a rovására írják. A berlin-dahlemi örökléskutató intézetben a közelmúltban kimutatták, hogy a baromfi tollazatának kifejlődése és színezete részben szintén a pajzsmiriggyel függ össze; ha kiirtják, akkor hosszú, keskeny és feltűnően hegyes tollak fejlődnek. Feltűnő, hogy azon a helyen is, ahol rövid kerekded végű tollak szoktak nőni, szintén hosszú, hegyes tollak fejlődnek a pajzsmirigy kiirtása után.

BÁNYASZERENCSETLENSÉGEK ÖSSZEFÜGGÉSE AZ ÁRAPÁLLYAL

A német bányamérnökök kimutatták, hogy a tárnabeomlások nagy része a nap és hold vonzásával, vagyis az árapályjelenségekkel függ össze, és pedig oly módon, hogy a földkéregben ilyenkor erős feszültségek lépnek fel. Tulajdonképpen elvileg ki is lehetne számítani minden bányára nézve, hogy melyek a »veszélyes« és »veszélytelen« órák a beomlás szempontjából. A gyakorlatban persze ennek óriási nehézségei vannak, mert a közetek települését gyűrődéseit és még sok tényezőt egy-szerre kell tekintetbe venni.

ANGLIA SÜLLYED

A geológusok megállapították, hogy az egész angol sziget fokozatosan süllyed. A süllyedés aránylag nem is jelentéktelen, mert évszázadonként 22 centimétert tesz ki a pontos mérések szerint. A Themze folyó medrében végzett furások bizonyítéka alapján kiderült, hogy a kőkorszak óta husz méterrel került mélyebbre a brit szigetek talaja. Ebből ugyan az következik, hogy az angolok országát lassanként el fogja nyelni a tenger, de természetesen még ráérnek megijedni, mert ha tovább is ebben a tempóban folytatódik a talaj süllyedése, még haszszu évezredek alatt sem fenyegeti őket komoly veszedelem. A geológiai folyamatok általában nagyon lassan, mennek végbe az emberi mértékhez képest, de azért sohasem lehetünk biztosak abban, hogy nem következ-e be valahol hirtelen katasztrófa egy óriási földrengéssel kapcsolatban. Angliával szemben a Skandináv félsziget biztos lehet a jövőjében, mert nemhogy süllyedne, hanem állandóan még jobban kiemelkedik a tenger szintje fölé. Az emelkedés elég sok, évenként egy centiméter.

ÉVENKÉNT 22.000 FRANCIA TÜNIK EL

Sehol a világon nem olyan gyakori az eltűnések, mint Franciaországban. A multévi statisztika szerint Párizsból: 14 162 ember tűnt el, a francia vidéken 7833. Van közöttük férfi, asszony gyerek vegyesen, de valamivel vezetnek általában a felnőt férfiak. Az eltűntek közül alig öt százalékról

derül ki, hogy vagy merénylet áldozatai lettek, vagy öngyilkosok. Mint nálunk is, az eltűntek egy része aztán előbb utóbb megkerül, különösen a gyermekek. A párizsi eltűnteknek például több mint a fele már az év folyamán visszatért családjához. A többiek a tapasztalat szerint élnéven, hamis okmányokkal élnek tovább vagy mennek külföldre. Nagyon sokszor adnak aztán jóval később is életjelt magukról, de a legtöbb végleg eltűnik. Vannak olyan eltűntek, akik már harminc-negyven év óta semmi hírt nem kaptak hozzátartozóiknak és így végleg elveszetteknek tekintik már őket. Az eltűnések okát legtöbb esetben nem is lehet megállapítani ez itthon maradt családtagok adataiból.

MISS HELEN KELLER REPÜLŐGÉPEN

Miss Helen Keller, a világhírű vak és süketnéma amerikai író, nemrég repülőgépen utazott Philadelphiből Nyugat-Virginia-ba egy konferenciára. Mikor a repülőgép éppen egy nagy hegylanc felett repült el, hirtelen megkérdezte a pilótától, vajjon nem nyolcezer láb magasságban vannak-e. A pilóta megnézte műszereit és megállapította, hogy pontosan ilyen magasságban repülnek. Semmi látható vagy hallható külső körülmény nem befolyásolhatta Miss Keller becslését. Csodálatos megállapítását ismeretlen hatodik érzéknek kell tulajdonítani.

EGY DRÁGA SZIN

Az élő modern művészek sanfranciscói kiállításának kétezeröttszáz dolláros nagydíját George Braque »Sárga abrosz« című képe nyerte. A képnek, mely nemrég már nyert ezerdolláros díjat, főképp gyönyörű sárga színét dicsérik. A festő most elmondta, hogy eredetileg almazöldre akarta festeni az abroszt, csak azért festette sárgára, mert ebből a szinből még maradt a palettáján.

ÖTVENEGY ÚJ RÓZSAFAJTA

Az angol nemzeti rózsafarsaság nyári rózsakiállításán 51 új rózsafajta szerepel — Annyi új rózsafajta jelenik meg minden évben, — mondta a kiállítás egyik rendezője — hogy a régi fajták közül már sokat elhanyagolnak.

EGY MÉTER ÓRIÁSKIGYÓ 850 DINÁR

A vadállatokkal való kereskedés meglehetősen nagy üzemen történik a világon, habár nagyobb vállalkozás elég kevés van. Egy párizsi állatkereskedés most küldte szét árjegyzékét, mely képet ad arról, hogy mennyibe kerülnek az állatok, illetve cirkuszi állatok. Az árjegyzék például a következő áron kínálja a majmokat: csimpánz 10.000 dinár, gibbon 2400 dinár, kisebb majmok ára 500—1200 dinár. Az indiai rózsaszínű óriáskigyó méterenként 850 dinárba kerül. Jóval olcsóbb a szenegáli óriáskigyó: 550 dinár métere, míg a boa constrictor méterenként 250 dinárért kapható. A teknősbékát kilóra árulják. Egy kiló az abessziniai óriás teknőcből, 50 dinár. A fiatal amerikai krokodil 500 dinár, a guineai antilóp 3600 dinár, vadmacska 1200, teve 10.600, garantált »szent ibisz« 10.000 dinár. Az elefántnak, kenguru-nak, leopárdnak nincs fix ára. Ezekről külön ajánlatot kell kérni s amellet csak fontsterlingért vagy dollárért kaphatók.

Bélyeg

A NOVISZADI FILATELISTA
EGYLET KÖZLEMÉNYEI

A jugoszláv bélyegkei kézikönyve

a Jugoszláv Filatelista Szövetség kiadásában már munkában van. Nehéz és felelősségteljes feladat ily kézikönyv összeállítása, mert ilyen munkán minden egyes kiadásról, az egyes kiadások sokféle adatairól, a kiadásokról, papírjáról, fogazásról és átvonásról épügy megemlékeznek mint a kiadásai kapcsolatos előzményekről. Tehát ilyen könyv az értékelésen kívül mindent megemlít a kiadásra vonatkozólag. Épp ezért több mint egy katalógus.

E kézikönyv kiadása hosszú ideig húzódott, míg végre sok technikai és általános kérdés megvitatása után az egyes jugoszláv bélyegkiadások feldolgozását külön csoportok vették át. Ily csoportok a jugoszláv filatelisták legjobb ismerői közül kerültek ki, akiket alapos tudásukkal az egyes kiadásokat minden oldalról megvitatva munkájukat kézikönyv formájában juttatják el a bélyeggyűjtökhöz. Természetes, hogy ily szakkönyv nem jelenhet meg egyszerre, mert az egyes kiadások feldolgozása nagyon is bonyolult. Ismerve a szövetségbe tömörült filatelisták képességét, csak a legkimerítőbb munka és megvitatás után jelennek majd meg a többi füzetek is.

Ugyanis e szakkönyv folytatásos füzetek formájában jelenik meg. A bevezetés alapján először a Szerb, Horvát és Szlovén királyság bélyegei később pedig az egyesült Jugoszlávia kiadásai kerülnek ki a nyomdából.

Az első füzet »Marke Sarajevskog izdanja« a jugoszláv filatelista szövet-

ség bevezető cikkén kívül egy általános, magyarázó rész után, a jugoszláv posta által elismert és forgalomba hozott Bosznia és Hercegovina területén lévő bélyegkeikkel foglalkozik. A »Država S. H. S. Bosna i Hercegovina«, a »Kraljevstvo S. H. S.« összes rendes kiadásait, specialitásait, próbanyomásokat, hamisítványokat papír és fogazási eltéréseket, valamint a kiadott és megmaradt mennyiség minden téren speciálisan magyarázó szöveggel 40 oldalon behatóan tárgyalja.

A bélyegkei képei itt-ott elmosódtak, de a tabellás alapu beosztás mellett mindenki könnyen eligazodhat. Néhány nyomdahibán kívül a munka jól sikerült alapos magyarázatokat nyújt sok eddig ismeretlen tényről. A hamisítványok ismertetése, esetleg ábrákkal megkönnyített magyarázata azonban túl rövid. Mert egy ily terjedelmű kézikönyvnek sokkal pontosabban és alapvetőbben kellene a gyűjtőknek ezt a fontos témát leírni.

A könyv kivétel a jó, beosztása helyes, horvát és német nyelven van megírva. Ezáltal is a filatelisták szélesebb körében külföldön is ismertek lesznek bélyegkeink. A külön csak horvát nyelven értékelt tabellák a nagy Kohl kézi könyvhöz hasonlóan pontokban jelzi az értékeket. Ez a módszer annyiban előnyös mert az értékelési viszonylat az egyes bélyegkeihez képest ugyiszólván változatlan. A pénzbeli átszámolás pedig a kereslet-kínálat szerint alakul ki.

A »poštanske marke države Srba, Hrvata i Slovenaca — Jugoslavija« I. füzet értékes és ajánlatos minden jugoszláv bélyeggyűjtő részére. E füzet klubunk által, tagjaink részére megrendelhető.

Remélhető, hogy a többi kiadások is lassan, de biztosan megjelennek hasonló alaposítással és körültekintéssel.

★

KÜLÖNFÉLE:

Borok havonta megjelenő listája 1949-re 1 — P. M. lesz.

Reichsbund der Philatelisten jelentése szerint a 45-ik német filatelista nap Münchenben szépen sikerült. Több mint 20.000 bélyeggyűjtő kiküldöttével gyűléseztek. Számtalan újítás lett bevezetve a filatelia terén, ami gyűlések irodalmi tevékenység, gyűlésmé-nyek kiállítása, propaganda, ifjúsági mozgalom által elérhető.

A bélyeggyűjtés kézikönyve R. M. 2. — megrendelhető »Verein Handbuch der Briefmarkenkunde« C. B. Berlin N. W. 7, Dorotheer Strasse 53. Csekkontó »Berlin 24925«

Dr. S. M. V. Vakanović 1940. évi almanachra már nagyban folynak az előkészületek. Különös figyelemmel nyitják majd meg a jugoszláv bélyeggyűjtők pontos címjegyzékét. Érdeklődők forduljanak az almanach kiadó-jaéhoz: Zagreb Illica.

»Protectorat Český i Morava« átnyomással a következő postabélyeg-kiadások lesznek: 5, 10, 20, 25, 30, 40, 50, 1. — 1.20, 1.50, 1.60, 2, 3, 4, 5, 10 K. —. Azután végleges protekturátusi bélyegkei adnak majd ki.

A »Jadranska Straža« bélyegsor szeptember 6-án lesz kibocsátva és november 3-ig lesz kapható a postán. Bérmentesítésre használható december 31-ig. 0.50 + 0.50 p. narancs színű; 1. — + 0.50 p. zöld; 1.50 + 1. — vörös; 2. — + 1.50 kék színű. Példányszám 200.000 darab. A 8.50 dí- náros névérték, a bélyegkei helyes ki- vitele bizonyára alkalmas lesz arra, hogy a teljes kiadott mennyiség elkel- len. Remélhető, hogy a felár csökkenté- sével több sikert érnek el és a kö- zönség is szívesebben veszi majd őket.

UJDONSÁGOK:

Bulgária július 20-án egy 5 érték- ből álló (1, 2, 4, 7, 20 Leve) Junák- so- rozatot ad ki. A kiadott mennyiség 60.000 sorozat lesz.

Danzig: 3 értékűből álló orvosi so- rozat forgalomban van.

Görögország: A joni szigeteknek az anyaországához való csatolására kiadott 20 drachmás bélyeg kék, narancs és

karmín színekben ismeretes. — Októ- berben lesz megtartva a 10-ik balkáni olympias Athénben. Erre az alkalom- ra 4 értékűből álló bélyegsor adnak majd ki.

Litvánia: Május 21-én az európai basket-bell matsch alkalmára egy 15 + 10 c. vörösbarna (100.000 drb), 50 + 15 c. zöld (100.000 drb), 60 + 40 c. (50.000 drb) kék színű alkalmi bélyegkei hoz- zott forgalomba.

Indo China: A sanfranciscói kiállítá- s alkalmára egy 4 értékűből álló sor- adott ki június végén.

Japán 11 értékűből álló, főleg tájké- pes új bélyegsorozata nemsokára meg- jelenik.

Norvégia: Az 1940 évben megtartandó Polaris kiállításra 15, 20, 30 zeres bélyegkei lesznek kibocsátva.

Romania: Eminesco költő 50 éves halálának évfordulójára 5 l. barna, 7 l. karmín színű alkalmi bélyeg kei ki. — A vasút bennállásának 70-ik évére egy 6 értékűből álló alkalmi sor- ad- tak ki 100.000 példányban. Továbbá egy blokk sor jelent meg 120 l. nomi- nális értékkel, az I. Károly sor bélyeg- keivel, fogazva. Dr. G.

Mibe kerül egy német csecsemő?

A berlini gyermekklinika tudósai ki- számították, hogy mennyi tápszett fo- gyaszt el életének első esztendejében egy csecsemő és hogy mibe kerül né- met pénzben ez a táplálék. A megállí- tás szerint egy német csecsemő egy évben 92 liter anyatejet, 131 liter tehéntejet, 47,6 liter zabpépet, 2 kiló da- rát 512 kg zöldséget, 2' elmat, 178 narancsot, 108 banánt, 322 darab két- szersültet, 4 és fél kiló cukrot és 850 gramm vaját fogyaszt el. Mindezeknek az élelmi cikkeknek az ára 115 márká. A csecsemő ápolásához egy évben 65 márká áru szappant, pudert, mosó- szert használnak el.

Ilyen hatalmas barunták voltak a magyaroknak a vezérek korában véghezvitt európai kalandozásai is. A szó minden bizonnyal élt akkoriban a nemzet ajakán. A szerző megjegyzése) visszatér a tatárok távoztak el vég- legesen, hogy még a nagy tél beállta előtt hazaérjenek távoli krimi hazájukba, aztán a török se- gédcsapatok követték példájukat, amelyek a főserg visszafordultá- nak hírére szintén hazatávoztak. Brankovinnak eszé ágában sem volt, hogy visszatérjen: el- végre a fejedelem mellett nem maradt más, mint a saját hét kuruc százada, meg a Macskásy Bol- dizsár vezetése alatt melléje állt erdélyi, leginkább székely csapa- tok, élükön mintegy háromszáz főemberrel és nemessel.

Ezzel az erővel nem szállhatott szembe a herceggel Thököli, még ha kedve lett volna is rá. De hát nem volt. Heissler és Dóriát mint drága zálogot tartotta a kezében: ezt a zálogot nem akarta kockáz- tatni semmiképpen.

A nyéni mezőn volt utolsó tá- borozása a határon innét Thököli- nek, október 24-én s még ennek a napnak éjszakáján seregestül együtt kiment a Bodzai-szoroson Havasföldre.

— Ha megfogadta volna az er- délyi tanácsát a fejedelem, — dörmögte Macskásy Boldizsár, aki most már együtt ment vele, hogy sorsában osztozkodjék, — bizony nem hatvanöt napig tartott volna a fejedelemsége.

A bádeni herceg pedig nagy di-

(204)

adallal jelentette Bécsbe, hogy Erdélyt megtisztította az »ellenség- től«.

Ekkorra már Judit asszony is felépült a sebéből s urát követve megjelent a németek táborában.

A bádeni herceg rögtön elren- delte, hogy állítsák eléje Mallóry bárót.

Csak hogy a bárónak már hült helye volt! Élt a gyanúörrel, hogy a herceg mésként fogja föl az eféle önkéntes vállalatokat, mint Karafa és a biboros s még a grófnővel való szembesítése előtt kerekelt oldott

EGY BOLDOG EMBER

Aspremont altábornagy ugyan- azon a napon érkezett Bécsbe, hogy a beogradí szerencsétlenség- ről személyesen tegyen jelentést a császárnak, amelyen Thököli ki- szorult Erdélyországból.

Az udvart eleintén megdöbben- tette, hogy a bádeni herceg a vett parancs ellenére földadta Beogradot és Erdélybe sietett, hanem az onnét érkező kedvező hírek meg- nyugtatólag hatottak.

— Ha Beograd el is esik, leg- alább megmarad Erdély! — ez lett

a jelszó az udvarban.

Beograd elestének híre Bécsben pár nappal megelőzte Aspremon- tot. S mint történni szokott, a kó- sza hír még nagyította a szeren- csétlenséget.

— A robbanás eltörölte a föld színéről az erősséget, — ujságol- ták egymásnak az emberek. — Az egész sereg odaveszett Aspre- monttal, Croy herceggel és Ario- zaja gróffal együtt! Hirmondó sem maradt belőlük!

Képzelték ezek után a császár öröme, amikor Aspremontot je- lentették neki.

— A tábornagy személyesen? — örvendezett a császár.

— Igen, felség, — szólt a szárnysegéd, — a saját személyé- ben.

Lipót eléje sietett a tábornagy- nak s kegyesen kezet nyújtott ne- ki.

— Igazán, szívemből örvendek, hogy ép bórben láthatom — mon- dotta legszívélisebben hangján. — Már holt híret költötték ked- ves Gobertem.

— Bizony, kis hja, folség, hogy ott nem hagytuk mindannyian a fogunkat. A robbanás ereje irtó- zatos volt. Ötszáz emberrel mégis

sikerült keresztülvágni magunkat. A többi ott pusztult el, már a rob- banás folytán, a romok alatt.

— S ha az a szerencsétlenség nem történik, tartható lett volna a vár?

— Semmi esetre sem, felség, őfensége a bádeni herceg ottha- gyott a faképnél bennünket — hi- szen nem panaszképk mondok, — a török szultán pedig egész had- seregével a vár alá szállott.

— S ha úgy veszi be a várat, roham által? ...

— Ott veszünk valamennyien, felség. Meg akarták torolni a két évvel ezelőtti fölösleges mészár- lást.

— De hisz akkor még szeren- cse, hogy a robbanás bekövetke- zett, — vélte a császár. — Így an- nak zürzavarában legalább ötszáz- an megmenekültek.

— Így is föl lehet fogni, felség, legalázatosabban köszönöm kegyes jóindulatát. Mindenesetre a három hadmérnökkel elkészítettem a tü- zetes jelentést a végzetes esemény- ről, amelyben minket felelősség nem terhelhet. Azt idecsatoltam a magam igazoló jelentéséhez. Sza- bad benyujtanom, felséges uram?

— Adja be, Gobertem, a főhadi- szálláshoz. Forma szerint minden- esetre megejtjük a vizsgálatot, de eredményéről eleve is biztos lehet. Dícséretet fog ön kaphi, nem szemrehányást.

Aspremontot meghatotta ennyi jóindulat. Gondolta addig úti a vasat, amíg meleg. Amint megér- kezése után futólag tájékozódott a helyzetről, megtudta, hogy Kol-

SAKK

125. SZÁMU FELADVÁNY N. Ruthberg-től

Világos: Kh8, Vg6, Ba6, Bc6 (4).
Sötét: Kh1, Vg2, gy: d4, f5, h6 (5).
Világos indul és három lépésben mattot ad (3 pont)

MEGFEJTÉSEK:

A 124. számú feladványunk helyes megfejtése a következő: 1. Kf4, Kc2 2. Bb1 a2 3. Ba1 Kf2. 4. Ke4, Ke2 5. Kd4 Kd2 6. Kc4 Kc2. 7. Kb4, Kb2 8. Bb1 a1V. 9. Bxa1 Kxa1. 10. Kxb3 remis

Helyesen fejtették meg: Maricsák József (Cszijek) Beeskei Károly (Petrovgrád), Koszras Emil (Beograd), Avender Hajnalka (Lazarevó), Kuntz János (Zemun), Pásztai Lajos (Zsabalj)

LEVELEZÉSI VERSENYÜNK IV. csoport:

6-4. 17... Fc4. 6-5. 15... c6

V. csoport:

1-6. 8... b6. 2-5. 9. exd5. 3-4 11. dxc5. 1-2. 8... Hxe5. 2-6. 10. Fd3 3-1. 9 Fd2. 1-4. 8... He8. 2-3. 12... Fe7. 3-6. 10. Hfxd2. 4-5. 10. Hc3 5-3. 10... Fe7 6-4. 10... Fe8. 4-2 10... h6. 5-1. 5... 6-5. 8. dxc5.

VI. csoport:

1-6 2... He5. 2-5 3 e5. 3-4. 2... e5. 1-2. 2... g6. 2-3. 3. Hc3. 3-1. 2. c4 1-4. 2... e5 2-6 3. Ha3. 3-6 2... e6. 4-5. 3. d4 5-3. 3. cxd5 6-4 3. Hc3. 4-2 3. Hc3. 5-1. 2 d4 6-5. 3 Hc3.

ÜZENETEK:

Hoffmann. Az V. csoport 3-4. játszmájában ellenfele beajánlotta a következő folytatást: 11. dxc5, Fxc5, 12 Fg5. Pelva. Az V. csoport 1-2. játszmájában ellenfele ajánlja a következő folytatást: 8 Hxe5. 9. dxe5 He4.

»Sakk-matt.« A versenyről általában fogunk tudósítást közölni és a legjobb játszmákat is lehozzuk.

MEGNYITÁS ISKOLA (59. folytatás.)

A Tarrasch-védelem

A vezérrel egyik legérdekesebb és talán sötétre nézve legjobb védelme a dr. Tarrasch által ajánlott alábbi folytatás:

1 d4	d5
2 c4	e6
3 Hc3	e5!

Ez az a régi Tarrasch-féle lépés, amelyről több mint három évtizedes óta folyt dr. Tarrasch és a többi teoretikusok között. Dr. Tarrasch szerint ez a vezérrel legerősebb védelme sötét részéről. A legutóbbi időkig nem tartották teljes értékűnek és nem is igen alkalmazták, legujabban dr. Euwe alkalmazta a Capablanca elleni meccsében (1931.) és a Folkstone olimpiai szon (1933.)

Amint ismeretes világos a vezércselben a »d5« mezőt támadja, mint a sötét állás támadásnak legjobban kitett pontját. A sötét legtöbbször kényszerülve van »e6« vagy »c6«-al passzív gyalogállást felépíteni, amelynek következményeként a »c8« futó zárva lesz és a továbbiak során »c5« vagy »e5« keresztülvitelére kell törekednie hogy futóját játékba hozhassa. Mivel ennek keresztülvitelére nehézségekkel jár dr. Tarrasch úgy igyekezett megoldani ezt a problémát, hogy a »c« gyalogossal azonnal »c5«-re lépett.

A védelem ellen Schlechter és Rubinstein egy metodust dolgoztak ki, amely abból áll, hogy a sötétnek »d5«-ön izolált gyalogot kell teremteni és azt »f3, Fg2 stb.-el« szisztematikusan támadni. Dr. Tarrasch sokat foglalkozott azokkal a lehetőségekkel, amelyek az izolált gyalogossal bíró állásban vannak és az ő megállapításai tulajdonképpen megdönthetetlenek. Az ő véle-

ménye szerint az izolált gyalogos gyengesége legtöbbször számba sem jöhet azzal az előnnyel szemben, amely ezért a gyengeségért van. Különösen a vezércselben (ahol az esetek nagy részében lehetséges izolált gyalogos) védte Tarrasch azokat a védelmi lehetőségeket amelyekben izolált gyalog jött létre, mondván, hogy »sötétnek az izolált gyalogosért kellő ellenértéke van: a tiszták jobb fejlődésében«. Majd hozzáfűzte még a következő szállóigévé vált mondatot »Aki fél az izolált gyalogostól, az ne játszon vezércsel! Ez a kijelentés teljesen helyénvaló, mert a vezércselben úgy sötétnek, mint világosnak számolnia kell azzal a lehetőséggel, hogy izolált gyalogja lesz.

(Folytatjuk.)

280. SZÁMU JÁTSZMA Francia védelem

Játszották a Hollandia-Angolország közötti mérkőzésen, 1939-ben

Világos: Kortlever (holland)

Sötét: Broadbent (angol)

1. e4, e6. 2. d4, d5. 3. Hd2, Hf6. 4. e5, Hd7. 5. f4, c5. 6. Hf3, He6. 7. c3, cxd4. 8. Hxd4. 9. cxd4 Va5. 10. Kf2, Hb6. 11. Fd3, Fd7. 12. Hf3, Ba3. 13. Fd2, Fb4. 14. Fxb4, Vxb4. 15. Vd2, Vxd2. 16. Hxd2 Ke7. 17. Bacl (Látzatra világosnak sikerült szépen kifejlesztenie és sötéttel egyforma jól áll. Azonban sötét mesterimódon játszva 'ul világost a vezércsarnyon.) Ha4! 18. b3, Hc3. 19. Be2 Hb5! 20. Kc3, Bxc2. 21. Fxc2 Bbc8 (Most sötét ura! a »c« vonal) 22. Fd3, Ha3! 23. Hf3, Fb5! 24. Fxb5, Hxb5. 25. a4, Ha3. 26. Kd3, Hc2. 27. Kd2, Hb4. 28. He1, ac1. 29. Bf1, b5! 30. axb5 (Világos kénytelen cserélni, mert bxa4 bxa4 után Be4 kellemeletlen lett volna.) axb5. 31. Bf3, Ba2. 32. Kc3, He6. 33. He2, Ba2. 34. Bf1, g6. 35. Ba1, b4+ 36. Kd3, Bb2. 37. Ba6. Bxb3+ és sötét pár lépés után nyert. Tanulságos, pozíciós játszma.

SAKK-HIREK:

A Harzburgi mesterverenyen Eliskases lett az első, Stahlberg, Ahues, Rellstab Lange, Reinhardt, Kortlever, Sämisch, Zollner és Poulsen előtt

A német sakk szövetség összeállította a buenos ayresi sakkolimpiáson szereplő német csapatot, amely a következő: Eliskases, Richter, Engela Bekker, Rellstab és Lange.

A beogradi Sakkör julius havi gyors versenyeinek győztese B. Pavlovics lett 13 1/2 ponttal, Vukovics 13 Gajevics és Vukanovski 12 1/2 pont stb. előtt. A versenyen tizennyolc játékos vett részt.

A »Sahovszki Pregled« az egyetlen jugoszláv sakk folyóirat teljesen átszervezte julius 1-én megjelent bő tartalommal. A lap a jövőben pontosan minden hó 1-én és 15-én meg fog jelenni. Előfizetési ára év 60 — dinár. Előfizetni lehet negyedévenként is sakkrovatvezetőnk útján is.

Uruguay bajnokságát Rottuno nyerte, aki párosmérkőzésben 4 1/2:1 1/2 arányban győzött Oliveira ellen.

A dr. Euwe—Keres párosmérkőzést decemberre halasztották és az összes partikat Hollandiában fogják lejátszani.

A Harzburgi verseny állása a 3-ik forduló után: Ahues, Eliskases, Rellstab 2 1/2, Kortlever, Lange, Reinhardt, Stahlberg 1 1/2, Zollner 1, Poulsen 1/2, Sämisch 0 pont.

SZÉPSÉGIKIRÁLYNŐT VÁLASZTOTTA A FRANCIA SIKETNÉMÁK

Párisból jelentik: A siketnémákat támogató egyesület megválasztotta a franciaországi siketnémák szépségkirálynőjét, akit »Hallgatag Miss«-nek neveztek el. Laville Muguette, az új szépségkirálynő, akinek fényképét az egész sajtó közli, most töltötte be 18-ik életévét s egy gyógy-szertári laboratóriumban dolgozik.

lonics távol van Béctől: Rómába utazott, hogy mint bíboros, résztvegyen a pápaválasztásban. A hétfejú sárkány tehát nincs jelen, hogy a mesebeli hercegnőtől elriassza a közeledőket.

— Egy nagy kegyért esedezem még, császári felség, — állt elő kívánságával nagy elszántan.

— Nos, beszéljen, Gobert, — bátorította nyájasan a császár.

— Engedelmet kérem, felség, hogy Rákóczi Ferenc özvegyét meglátogathassam s megkérhessem tőle leánya, Julianna hercegnő kezét.

— Mi a kánya, Gobert, — csodálkozott a császár meglepődve, — hát ön is beleszeretett a szép kis hercegnőbe?

— Boldogságom függ tőle, hogy elnyerhessem a kezét.

— Csakugyan, ideje már férjhez adnunk, mert utoljára elcsavarja egész Bécs fejét. Na dehát, atyámfia. Tudnak ott már róla, hogy háztüznézőbe készülnék?

— Semmit se, felség, — felelte Aspremont, akit megszeppentett kissé a császár kérdése.

Igazán, ha arra gondolt, hogy mi bátorítja föl erre a merész lépésre, nem jutott eszébe más, mint egy édes mély, bársonyos tekintet, amelynek emléke ott élt a szívében.

— Szóval nem hosszú taktikázásról van szó, hanem homlokban való megrohanásról, — nevetett a császár. — No, nem bánom. A Rákóczi-leány ügyének csakugyan a legjobb megoldása volna, ha tá-

bornokaim egyike venné feleségül. Az engedélyt megadom, Gobert, menjen ön az Orsolya-zárdába s terjessze elő ajánlatát. Hanem kikötöm, hogy az eredményről azonnal személyesen értesítsen!

— Parancsára, felség! — bókolt mélyen meghajolva a tábornagy s a császár kegyes kézintésére eltávozott.

Boldogságtól ragyogva lépett ki a császár dolgozószobájából s csak midőn lefelé haladt a lépcsőn, jutott eszébe, hogy nincs még min annyira örülnie. Csak arra nyert engedelmet, hogy megkérje a szépséges hercegnő kezét, ez pedig még csak a kezdet kezdeté volt, a dolog nehezebb része még csak most következik.

Hanem azért egyenest az Orsolya-zárdába sietett.

— Most nem önnek szól a látogatásom, tiszteletreméltó és szent unokatestvérem, — szólt Honória anyához, aki a bebocsátást kérő tábornokot maga elé vezette. — Gróf Thököli Imrénével kívánok beszélni, őfelsége a császár engedelmevel.

— Politikai természetű megbízás? — kíváncskodott a főnöknő.

— Valami olyasféle, — szólt kitérőleg a gróf.

— Ah, bizonyára a csereajánlatról van szó, — vélte kitalálni Aspremont megjelenésének okát a főnöknő.

Aspremontot meglepték ezek a szavak s elhatározta, hogy ezuttal nem katona, hanem diplomata lesz.

Ugy tett, mintha tudna az ajánlatról, holott most hallott róla először.

— Nos és hogyan áll ezidőszent a dolog? — kérdezte színlelt beavatottsággal. — Haladt azóta?

— Ó, dehogyis. A fejedelmő megmarad szilárdul azon az álláspontján, hogy csak akkor távozik Bécsből, ha a hercegnő kezét férjhez megy. Hajadonként nem hagyja el semmi szín alatt.

Aspremont csupa fül volt.

— És a hercegnő kezét mennyire szereti?

— Kérő van elég: ki a bíboros urhoz, ki egyenest a fejedelmőhöz fordult, de eddig mindenki kósarat kapott. Azt tudja, Gobert, hogy a bíboros ur körömszakadtig ellenzi Juliánka férjhezmenését. Apácát szeretne csinálni belőle. Ezért hát mindenkit kereken visszautasított, aki, mint gyámhoz, őhozzá folyamodott.

— Hála Isten, most Rómában van, azért siettem kirukkolni a császár előtt, — gondolta magában Aspremont.

— S Karafa? — kérdezte aztán.

— Ó, ujabban nem jelentkezett?

— Ó, a tábornagy tavasz óta el van foglalva Magyarországon, a nyáron csak egyszer volt Bécsben, de akkor is rögtön vissza kellett térnie az agasztó harcéri helyzet miatt. Önök, kedves unokatestvérem, tavasztól őszig verekednek s télen intézik el szívbéli ügyeiket.

Aspremontnak itt eszébe villant, hogy a főnöknő mily bizalmas vi-

szonyban van Karafával s még inkább Kollonicsal és erre még jobban megerősödött benne az az elhatározás, hogy jövetelének valódi célját eltitkolja unokánővére előtt.

— Szólhatnék tehát a fejedelmasszonnyal? — kérdezte tettetett egykedvűséggel.

A főnöknő csengetett.

— Cecilia testvér, legyen szives, vezesse a tábornok urat a fejedelmasszonyhoz s ott jelentse be, — utasította a belépő apácát. — Látom még önt, Gobert?

— Önhöz jövök majd a látogatás után, hogy tiszteletteljes bucsut vegyek, — viszonzá a tábornok.

— Ahá, szeretné tudni, hogy mi járásban vagyok! — mosolygott magában. — No, de abból semmi sem lesz. Ha az eredmény kedvező lesz, nem fogom az apácák orrára kötni, hogy aztán esetleg káromra avatkozhasanak be. Igaz, Honória anya unokatestvérem, de ő, mint egyházi személy, közelebb áll a bíboroshoz, mint hozzám. Ha pedig elutasítanak? Akkor még nagyobb okom lesz elhallgatni kudarcomat!

Igy okoskodván Aspremont, maga is elcsodálkozván rajta, hogy rövid félóra alatt milyen nagy előmenetelt tett a diplomáciában.

Julianna az édesanyjánál volt ugyanez idő alatt.

(Folytatjuk)

Szépségápolás

A hamvas pasztellszinek uralmát határozta el a budapesti kozmetikus-konferencia

Nemrég ért véget a kozmetikusok országos konferenciája, melyen az ipar létkérdéseit, jövőjét és lehetőségeit vitatták meg.

A dolognak ez a része azonban inkább a kozmetikusokat érdekli. De mint minden konferenciának, ennek is voltak félhivatalos részletei, megállapodásai, melyek »döntő fontossággal bírhatnak a hölgy publikum közeljövőjére«.

Ezen a konferencián állapították meg ugyanis az arckikészítés stílusát — a következő évre.

Legtöbben talán észre se vették ezideig, hogy az arcfestés divatja is változik, azonban belül, hogy divat-e egyáltalán a puder és a ruzs, vagy nem.

HOGYAN VÁLTOZIK AZ ARCFESTÉS DIVATJA?

Pedig hát, ha apróbb kilengésekkel is, mint a ruhadivat, a szezonról-szezonra hullámszik ez a művészet is.

— Hogy mennyire, azt csak akkor vennék észre a hölgyek, — mondotta informátorom, a konferencia egyik vezető tagja — ha az idén divatosan, szépen kikészített arcuk mellett hirtelen meglátnák önmagukat, nem mondanak sokat: öt év előtti módon kifestve.

— Csak gondoljunk vissza a fehérre puderezett arcokra, amiket nem nagyanyánk viselt, hanem mi magunk Orska Mária hatása alatt, a kékre, lilára festett szemhéjakra s a sötétpiros apró vámpirszájra. Ma megborzadnánk tőle. Mert szerencsére nagyon szép irányban halad ez a művészet.

HUNYÓFÉLBE A MÜSZEMPILLÁK NAPJA

— Már a tavalyelőtt kulmináló műszempilla-divat is alkonyulófélben van, a szempillákat ma már csak olajokkal ápolják, esetleg kissé sötétítő hatású növényi szerekkel — de a mesterségesen beültetett betetovált szempillákat már senki se tartja kötelezőnek.

— Ugyanez áll a mesterségesen nagyra, cakkosra festett szájra. A hölgyek és mi magunk is rájöttünk, hogy nincs csunyább, mint a lekoptott szájfesték, ami alól arcbőr látszik ki.

ARCCSONT A LA MARLENE

— Évek óta igyekszünk a tatáros arccsontokat (amiket ezelőtt ugyan csak éveig takargattunk) kiemelni, aláhúzni. Ugy kenjük fel az arczust, hogy az arccsontok a la Marlene érvényesüljenek.

— Az idén ez az irányzat is gyengül — illetőleg csak azoknál jut érvényre, akiknek arca valóban ehhez a tipushoz tartozik.

RÓZSÁS ORCÁK

— De újra divat a nyugodt ovális arc, az egyenletesen rózsásra festett orcákkal. Sőt mi több: divatba akarjuk hozni a festetlen arcot, hiszen a jólápoltt, masszázssal üdített bőr, aminek a vérellátása rendben van, feltétlenül kipirul magától is.

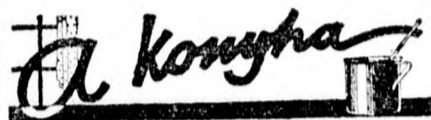
— Színekben is a nagyon finom pasztellárnyalatokat fogjuk ajánlani. Nyárára is a néger és indiánbarnák helyett meleg tojáshejszint és mézsárgát... az idén viselt sok csipke, taft és rakott szoknya ugyse tűr semmiféle vad szinkontrasztot. A tavalyi éles mandarin-sárgák s az őszszel felkapott lilás ruzsok, amik csak estére alkalmasak, nyilván elkopnak nyárra, egész fiatal hölgyek számára inkább a régi giccsek kerti rózsák színskáláját vesszük mintául, az érettebb ifjúságnak, vagy az ugynevezett »érdekes« típusnak pedig a terrakotta-pirosas színeit, amik az egyenletesen tejszínre barnult bőrrrel, napszöke hajjal és fehér ruhával végtelen finom hármashangzatot alkotnak.

URAK KOSMETIKÁJA

— A konferencián ugyan nem esett hivatalosan szó róla, de sok kozmetikus elhatározta, hogy propa-

gandát indít az ellen a felfogás ellen, mely a kozmetikushoz járó urat férfiatlannak bélyegzi. Amerikában ez már rég nincs így és nem látjuk be, miért volna férfiatlan az az ember, aki annak érdekében, hogy ne legyen zsírosbőrű, kopasz vagy pattanásos, hajlandó egy kis kinlódásra és idővesztésre? Arról nem is beszélve, hogy ezzel ugyyszólván tartozik a hölgyvilágnak, mely bizony az ő tetszéséért semmiféle áldozattól nem riad vissza.

(F. A.)

Gyermekek tápláléka

Általános érvényű szabály, hogy a kisgyermekek táplálékának szánt édegyeket elkülönítve, csakis erre a célra használjuk és lehető legtisztábban tartjuk. A mesterséges táplálásnál használatos üvegek könnyen moshatók és vonales mérővel ellátottak legyenek, hogy így könnyen ellenőrizhesük az orvos által előírt táplálékadagot. Használat után ezeket az üvegeket forró vízzel nyomban kimossuk, szájukkal lefelé fordítva szárítjuk.

Ezer jó tanács a háziasszonynak!

Hölgyeink vágják ki és gyűjtsék össze ezeket a háztartásban nélkülözhetetlen, praktikus utasításokat. A tudnivalók gazdag tárhőzárának birtokába jutnak.

(17)

Butorlakkpolitura. Egy liter alkoholban 16 gr gumilakkot és 125 gr dextrint oldunk fel. Minthogy utóbbi sohasem oldódik egészen, állni hagyjuk az oldatot néhány napig, azután leöntjük a salakról a tiszta folyadékot vagy esetleg filtráljuk. Az ilyen politurral kezelt butorok tartós fényt kapnak.

Butorpolitura tejjel. A tej kitűnően beválí, mint butorpolitura, de feltétlenül friss állapotban kell használni, egyrészt, mert így nagyobb a zsirtartalma, másfelől, mert bizonyos, hogy nem savanyodott meg. A tejet puha posztóval dörzsöljük a butorra száradásig, illetőleg, amíg polituros fényt kap. Viasztartalma, zsíros készítményekkel szemben az az előnye, hogy nem hagy vissza olyan anyagokat, amelyekre a por rárakódik. Sőt ellenkezőleg, a tej még a tisztátalanságokat is leviszi. Előnye azonkívül az is, hogy semmi szaga sincs.

C

Celuloid tárgyakat acetonnal ragaszthatunk legjobban, de használhatunk erre a célra ecetsavat vagy ecet-étert is. A törött részeket benedvesítjük a folyadékkal, amittől megpuhulnak. Azután pontosan egymáshoz illesztjük őket és a biztonság kedvéért, fonállal összekötjük. Néhány napig hagyjuk így érintetlenül heverni a megragasztott tárgyakat, mielőtt használatba vennék őket.

Chartreuse. Ennek a valódi italnak titkát, készítményét a szerzetesek ma is híven őrzik, el nem árulják. De sikerült olyan utánzatot készíteni, melyet még szakértők sem tudnak az igazitól megkülönböztetni. Hogy ilyet tudjunk előállítani, ahhoz az szükséges, hogy a

legfinomabb anyagokat vegyük és a párlatot gondosan szűrjük meg. Ez a likőr csak hosszabb fekvés után kapja meg igazi finom zamatát, de melegebb helyiségben érését gyorsíthatjuk. Francia recept szerint a következő anyagok kellene hozzá: **1. zöldhöz:** 125 gram angelikamag, 60 gram angelikagyökér, 16 gram árnikavirág, 150 gram balzsamitalbalsam, 15 gr ceiloni fahéj, 250 gr ivafü, 250 gr borsosmenta, 20 gr macisz, 20 gr nyárfabimbó, 500 gr melissze, 30 gr tymian (kakukfű), 300 gr izsop; **2. sárgához:** 25 gr aloe, 25 gr angelikamag, 25 gr angelikagyökér, 25 gr ivafü, 15 gr árnikavirág, 15 gr ceiloni fahéj és ugyanannyi macisz és szekfü, 30 gr malabar, 1500 gr koriander, 250 gr melissze, 150 gr izsop; **3. fehérhez:** 125 gr angelikamag, ugyanannyi ivafü, melissze és izsop, 30 gr angelikagyökér, ugyanannyi kalmusz, malabar, macisz és szekfü, 100 gr ceiloni fahéj, 15 gr muskátlió és 10 gr tonkabab. Ezeket az alkatrészeket 24—36 óra hosszat érleljük 10 liter 95 fokos szesszel és 5 liter vízzel, amennyire lehet, lepároljuk és meg egyszer rektifikáljuk. A zöld és sárga chartreuse-nek 40 százalékos szesztartalma legyen, éppen ezért a párlathoz még 32 liter 85 százalékos szeszt öntünk, 25 kg átfőzött cukorral edesítjük és vízzel 100 literre egészítjük ki. A fehér chartreuse 45 fokos legyen, teszünk tehát a párlathoz 37 liter 95 fokos szeszt, 35 kg cukorral edesítjük és vízzel 100 literre egészítjük ki.

Ezek az eredetihez legjobban hasonlító receptek. Ha csak a magunk számára készítjük, akkor mindenképpen a megfelelő arányban vesszünk kevesebbet.

majd bedugaszolva és tiszta kendővel leborítva, újabb használatig félretesszük. Az üvegek gumidugóit szópókákkal együtt naponta legalább egyszer 5 percen át forró vízben kifőzzük s a szópókákat lefedett üvegedényben viz alatt tartjuk.

Csecsemők mesterséges táplálásánál természetesen ki kell kérni szakorvos tanácsát. Ha tehát itt közöljük néhány mesterséges táplálék receptjét, az semmiképpen sem jelenti azt, hogy fölösleges az orvosi utasítás. Csupán arra szorítkozik, hogy normális egészséges kisgyermeknek egyes fontos táplálékárak készítményét írjuk le.

1—2 hónapos kisgyermek számára hígított tejet, vajlevest és tejjel hígított zabkészítményeket főzhetünk. A hígított tejet így készítjük el: 1 és 1/2 deci forralt vizet, 1 és 1/2 deci állandó keverés közben 3 percig forralt tejet és 15 gram cukrot vegyítünk össze. Ezt most többször változtatott hidegvízben lehűtjük, majd használatig jégre tesszük.

Nagyon tápláló a vajleves, bár nemely gyermek nem bírja, ezt tehát ki kell tapasztalunk. Ugy készítjük el, hogy 10 gram friss teavaját megpároljunk ha pirulni kezd, hozzáadunk 10 gram sima nullálszítet s ebből világosbarna rántást keverünk, melyet 2 deci étforralt és hidegre lehűtött vízzel eresztünk fel, 5 percig forraljuk és ekkor 1 deci tejet és másfél kocka cukrot adva hozzá, további 3 percig forraljuk. Összesen tehát 8 percig fő.

Csecsemők mesterséges táplálásánál nagyon fontos szerepe van a zabkészítményeknek. Tapasztalt tény, hogy gyönyörű eredményeket értek el velük ami érthető is ha tudjuk azt, hogy ez a termék a gyarapodáshoz szükséges összes tápanyagokat bőven tartalmazza. A gyermek tejadagját zablisztlevesrel vagy zabnyárfőzettel szokás hígítani. Ezeknek a készítmények vegyítési módját fölösleges itt ismertetnünk, mert a jó, márkás tápszerek készítményekhez mindig csatolnak pontos utasítást is.

Megjegyezzük még, hogy a kicsinyek egész napi táplálékadagját egyszerre is elkészíthetjük. A kész főzetet azután pontosan üvegekbe adagoljuk leűtés után s használatig jégre tesszük. 24 óránál tovább azonban nem tartható el a táplálék. Használat előtt a táplálékot teszteléséig melegítjük oly módon, hogy az üveget megfelelő hőfoku vízbe állítjuk. A hőfokot sohasem köntolással ellenőrizzük hanem úgy hogy az üveget szemhéjünkhez érintjük.

Receptek:

Mandolin

14 dkg mandulát héjastól darabosra vágdaunk könnyedén hozzávegyítjük 2 tojásfehérje nem túl kemény hobbjához, majd adunk hozzá 14 dkg porcukrot és 7 dkg lisztet. Ezt a tömeget deszkára tesszük, diónyi darabokat szakítunk belőle s ezekből ujjnyi hosszú és ujjnyi vastag rudakat formálunk. Ezeket nem túl szorosan viasszal megkent sütőpléhrakjuk és mérsékelt tűznél megsütjük.

Császár omlett

Fél liter tejet felforralunk vaníliás cukorral edesítve. Amikor forr lassan, ujjaink közt szórva, beleeresztünk 10 dkg grizes, nullálszítet s folytonos keverés közben 1 percig forni hagyjuk. Kihűlésig tovább keverjük hogy szép sima legyen s ekkor egyenként hozzákeverünk 5 tojássárgáját végül pedig hozzáadjuk az 5 tojás habját. Ebből a tömegeből palacsintasütőben, vékony lapokat sütünk s azokat baracklével megkenve, egymásra rakjuk. Most az egészet bevonjuk vaníliás cukorral edesített tojáshabbal, minden fehérjére 4 dkg porcukrot számítva. Pár percre sütőbe toljuk, míg aranysárga színt kap. Hab helyett sűrű csokoládéöntetel is bevonhatjuk.

Egyesületi közlöny

MŰKEDVELES NÉPNEVELES KÖNYVTARÉLET

Szervező-iskola

(Első közlemény)

I. Bevezetés

SZERVEZNI, SZERVEZNI,
SZERVEZNI!

A lapok vezércikkeiben, a politikusok zónoklataikban, a tudósok gazdasági értékezéseikben, a rádiók előadásaiukban, de az pari és mezőgazdasági üzemekben is, egyezőval az élet minden területén egyre többen találunk a szervezés szóval és fogalmának különféle magyarázatával. Uton-utfélen halljuk: államot szervezni, hadsereget szervezni, pártot szervezni, üzemet szervezni, sőt háztartást is szervezni. A mai ember valami különös előszeretettel használja ezt a kifejezést. Vajjon milyen bűvös ereje van a szervezésnek, hogy így meghódította a mai kor emberét? Vagy csak divattá vált szójárás a szervezés, ami ha jobb és tetszetősebb akad, nyomtalanul eltűnik majd, mint annyi más, hirtelen felkapott kifejezési forma?

Nos, meg kell állapítanunk, hogy a szervezésnek tényleg varázsereje van. Persze ha jó és észszerű. Ezért is vált népszerűvé különösen Amerikában és Európa nyugati országaiban. De felismerték a szervezés hatalmát már az egész világon és nálunk is.

A szervezés szó egyszerű, nem is idegen hangzású és ezért majdnem mindenki úgy véli, hogy azt érti is. De ha magának a szónak egyszerű jelentőségét tudja is, a szervezés tudományát, annak részleteit és szabályait még nem ismeri. A szervezés korunkban szétágazó tudomány lett és hogy kiterjedtségét némileg is érzékeltessük, rá kell mutatnunk arra, hogy e kérdéssről a világhírolomban tizezrekre rög a könyveknek száma. Százával vannak folyóiratok, melyek csak a szervezés módjait tárgyalják. Sőt Amerikában és Angliában, újabban Németországban az egyetemen külön tanszéket is állítottak a szervezés tudományának.

Ennek a nagy sikernek és átütő népszerűségnek nem divathóbort az oka, hanem az elért eredmények tüntető hatása. Nincs az életnek, különösen a gyakorlati életnek olyan területe, ahol azt hasznosítani nem lehetne, ahol utmutatásai és tanításai nem segítene az ember törekvésein. Érthető tehát, ha mindegyre többen és többen igyekeznek elsajátítani a szervezés tudományát. Nagy előnye ennek az új tudománynak, hogy külön előképzettség nem kell hozzá.

Persze nem azt mondjuk, hogy nem hasznos, ha valaki tanult és tud és hogy műveltsége nem segíti ezen a területen is törekvéseit. Hanem azt, hogy kitűnő szervező lehet akkor is, ha kellő számú iskolát nem végzett.

SZERVEZŐ MINDENKI LEHET!

Azt is tévesen hiszik sokan, hogy külön szervezői képesség szükséges ahhoz, hogy jó szervező váljék az emberből. Határozottan állíthatjuk, hogy még ez sem szükséges. Ezzel pedig nem mondtuk azt, hogy nincsen lángeszű szervező, akinek különös hajlamai, vagy tulajdonságainak szerencsés együttese, nem sorszerűen a szervezői pályára lendítené. A nagy kivételek korántsem bizonyítják, hogy a szervezés elsajátítására különös áldások és rejtélyes képességek szükségesek.

A szervezés mindenki által elsajátítható, aki annak szabályait ismeri és érvényesíteni akarja.

A ma embere a szervezés ismerete nélkül gyakorlati pályán eredményesen nem is működhetik. De nemcsak a kenyérkereső pályák elengedhetetlen feltétele a szervezés ismerete, hanem társadalmi, népi, faji stb. szempontból is nélkülözhetetlen.

Eppen ezért a szervezés tudománya igen sokirányú. De bármilyen szétágazó is, lényegében általános érvénye van. Szabályainak alapja mindenre egyenlően alkalmazható.

AZ EGYESÜLET LEGFŐBB ÉRDEKE!

Miután az Egyesületi Közlöny felismerte a szervezésben rejlő nagy erőt és értéket és tisztában van azzal, hogy az egyesületi élet legfőbb feltétele a szervezés, ezért itt az egyesületek szempontjából tárgyaljuk a kérdést. De az olvasó érzi és tapasztalja majd, hogy az elmondandók legnagyobb részét a gyakorlati élet minden terén hasznosan alkalmazhatja. Mert ami a szervezés alaptételeit illeti — mint mondtuk — az mindig egyforma: akár politikában, akár a gazdasági életben, akár a magánélet területein. Csak később a részletet tárgyalásánál, a különleges helyzetek ismertetésénél lehetnek olyan elhajlások, amelyekre bizonyos körülmények között szükség nincsen.

Az egyesületek szempontjából tárgyalni a szervezés kérdését talán sehol sem fontosabb mint nálunk. Nyilvános életünk úyszólván minden megnyilatkozása az egyesületekben játszódik le. Az egyesületek működése ma társadalmi életünk tengelye, mert csak azokban nyilvánulhatnak meg közös gazdasági, kulturális és egyéb törekvéseink. Csak az egyesületekben ápolhatjuk hagyományaink sokféleségét, nyelvünket, dalainkat és mindazt, ami lényünket alkotja és kedves nekünk.

Ezért kell a szervezés tudományát az egyesületi vezetőknek jól ismerni. És valóban, soha nem volt ez a kérdés olyan egyszerű, mint most, amikor szerzte a világon mindenütt szerveződnék a tömegek, hogy nyílt színvallást tegyenek hovatartozandóságukról, akaratukról és célkitűzéseikről. Amelyik nép a ma forgatagában nem találja meg helyét és nem igyekszik társadalmát szervesen kiépíteni, az magát pusztulásra ítéli.

Mi az adott körülmények között, törvényeink előírása szerint, engedélyezett egyesületekbe tömörülhetünk csak. Nincsen más választásunk egységünk és céljaink kidomborítására, más szervezetek alapítására. Tehát az adott körülmények teljes megértésére és kihasználására kell törekedni, ami más szóval így hangzik: egyesületeinket erősítsük meg! Ennek pedig első feltétele, ha megismerkedünk a szervezés tudományával és azt minden képességünkkel alkalmazzuk.

Az egyesületek szervezése terén azonban igen nagy munka vár reánk. Ugyanis szép számmal vannak egyleteink, de mint tapasztalatból tudjuk, nagy számukhoz aránytalanul kevés működik kielégítően, nem is beszélve a teljes mértékben tétlenségbe süppedtekről.

II. A szervezés multjáról

Az elmondottak után felmerül a kérdés, hogyha a szervezésnek újabb időkben ilyen nagy fontosságot tulajdonítunk, elődeink miként voltak meg nélküle? Hiszen ha az emberi együttélés legrégebb idejére visszatekintünk, tapasztaljuk, hogy az emberiség mindig szervezett társadalomban élt. Az is világos a történelem ismerője előtt, hogy úgy, amiként a társadalom fejlődött, a szervezés is egyre kiterjedtebb és belteresebb lett. A társadalomtudományal foglalkozók meg is állapították, hogy a társadalom fejlődése szorosan véve nem is más, mint a szervezés egyre magasabb színvonalra jutása. A legnagyobb kulturájú és legfejlettebb gazdasági viszonyokban élő nép — a legszervezettebb. Ebből következik, hogy szervezni mindig tudtak, hiszen anélkül az emberi együttélés elképzelhetetlen. Ami napjainkban a szervezésnek mégis időszerűséget ad, az nem más, mint a szervezésről való új, tudományos felfogás. Talán egy hasonlattal világítsuk ezt meg: az emberiség mindig táplálkozott, húst, gabonaműt, gyümölcsöt stb. evett, akárcsak most, mégis milyen más, amikor a tápszerek kalóriaértékét, vitamintartalmát stb. ismerjük és testünk egészségére vigyázhatunk, azt jótékonyan befolyásolhatjuk.

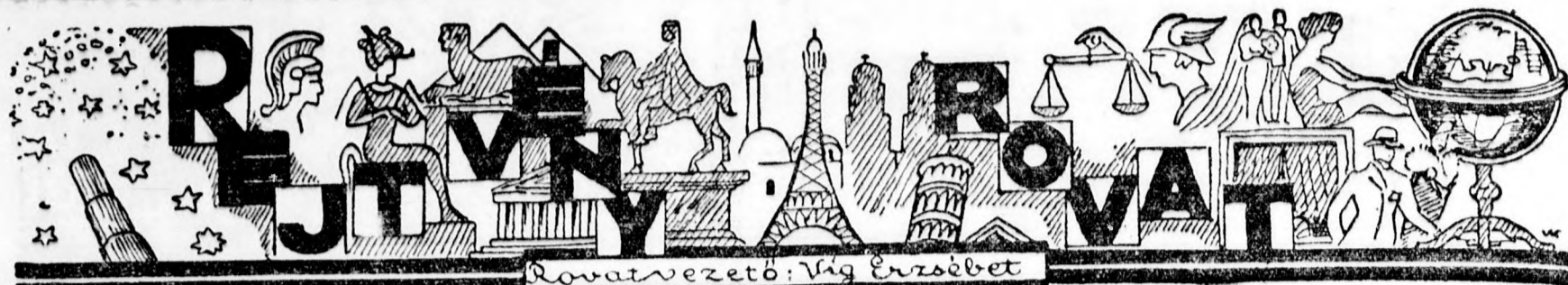
A multban, vagyis egészen a tizenkilencedik század második feléig az emberre a szervezést az adott körülmények kényszerítették. Azt mondhatjuk, hogy a szervezetek sokaságát különböző viszonyok mintegy magától adódó valamit fejlesztették ki. Ezek a gombamódra és tervszerületlenül elszaporodott jól-rosszul működő szervezetek azután az idő múlásával szokássá meredvedtek és bizony legtöbbször az emberi haladás kerékkötőivé váltak. Ugyanis a viszonyok, amelyek egyes szervezeteket életre keltették, megváltoztak, de a maradás, no meg a szokás a régi formákhoz ragaszkodott, mondván, ha apáinknak jó volt, úgy nekünk is jó. Pedig az életviszonyok már rég kifordultak a régi szervezet megállapította szabályok aól és ezáltal maga a szervezet károsra vált.

Egyszóval nem folyt tudatos szervezés. A szervezés maga nem volt külön kérdés, nem volt külön a tudományos vizsgálat tárgya. Csak mint valaminek függvényét, mint elkerülhetetlen terhet kezelték. Ki is mutatták az utóbbi időben, hogy a mult tudományos feltételeket nélkülöző szervezési eljárásoknak az emberiség beláthatatlan nagy kárát vallotta.

Kétségtelen, hogy a történelem folyamán éltek lángeszű szervezők és nagy szervezett birodalmak is voltak. Amde laza szervezetük csak azért állhatott fenn egy ideig, mert a többi szervezet annál alacsonyabbrendű volt.

A tizenkilencedik században azután Amerikában és Európa nyugati országaiban a szervezéssel mint önálló tudománnyal kezdtek foglalkozni és így alakult azután ki az időszerű (modern) szervezési tudomány.

(Folytatása a jövő vasárnapi számunkban)

Vízszintes sorok:

1. Képmutató
12. Szájban van
13. Pek...., pénz latinul
14. Német dátumrag
15. Egyiptomi napisten
17. Nincs megengedve
20. Erős óceáni szél
22. Bátorság — németül
24. Volt orosz népbiztos
26. Nuobi
27. Megátalkodott
29. Csuszós
31. S. N. E. A.
32. Tiltószó
33. Rossz iz
35. Tl.
36. Névelő
38. Ilyen vadász is van
39. Zenei hármas
41. Állam
44. Büszke
46. Ia
47. Svájc fővárosa
49. Ed
50. Testrészt
51. Fonetikusan a berlini állatkert
53. Tájszóállással polc
54. NRR
56. Kettős mássalhangzó
57. Lom ikerszava
59. Kérdőnévmás
60. Atlétikai mérkőzésen mutatják be
64. Exkirálynő
65. Kettős mássalhangzó
66. A természetben lejátszódó tüne-
ményekkel foglalkozó tudomány
67. Oktalan beszéd
70. Világít is vesszővel
72. A tibeti budhista szerzetesek cí-
me névelővel
73. Rag
75. Névelővel háziállat
76. Ügyefogyottra mondják

KERESZTREJTVÉNY

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
		12				13				14
15	16		17	18	19		20		21	
22		23		24		25		26		
27			28		29		30		31	
32			33	34		35		36	37	38
			39		40		41	42		43
44	45					46		47		48
49			50			51		52		53
54		55			56		57		58	59
60				61		62			63	
64				65		66				
67			68		69			70		71
			72			73		74		75
76										

Függőleges sorok:

1. Állami intézkedés
2. Ludolf száma
3. Udvarias megszólítás
4. Régi harcieszköz
5. Kemény gumi
6. A szél igéje
7. Hullajt
8. A Balaton jege
9. Kiváló római jogtudós volt (i-j)
10. Kiváló bécsi énekes
11. Vergilius mondása
16. Délfranciaországi folyó
18. A vadász teszi
19. Kigyósaládhhoz tartozik
21. Ipari cikket gyártanak vele
23. Vissza: keresztül
25. Idegen tagadás
28. Híres mozicsillag egyik neve (Leander)
30. Szláv becenév
34. Tavasszal látunk
37. Azonos betűk
39. Multidő ragja
40. Helyhatározó
42. Spanyol folyó
43. Az ábécében egymást követik
45. Folyó névelővel

48. Ravaszra mondják
51. Nőinév
52. Falusi becenév
55. Vissza: A makk alsó és kereszt-
nevének kezdő betűje (r—rr)
56. CD
57. Hőemelkedésben
58. Tréfa
61. Mag — németül, fon.
62. Bi
63. ély, könnyű lovassági puská
68. Zsiletben van
69. Tanács más nyelven
71. Fasor fonetikusán
74. Tagadás

A múlt vasárnapi számban meg-
jelent keresztrejtvényünk helyes
megfejtése.

Vízszintes sorok: 1. Nagy Gergely
pápa, 12. Deon. 13. A. A. A. A. 14.
Ma, 16. S. N. 17. Pre, 19. L. P. 20.
Al, 21. Zug, 23. Good beye, 26. Ina,
27. Elek, 29. Rsout, 30. Lant, 31. Ta,
32. Ad, 34. Aur, 35. Le, 36. A. O.
37. Eper, 38. Boja, 39. Id, 41. Os, 42.
Lak, 43. T. T. 44. S. S. 45. Ruzs, 47.
Rá, 48. Eu, 51. Őriz, 53. Ona, 54.
Gázcsök, 57. Ime, 58. Da, 59. Hév,
60. Vak, 62. Ar, 63. Fekete leves,
66. La, 69. Talár, 69. Il, 70. Óva, 72.
Be, 73. E. E. 75. Ite, 76. Meg nem
mondható.

Függőleges sorok: 1. Nemzeti iro-
dalom, 2. G. D. 3. Yes, 4. Gong, 5.
En, 6. Gordonka, 7. La, 8. Yale, 9.
Pap, 10. Á. A. 11. A plátói szerelem,
15. Anla, 17. Pósa, 18. Ebur, 20. An-
na, 22. Ge, 24. Or, 25. Yt, 26. I. A.
28. Kapos, 30. Lejtő, 33. Des, 35.
Lot, 40. Duna, 42. Láz, 42a. Kés, 44.
Sima, 46. Za, 47. Rávetem, 49. Nő-
véred, 52. Ri, 54. Gék, 55. Cselló, 56.
Kád, 59. Hej, 61. Res, 64. Ta, 65.
Lá? 67. Ave, 69. Ito, 71. A. G. 72.
Be, 74. Eh, 75. It.

A TUNDERORSZÁG NYEREMÉNYEI:

Egy doboz legkitünőbb
desszert cukorka a
WAHL-féle »CONFISERIE«
üzletből

NOVISZÁD, KRALJA PETRA II. 72

Egy elmés szép játéktárgy Noviszád
legnagyobb és legdusabban felszerelt
játékáru üzletéből, a

„GOLYA“ BAZARBOL
Noviszád, Kralja Petra II. 7.

Félkilós csomag prima
terpentinszappant ad
ALBUS D. D.
szappan-gyár

Szép ajándékot ad
»PAPIRUS« — BUZA ERNŐ
Petrovgrad és környéke legna-
gyobb könyv és papíráru üzlete.

Egy pár gyermekharisnya
vagy kesztyű az
„OLCSÓ PEREPATICS“
kötött és szövött áru üzletéből
Futoski put 37.

Fűszer csomag
MARTIN MIRKO
azelőtt Gausz Viktor)
fűszer és csemege üzletéből
RIBNYI TRG 5 — TELEFON 33--66

Egy előfeszített gobelint ad
„GOBELIN“
kézimunka üzlet
NOVISZÁD, KRALJA PETRA II. 20.

Fényképtelítéssel
Studio Heringnél
Apolló udvar! Amatőr képek kidolgozása

VOLGA
A legnagyobb speciálista sport, deák-
és egyenruha sapkákban. Ad egy deák-
vagy sport sapkát
NOVISZÁD, USZTAVSZKA 1

Kétszer öt-öt darab mignon-sütemény a
MIGNON cukrászdából
tulajdonos Horváth Károly, Kralja Pet-
ra II. 13. — Allandóan friss sütemény

Két darab finom pipereszappant ad
»ZORA«
illatszertár, Noviszád,
Tanurdszics-palota

Kétszer 1/2 kg. mézes kekszet ad
K L I P P E L J Ö Z S E F
hygiénikus péksége Zseljeznics-
ka 38, fiókjüzet: Postanszka 1.
Készíti a legjobb bureket, süte-
ményeket, graham kenyeret stb.

Egy doboz ementhall sajt
RICHTER
speciális sajt, vaj és tejtermék üzletéből
Kralja Petra II. 5. — Telefon 28.72

Egy szép előnyomott kézimunkát ad
»MODA«
Női divatanyagok, kézimunka,
előnyomda, fehérnemű varrás.
NOVISZÁD, KRALJA PETRA II. 2

2x1/4 kg. édes ketszersültet ad
GIRIC JOVÁN
a diabetikus kenyerek, pék-
sütemények, ketszersülték stb.
legkedveltebb üzlete
Arse Teodorovicsa 22. — Kat. Porta

Gyermekcipő talpalást ad
Uri János
a legszebben, legjobban, legolcsóbban
dolgozó úri és női cipész,
NJEMACSKA ULICA 22.

Jó kidolgozású fényképet
csak a 20 éven át dolgozó
OSZNOVITY műtermében kap
Forduljon bizalommal hozzánk
NOVISZÁD, ZSELYEZNICKSKA UL 5

Egy ötletes és szép gyermekjátékot
ad a
VELIKI PARISKI MAGAZIN,
Noviszád és környéke legnagyobb já-
ték-divat és rövidáruháza.

3 darab képes zsebkendő
R. HOLIK
női és férfi divat-anyagok, selymek,
függönyök és minden egyéb kézmű-
áruk legolcsóbb áruházából, Noviszád,
Kralja Alekszandra 12.

Egy szájharmonika vagy okarina
Schade Ádám
hangszerüzletéből, Noviszád, Kralja
Petra II. 52. Nagy váiaszték, olcsó
árak, szolid kiszolgálás.

Egy finom zsebkést,
vagy kis ollót ad
HOSCHEK F. NOVISZÁD
és környéke legdusabban felszerelt
késáru szaküzlete és kőszőrüs műhely
Dunavszka ul. 21.

Viltany zseblámpa
IRSAJ JÖZSEF
sport és vadászfelszerelési
cikkék szaküzletéből
KRALJA PETRA II. UL. 32.

Egy negyed tucat finom pipereszap-
pant ad a
**PRVA JUGOSZLOVENSZKA
KEMICSNA TVORNICA
NOVISZÁD,**
gyártja a legjobb cipőkrémét, az
IDOL-t és a híres **KLEIN ÉS FIA**-féle
pipereszappantokat

plomból Himnusz. Időjárásjelentés. ● 12.10: A Mária Terezia I. honvédelmi miniszterének zenekara — Vez-nyel Fegyed Sándor. 1. Várbalmi János Hangverseny. 2. Beethoven: Párisi Járákért — magyar induló. 3. Dezsőffy György: Farsangi emlek — keringő. 4. a) G. Peter: Valse caprice. b) Dietrich-Büvész (xilofonszólo) Golumbos Károly 5. Liszt: Ezzelinduló: 1. 1. b) Nagy zenekarra hangszerrel Fegyed Sándor 5. Király Péter: Magyar tanok 7. Bach: István Magyar ábránd ● Közel 12.40. Hírek ● 12.40: Pontos időjárásjelentés ● 13.30: Hangversenyek 1. Gramer: Hozsánna — dal (Causo) 2. Cavalli: Amicilli — dal (H'na Spahi). 3. Chopin: E-moll keringő (zongora: Wilhelm Backhaus) 4. Liszt: Szerelmi álmok (ének: Tito Schmitz) 5. Rubinstein: Az éj — dal (Meta Seimayer) 6. Albeniz: Tangó — Kreislér átdolgozása (hegedű: Fritz Kreisler). 7. Grieg: Amsel (Egőcsődal (Flete). 8. Arditi: Parla-keringő (Erna Seck). — 9. Chabrier: Bourrée fantasque (zongora: Jean Douven) 10. Hoeber: Ach, wie ist es möglich denn... (Herbert Ernst Groh énekeltőse). — 11. Sibelius: Susogó nád — dal (Marion Anderson). 12. Dohnányi: Coppelia-keringő (zongora: Dohnányi Ernő). 13. Ugo: Kis szerelmes dal (Fiancé Volker). 14. Bella József Ernő-Bükky: Utolsó levelem — dal (Alba Mazzoni). 15. Lieurance: A minnetonkai vízeknél — indián szerelmi dal (Rozsák Chernet). 16. Kreisler: Régi dal (G. G. G.). ● 14.20: Hírek. ● 14.45: A rádió műsorának ismertetése. ● 15.00: Arfolyamhírek, páci árak, élelmiszerárak ● 16.20: Ólboy Irén mesél. ● 16.45: Pontos időjárásjelentés, hírek. ● 17.00: Hírek szlovák és magyar-ország nyelven. ● 17.10: Thoma József zongorizál. 1. Mozart: Pastoralé variáció. 2. Schubert: Menüet. 3. Chopin: a) Desz-dur prelúdium; b) A-moll keringő; c) Cisz-moll keringő. 4. Mascagni: La gavotta delle bambole. ● 17.10: A rádió postája. ● 18.10: Gézy Barnabás zenekarának hangversenyei. 1. Ritter: Laender régies formában. 2. Lehar: Vig óravezgy — egyveleg 3. Fichtl. Poéma 4. Heuberger: Részlet az Operából c. operettből. 5. Strecker: Drunt in der Lobau — dal. 6. Rixner: Fikó — gyorspolka. 7. Balász Árpád: Szeretnék május éjszakáján... — dal. — 8. Jungberr: Szerenád. 9. Lincke-egyveleg. ● 18.50: Aki a Falu roszát írta Ditrói Mór előadása. ● 19.15: Hírek ● 19.25: Az Ostende-kávéház rajkó zenekara muzsikál. ● 20.15: Hivatlan vendég. — Hangjáték három részben. Irta Farkass Jenő. — Rendező Barsi Ö. — Személyek: Judith — Lukács Margit. Gátor — Abonyi Géza; Enő — Földényi László; Feri — Pálóczy László; Dr. Dacs — Herczeg László; Nagyné — Nagy Teréz; Marcsa — Gebby Hilda; Frankl — Vízzy Béla; I. és II. Rendő — Gárday Lajos és Szilassy Gyula; Defektív — Fáy Béla; Ines — Kovács Imre; Elárúsítónő — Pékány Nóra; Női hang — Bakó Lászlóné. Másik női hang — Harsányi Gizzi. ● Utána kb. 21.40: Hírek időjárásjelentés, hírek szlovák és magyar-ország nyelven. ● 22.00: Az amerikai Yale-i egyetem énekora. Hangfelvétel. ● 22.40: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven ● 23.00: Tánclémez. ● 0.05: Hírek

BUDAPEST II. 18.20-18.45: A földművelésügyi minisztérium mezőgazdasági felőrdája. ● 19.35:

A REGGELI UJSAG HETI RÁDIÓMŰSORA

Felvidéki képek. Varga Károly dr. előadása. ● 20.00: Hírek ügétversenyeredmények, hírek szlovák és magyar-crozz nyelven. ● 20.20: Vidám hangversenyek. 1. La Rocca: Tiger rag (Nat Gonella zenekar) 2. Igelhoff: Abgesah'n davon — dal (ePter Igelhoff). 3. Kramer: Klarinét-mazurka — (Kramer és szolista). 4. Eratlon—Kennedy: Teddy medve piknikje — fox (ének: Pop Eye) — 5. Angol jodi: dal (férfi énekeltős, zenekar). 6. Dorsey—Mc Carthy: Szerenád — fox (Jimny Dorsey zenekar). 7. Hart—Bligh: When you hear Fritz (ének: Hildgard) 8. Lake: Humoros harsonaszólo (Georg Lohmann). 9. Tiboas—Rotföberg—Meyer: Miki egér születésnapja — foxtrout (Billy Cotton zenekar). 10. Cavanaugh—We'don: I like mountain music — dal (Big Campell zenekara) 11. Burke—Johnston: The skeleton in the cupboard — quickstep (Nat Gonella zenekara). 12. Reginald Britton: He's got such funny little ways — fox (Pilly Cotton zenekara) 13. Kramer: H quartino strabubantá — karantárszólo (Kramer és szolista). 14. Kennedy: The barnard's song — vidám dal (Gracie Fields) 15. Box—Cox—Roberts: Horszívó Horsey — dal (Big Bill Campbell) 16. 16. éjt. helyem: — foxtrout (Kosteleczek zenekara). 17. Edwards: Cherokee — fox (Billy Steiner zenekara). 18. Mc Coy: Wah wah, lament — slowfox (szótárszólo Clyde Mc Coy, zenekarral) 19. Farrell—Stogden: Jocill-keringő (George van Dussel jóditonszólo) 20. Walt Disney: Miki egér az órában — Rigolietto-négyes. 21. Andre: Intoxicating rhythm — foxtrout (Horace Heidt zenekara). ● 21.30: Időjárásjelentés

DEUTSCHLANDSENER 6.30: Könyvzene ● 15.15: Lemezek ● 15.30: Bács ● 18: Sport, közben lemezek ● 20.15: Bund Hans művek ● 20.30 Dobrindt zenekar ● 22: Hírek ● 22.30: Hangverseny ● 23: Zene Kölnből.

PPÁGA 6.00: Reggeli műsor ● 9.57: Lemezek ● 12.05: Lemezek ● 12.45: Balsének zenekar ● 15.09: FOK-zenekar ● 17.00: Palasi fuvozsene ● 17.45: Lemezek ● 18.05: Lemezek ● 18.30: Brünni rádiószálozenekar. ● 19.00: Hírek ● 19.20: Postás fuvozsenekar. ● 20.00: Rádiózenekar szóloénekessel és ténckarral — Részletek Nedbal-operettéből. ● 21.15: Nyári kabaré a FOK-zenekar közreműködésével. ● 22.00: Hírek

OLASZ MŰSOROK I. műsor: (Róma I, Bari I, Plogna Bolzano) 19.25: Lemezek ● 21: Vigjáték ● 22.30: Hegedűhangverseny ● 23.15: Táncczene

II. műsor: (Milánó I, Torino I, Genova I, Trieste, Catania és Róma II) 19.25: Lemezek ● 19.37: Csak Róma II: Magyar negyedóra ● 21: Bajazzók, Leoncavalló operája ● 23.15: Táncczene ● II műsor (Pirerze) 19: Katonazene ● 19.30 Lemezek ● 20.30: Lemezek ● 21: Hangverseny. STUTTGART: 16: Hangképek ● 19: Táncczene ● 20.15: Vidám hangverseny ● I: Éjjeli zene.

VARSÓ 15.15: Wilnói rádiózenekar ● 16.20: Fleta lemezek. ● 17.05: Tánclémez. ● 18: Corelli, Telemann, Haendel, Brahms, Wolf, Marx és Mascagni művek ● 20: A népzene mesél ● 21: Tarka műsor a krakowi szimf. zenekar közreműködésével ● 22: Táncczene ● 23.05: Hírek németül ● 23.20: Tánclémez.

1939. július 16-16i július 22-19

BEOGRAD. RÓVIDHULLÁMU ADÓALLOMAS (Hullámbossz 49.18 m. 0.25 kw. 6.100 kc)

VASÁRNAP: 6.45: Himnusz, pontos idő reptár, időjárás, első hírek műsorolvasás. ● 7.00: Reggeli hangverseny. ● 7.45: Napi és társadalmi közlemények ● 9.30: Görögkeleti isztentiszetet ● 13.00: Pontos idő, délutáni műsorolvasás, rádiónapló ● 13.10: Hangverseny. ● 13.40: Hírek ● 13.50: Hangversenyek. ● 14.20: Esti műsorolvasás. ● 17.45: Felolvasás ● 18.00: Hangversenyek ● 18.30: Felolvasás görög és román nyelven. ● 18.50: Hangversenyek ● 19.40: Jugoszláv nemzeti óra. ● 20.00: Hangversenyek ● 20.30: Hírek arab, török, román és görög nyelven. ● 21.10: Hangversenyek ● 21.20: Hírek francia, olasz és német nyelven. ● 21.50: Hangversenyek ● 22.00: Hírek magyar és angol nyelven. ● 22.35: Tánclémez. ● 23.05: Utolsó hírek, tánclemez. ● 23.30: A másnapi műsor ismertetése, himnusz.

KÖZNAPOKON: 6.45: Himnusz, pontos idő, reptár, időjárás, első hírek, műsorolvasás. ● 7.00: Reggeli hangverseny. ● 7.45: Napi és társadalmi közlemények ● 12.50: Pontos idő, délutáni műsorolvasás, jugoszláv lapszemelvények francia nyelven ● 14.20: Esti műsorolvasás. ● 17.45: Pontos idő, műsorolvasás, balkán szemle. ● 18.00: Felolvasás idegen nyelven. ● 18.30: Lemezek. ● 19.30: Rádiónapló ● 19.40: Jugoszláv nemzeti óra ● 20.00: Hangverseny. ● 20.30: Hírek arab, török, román és görög nyelven. ● 21.10: Hangversenyek ● 21.20: Hírek francia, olasz és német nyelven ● 21.50: Hangversenyek ● 22.00: Hírek. ● 22.15: Hírek magyar és angol nyelven. ● 22.35: Napiés zene. ● 23.05: Utolsó hírek, szórakoztató lemezek. ● 23.30: A másnapi műsor ismertetése, himnusz.

Vasárnap július 16

BEOGRAD 6.45-7.40: Induló, hírek, torna, hangversenyek, étrend ● 9.25: Pontos idő, műsorolvasás ● 9.30: Istentisztelet a görögkeleti székesegyházban, énekel az Első Beográdi Dalárda ● 10.50: Vizálásjelentés ● 11.59: Pontos idő ● 12: Harangzó a görögkeleti székesegyházban, — szórakoztató lemezek — 1. Grieg: Peer Gynt, szvit; 2. Milica Corjus énekel; 3. Puccini: Pillangókisasszony, ábránd ● 12.35: Reklámok, a doni kóla Vukovicis tamburakiscseretel népdalokat énekel — 1. Daleko je biszer Jadrana; 2. Banka je mulena; 3. Plovi parobrode; 4. Ne mogu ja; 5. Szetyas II sze; 6. Szokni cukol; 7. Szpavaj mi Ancscie; 8. O mila moja Marice; 9. Ajme tya tyu mu ja ● 13.40: Pontos idő, hírek ● 13.50: Meglepeések ● 13.56: Beográdi vasárnapi riport ● 15.50: Pontos idő, műsorolvasás ● 15.55: Milan

Perics métrők felolvasása: A cukorépa betegség és kártéve ● 16.15: Közvetítés a népek — Rádiózenekar, tamburazenekar, gajdas és harmonikás ● 17.35: Afanaszjev—Sztaninovic: Devoljka za sve, vidám hangjáték ● 18.35: Evgenij Mozgovaja ukrán dalokat énekel ● 19.05: Szórakoztató lemezek ● 19.20: Reklámok ● 19.30: Napi riport ● 19.40: Jugoszláv nemzeti óra. Iratudin Gyurics felolvasása: Jellasics bán emlékei ● 20: A királyi gárda fuvo zencakarának hangversenye vezényel M. Zsivanovic — 1. Brodili: Mars Kralva Petra I.; 2. Urbán. Borislav, nyilatvány, 3. Pokorni: Ösz-szláv induló; 4. Urbán: Arabeszk; 5. Csizsek: Felhívás alváásra; 6. Krstics: Kolozspszk'ih szesztara; 7. Dolinar: Mlada pota, egyveleg; 8. Biricski: Hajd junaci, Induló; 9. Mokranjac: Hajduk Velyko, dal; 10. Fucsik: Hervegovina induló ● 21: Petrovics Tótor tamburakiscseretel népdalokat énekel — 1. Vodenicsa re; 2. Sze rasetar; 3. Rajra porti; 4. Kito mori, Kito; 5. Trandafilcsito; 6. Bog da gu proszte; 7. Pre Gyurgyin ● 21.30: Filmlémez. ● 22: P. n. t. s. idő hírek sportereimények időnaplár ● 22.15: 7-ne a beogradi Lira vendégfelő. ● 22.45: Tánclémez. ● 23 óráig.

2

A RFGELL USAG HETI RADIÓMŰSORA

LJUBLJANA 20: Lemezek 6-26:30: Rádiózenekar 6-22:15: Könyvtárzene. **ZAGREB 20:** Nedeljku Joana zongorázik ● 20:45: Szórakoztató zene ● 22:20: Táncczene. **BUCS 6:** Handburtból kirofó zene ● 8:30: Vidám lemezek ● 9:30: A Hitler ifjúság ünnepeére Münchenből ● 10:30: Münchenből a nagy és zeneszerzőknél ● 12:15: Déli hangverseny Berlinből ● 14: Lemezek ● 15:40: Erdély havasai közt, utképpek lemezekkel ● 16: Sport és szórakozás, majd helyzeti közvetítés a milánói olasz-német néptáncokról és a bécsi magyar-német uszadékfőzéstől ● 19: Népi zene ● 19:40: Sport hírek ● 20:15: Vidám est ● 22:30: Táncczene ● 24: Könyvből éjszakai zene.

BRELIN 16: Friske zenekar ● 18: Vidám dalok ● 19: Sportközvetítés, közben zene ● 20: Hírek ● 20:15: Rádiózenekar és énekkar ● 22: Hírek ● 22:30: Szórakoztató és táncczene Frankfurtból ● 24: Éjszakai zene Kölnből.

BUDAPEST 1. 8: Szózat. Utána: Hanglemezek I. Fegydy Sándor: Kuruc dalok és táncok (Mária Terézia i. honvédegyalozgató fuvószene-kara vez a szerző), 2. Deihour Szerencséd (Hans Busch zenekara), 3. Behling: Saltiva-kerengő; 4. Berce: Szerelmi legenda (Köncz Géza szabolcsnékara); 5. Waldmann: A kis halászlány (Wolfgang Fuvószene-kara); 6. Drigo: Harlekin milióni (Paul Godwin szabolcsnékara); 7. A vadász és az erdő — egyveleg; 8. Id. Kiss Béla: Utóvilág a pusztáról (Kiss Lajos cigányzenekara); 9. Kubányi György: a) Most kezdődik a tánc; b) Tüfű-nos csárdás (Magyar Imre cigányzenekara); 10. Kétszer nyílik az akácfa virága. Nincsen annyi tenger csillag az égen (Magyar Imre cigányzenekara); 11. a) Edesanyám, ha helyi Egerbe; b) Ok-tóbernek elcséjén; c) Harrinckeres bakka vargók én (Magyar Imre cigányzenekara) ● 8:45: Hírek ● 9-9:55: Gödöllői kórus magyar istentisztelet a Fő-utcai Szent Flórián templomból. Előadása került Aranyasszony Szent János miséje eredeti 8-regi népdemekkel kísérvé. A szentmisét éneklő és a szentbeszédet mondja Balogh Bálint eszperes. Dédókos A népdemeket Petrusovich József vezeti, orgonát Tóth József dr. ● 10-10:55: Református istentisztelet a Káthy-káptalan templomból. Pérdikál dr. Ravasz László plébános ● 11-12:15: Egyházi népdemek és szentbeszéd a Jézus Szíve templomból. Előadása került: Kegyezséggel hívsz, oh Jézus... Boldogasszony anyánk... Himnusz... A szentbeszédet mise után P. Cernovitch Tamás S. I. mondja. Orgonát Faludi Béla ● 12:20: Pontos időjelzés időjárás- és vállalkozások ● 12:30: Operaházi zenekar. Vezényel Fridl Frigyes. — 1. Grieg: Oszel — nyitány; 2. Grieg: Szerelemi lemezek ● 12:45: Magyar rapszódia; 5. Ken Ártel: Mohácsi-éj; 6. Szabados Károly: Székely rapszódia; 7. Zieher: Tessedk becskány — keringő; Közben kb ● 14:10: Székelyudvarhely. Nyitó 14: zsel virosképe. Folyvasza Salla Dömök ● 14: Hanglemezek I. rész: Művésztanulmányok: 1. Marschner: Hars Helling — ária (Emil Schlippe); 2. Donizetti: Lammemoori Lucia — ária (Tóth dal Mária); 3. Mendelssohn: E-moll scherzo (zongora:

Georg Bertram); 4. Gounod: Romeo és Júlia — ária (Bertrand Amsean); 5. Bizet: Carmen — Katalina (Gönni Lehen); 6. Verdi: Traviata — kettős (Apollo Granforte és A. Rossa); 7. Liszt: Fortis partján (zongora); Mark Hombourg; 8. Wagner: Lohengrin — részlet a II. felvonásból (Meta Seimenev, Pilinski Zsigmond, Robert Burg Heleine Jung, Fritz Dühren és körsz); 9. rész: Olasz filmdalok. 1. Zuberti-Mellicher: Velencei szerenád — dal (Benjamin Giegl); 2. Bixio—Galdieri: Portami tante rose — slow-dal (Frize de Muro Lomardo); 3. Furro—de-Curtis: Non ti scorder di me — dal (Benjamin Giegl); 4. Galdieri—Maretti: Serenata all'innata — szerenád dal (Tito Schipa); 5. Senatra—Schubert—Mellicher: Mille cherubini in coro — általó dal (Benjamin Giegl); 6. Chernbini—Bixio: Io e la luna — film-dal (Fernando Orlandis); 7. de Curtis—Furro: Te voglio tanto bene — film-dal (Benjamin Giegl); 8. 15: Nyár végén vagy tavasszal felvilágosító gyöngy — Kolbei Károly gazdasági akadémiai előadása. (A földművelésügyi minisztérium rádióadás-sorozat) ● 15:45: Chappi táncczene-rosz nyelven ● 17:10: A magyar huszár nyomában. Willart Fezsd előadása hanglemezekkel ● 17:50: Balázs Kálmán cigányzenekara ● 18:40: Ismerkedések — Cárdomi Géza előbeszélés. Folyvasza Salla Dömök ● 19:15: Hírek ● 19:25: A balleriná Operát három felvonásban. Iria Martos Ferenc: Zenelet szerzte Szirmai Albert. Rendő Kiszely Gyula. Karmagy Marthon Géza. Szerepek: A főherceg — D'Arrigo Kornel; Gróf Auersperg — Szalkás Zoltán; Az altábornagy — Maleczky Oszkár; Zsuzsanna, a felesége — Vida Margit; Zednitz kapitány — Antik Ferenc; Máriássy László főhadnagy — Laurin Lajos; Hohenau hadnagy — Komlóthy Gyula; Hírnagy Szaniszló kated — Dancs György; A ballenmeister — Dalnoky Viktór dr.; Mici, primballeriná — Salivassy Margit; Stef — Zimonyi Mária; Olyz-tető ● Kovács Teresi; Franz, főjancsi — Győző Lajos; Johann komornyik — Solyomossy Sándor; Örmester — Pethes Ferenc; Káplár — Ságár Fatos; Ugye ő — Kartész Lajos; Utána kb ● 21:40: Hírek, sportjelentések, időjárásjelentés hírek szlovák és magyar-országi nyelven ● 22:15: Lászlóffy Margit zongorizál — 1. Cesar Franck: Prelud figa és váhozatok 18 müt; 2. Schumann: Allegro 8. müt; 3. Stefánia Imre: Tavaszi ártó; 4. müt; 4. Liszt: Gondoltera; 5. Weber—Godowsky: Perpetuum mobile; 24. müt ● 22:40: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven ● 23: Közvetítés a Szeffert-kávéháziból. Csorba Gyula elő-gányzenekara muzsikál ● 00:5: Hírek

BUDAPEST II. 11:20-12: Budapesti Polgári

BUDAPEST II. 19:30: Kétnők. Nyíry László ny. vezényel. Előadás. ● 20:00: Hírek magyar, szlovák és magyar-országi nyelven ● 20:20: Részletek Verdi Trubadur c. operájából. Hanglemezz előadja Tina Paltner, Beate Malkin, Helga Jung, Paul Schöffler és a Berlini Allami Opera zenekara és kórusa. ● 21:00: Szakkombinációk. G. Róthy Pál előadása. ● 21:30: Időjárásjelentés.

BUDAPEST II. 19:30: Kétnők. Nyíry László ny. vezényel. Előadás. ● 20:00: Hírek magyar, szlovák és magyar-országi nyelven ● 20:20: Részletek Verdi Trubadur c. operájából. Hanglemezz előadja Tina Paltner, Beate Malkin, Helga Jung, Paul Schöffler és a Berlini Allami Opera zenekara és kórusa. ● 21:00: Szakkombinációk. G. Róthy Pál előadása. ● 21:30: Időjárásjelentés.

BUDAPEST II. 19:30: Kétnők. Nyíry László ny. vezényel. Előadás. ● 20:00: Hírek magyar, szlovák és magyar-országi nyelven ● 20:20: Részletek Verdi Trubadur c. operájából. Hanglemezz előadja Tina Paltner, Beate Malkin, Helga Jung, Paul Schöffler és a Berlini Allami Opera zenekara és kórusa. ● 21:00: Szakkombinációk. G. Róthy Pál előadása. ● 21:30: Időjárásjelentés.

Szombat
július 22

BEGRAD 6:30-1:20: Induló, torna, hírel, hanglemezek étvend ● 11:50: Vállalkozások, műsorolvasás ● 11:59: Pontos idő ● 12: Harangszó a götögkeleti székesegyházról, tamberuzsena ● 12:35: Reklámok, szórakoztató lemezek ● 13: Rádiónapló ● 13:10: A rádiózenekar hangversenye — 1. Scassola: Kvo vadis, nyitány; 2. Saint-Saens: Samson és Delila, ábránd ● 13:40: Pontos idő, hírek ● 13:50: Részletek Donizetti operájából — 1. Don Pasquale (Erna Sack); 2. Szerelmi bajjal (Tito Schippa); 3. Lucia di Lammermoor (Lilly Pans és Benjamin Giegl); 4. Don Pasquale (Lotte Schöne) ● 14:30: Fritz Kreisler heggedül (hanglemezek) Paganihi, Mendelssohn és Dvorzszék művei ● 17:40: Pontos idő, műsorolvasás ● 17:45: Lyubica Protics érekkhangversenye ● 18:10 Soula felolvasás: Hogyan alakultak a zenegelelek és népies zenekara ● 18:30: Kivánságimezek — 1. Rachmaninoff: A halál szigete; 2. Brahms: Dalok ● 19: Reklámok ● 19:45: A rádiózenekar hangversenye: 1. Urban: Na így, nyitány; 2. Bosnyakovics: III. bitolyi rapszódia; 3. Joksimovics: Napied, inluló ● 19:30: Rádiónapló ● 19:40: Jugoszláv nemzeti óra. Jelica Belovics-Bernackovicsa felolvasás ● 20: Népdal-est. Lyubica Mihovjevics, Szvetiszlav Virbaski és Dobrica Grodzanovics (ének), harmonika. Szina Taraban gajdás, a rádió tambura- és népies zenekara ● 22: Pontos idő, hírek, rádiónapló ● 22:15: Kávéházi zene ● 23: Tandemezek 21 óráig.

LJUBLJANA 18: Rádiózenekar ● 20:30: Tarka est ● 22:15: Rádiózenekar. **ZAGREB 17:15:** Rádiózenekar: ● 20: Hangverseny ● 21: Leonovalló: Bagazzók, közvetítés Olaszországból. **BUCS 6:30:** Reggeli hangverseny ● 8: Lemezek ● 8:30: Reggeli zene ● 12: Déli hangverseny ● 14:10: Vidám zene ● 15: Vadaszóra ● 15:30: A Wörthi-ló sportból megnyitása ● 18: Vidám óra lemezekkel ● 19: Danczág politikai abszürje ● 20:15: Vidám dalok ● 22: Hírek ● 22:15: A nürnbergi német nagycsill ● 22:30: Éjszakai zene Münchenből ● 24: Táncczene.

BUDAPEST I. 6:45: Torna. Hírek. Hanglemezek I. Fehrbach: Butsu-induló (Mária Terézia I. honvédegyalozgató zenekara vezényel Fegydy Sándor) 2. Alletter: Találkozás — intermezzo (Berth Kauffmann zenekara). 3. Woitcschach: Vidám vándorlás — induló (Woitcschach zenekar, énekdorlás — induló) (Woitcschach zenekar, énekdorlás). 4. Scheffer—Paepke: Bécsi éjféli — keringő. 5. Frigyes Ferenc: Szegedi dandár — induló (Hunyady János 9. honvédegyalozgató zenekara, vezényel a szerző). Utána: Erend kálamények ● 10:00: Hírek ● 10:20: Erdélyi emlékek. Ita Sz. Szapranos Gabriella. (Felolvasás) ● 10:45: Mit nézünk meg? Konstantinos Monomachos koronája a Normzeli Múzeumban. Ismereti dr. Bárány István ● 11:10: Nemzetközi vállalkozások ● 12:00: Déli harangszó az Egyetemi tem-

BUDAPEST II. 11:20-12: Budapesti Polgári Dalkör. Vezényel Kiss Károly I. Regi magyar nóták Szóljonovics Jenő átiratában; a) Hullamzó Balaton telején; b) Bék a buzákalász; c) Feketeszem éjszakáján; d) Kék nefelejcs; 2. Horváth Akos dr.: Oszkor; 3. Várdy Aladár: Vén Duna Partján; 4. I. Videon: Vágydás — szerenád; 5. Lányi Viktor: Szülőföldem; 6. Horváth Akos dr.: Almódiam szépet gyönyörű; 7. Palmgyer: Tengelés a színházok között; 8. Farkas Nándor

Péntek

július 21

BEOGRAD 6.30—7.20: Induló, hírek, torma, hanglemezek, étrend ● **11.50:** Vízalásjelentés, műsorolvasás ● **11.59:** Pontos idő ● **12:** Oplonáci harangzó, szórakoztató lemezek ● **12.35:** R. K. Lámok — Lemezek ● **13:** Rádiónapló ● **13.10:** Vera Kocsevics-Filipovics tamburakisérettel népdalokat énekel — 1. Kínizsal mi Dimcsó; 2. Na szroe mi lezsi mila namo; 3. Porocsuvat belo Mende narcsuivat; 4. Zakarale zze; 5. Szadilo mo me; 6. Janinke ● **13.40:** Pontos idő, hírek, főzde ● **13.55:** Dvorzák: IV G-dur szmilfonya (hanglemez) ● **14.30:** Szórakoztató lemezek — 1. Talbot: Arkádja, nyitány; 2. Plenquette: A cornelillei harangok egyveleg; 3. Millöcker: Dübarr, egyveleg; 4. Egyveleg Offenbach műveiből ● **17.40:** Pontos idő műsorolvasás ● **17.45:** Népdalok harmonikán ● **18:** Branszláv Cerovics felolvasása: A Cmagora magas hegyei ● **18.50:** Tánclemezek ● **19:** Reklámok ● **19.05:** A rádió tannurazenekeze ● **19.30:** Rádiónapló ● **19.40:** Jugoszláv nemzeti óra. Asszen Venceidesz zagrēbi hírlapíró felolvasása: Heraklije császár szövege a horvátoknál, szerbakkal és bolgárokkal ● **20:** Népdalok Harmonikán ● **20.20:** Napi riport ● **20.30:** Selma Lagerlöff: Gösta Berling, hangjáték: rádióra átdolgozta Bozsena Begovics ● **22:** Pontos idő, hírek, rádiónaplár ● **22.15:** Haydn: 29. szimfónia (hanglemez) ● **22.40:** Tánclemezek ● **23.15** óráig

LJUBLJANA 20: Lemezek ● **20.30:** Vonós-négyes ● **21.15:** Rádiózenekar ● **22.30:** Angol lemezek.

ZAGREB 20: Pinkava Iván hegedül ● **20.30:** Hangjelentés ● **20.50:** Bolgár népdalok ● **21.30:** Dumicsics Petar zongorázik ● **22.20:** Táncczene.

BÉCS 6.30: Reggeli zene ● **8.30:** Reggeli zenekar ● **12:** Déli hangverseny ● **14.10:** Malahovskí zenekar ● **16:** Déltéri zene ● **18:** Német nép-dalok ● **18.45:** Caliciai német telepesekek dalaí és táncát ● **19.30:** Aktuális ● **20.08:** Hírek ● **20.15:** Hangképzőzet zenével ● **22:** Hírek ● **22.30:** Schubert hangverseny ● **23.15:** Szórakoztató és népzene ● **24:** Éjszakai zene.

BERLIN 16: Könnvű zene ● **18:** Nyitányok és kerítők ● **19.15:** Spreewald zenés kép ● **20:** Hírek ● **20.15:** Kessler: Die Frau ohne Kuss ● **21.45:** Géczy lemezek ● **22:** Hírek ● **22.30:** Táncczene Boroszlóbból

BUDAPEST I 6.45: Torna. Hírek Hanglemezek 1. Fiala János: Magyar induló (Remdörzzenekar, vezényel Székely Ferenc) 2. Strauss Operakar: A csokoládé katonája, keringő-egyveleg (International zenekar, vezényel (Shikret) 3. Czerninski-Glier: Lengyel induló (kengyel 58. gyalogezred zenekara, vezényel Chmelwicz) 4. Bolders-Schulze: Vidám tengeri utazás, polka — (ének: Isa Verneken és Erwi Hartung) 5. Král: Kék dandár, induló (Hunyadi János 9. honvéd gyalogezred zenekara, vezényel Fricssay Ferenc).

— Horváth Z.: Ősz magyar ének; 9. Váncze Zsigmond: Magyar visszhang ● **15.05—15.40:** Chappy tánczenekar ● **18.10—18.35:** Babóvilág a Tauruszban. Fehértáji Tibor utóéneke ● **19.30:** Spanyol műkinések Genfben Kállai Ernő előadása ● **20:** Hírek, loversenyeredmények, hírek, szlovák és magyar-országi nyelven ● **20.20:** Hanglemezek 1. Bach—Stokowski: D-moll toccata és fuga (Fidelia) zenekar, vez. Stokowski; 3. Haydn: Londoni szimfónia, D-dúr, 104. sz. (John Barbirolli zenekar); 2. Mozart: F-dur zongoraverseny (A. Schnabel és a Londoni szimfonikus zenekar, vez. Malcolm Sargent) ● **21.30:** Időjárásjelentés ● **21.35—22.30:** Tánclemezek

BUDAPEST 8.45: Istentisztelet ● **11:** Lemezek ● **12.05:** Déli hangverseny ● **17.17:** Hanglemezek ● **18.15:** Tánclemezek ● **18.50:** Sport hírek ● **19:** Előadás ● **20:** Szórakoztató hangverseny ● **21:** Hírek ● **21.15:** Románok ● **21.30:** Táncczene ● **22.45:** Lemezek

DEUTSCHLANDSENDER 6: Kikötői zene az Európa gőzről ● **8:** Lemezek ● **8.30:** Aratási dalok ● **9:** Kamarazene ● **10:** Művész lemezek ● **10.30:** A müncheni nagy német művészeti kiállítás megnyitása ● **12.15:** Könnvű zene Frankfurtról ● **14:** Fekete németese ● **14.30:** Hippmann zenekar ● **15.30:** Mit mesélnek a falusi házak, udvarok és szőlőföldök? ● **16:** Könnvű zene Evesből, közben hírek a bécsi magyar-német uszongyokokról ● **19:** Német énekek, gráci városi opera zenekara, Schellenberg Arno bariton és Poiss bencsdó közreműködésével ● **19.35:** Német sportvisszhang ● **20.15:** Drelal: Clivia, hármfűt előadásban (felvétel ● **22.30:** Frenz Friedel és Mayweg Susy Unger változatokat játszik ● **23:** Szórakoztató zene a hamburgi rádiózenekar és énekkar Pogorelow baletalközeneke és Gregor Gerhard zongoraművész előadásában.

HAMBURG 16: Vidám csövegés ● **18:** Táncczene Vidám csövegés ● **20.15:** Vidám párbeszéd ● **20.35:** Rádióoperett ● **21.35:** Filmdalok ● **22.40** Táncczene.

MÜNCHEN 18: Kamarazene. Beethoven: VI. B-dur vonósnyegy. Mozart: G-moll vonósnyegy ● **19:** Délnémet népzene ● **20:** Hírek ● **20.15:** Esti hangverseny ● **22:** Hírek ● **22.30:** Helyszíni közvetítés ● **23:** Szórakoztató és tánczene Frankfurtból.

OLASZ MŰSOROK I. műsor: (Róma I. Bari I. Bologna Bolzaro) **19.10** Mese ● **19.25:** Lemezek ● **19.40:** Tripolból arab hangverseny ● **20.30** Lemezek ● **21:** Négves ● **22.10:** Hangverseny ● **23.15:** Táncczene

II. műsor: (Milánó I. Torino I. Genova I. Trieste, Catania és Róma II) **19.25:** Lemezek ● **19.37:** Csak Róma II: Magyar negyedik ● **20.30:** Lemezek ● **21:** Vigjáték ● **23.15:** Táncczene

III. műsor: (Párizs) **19.25:** Lemezek ● **20.30:** Lemezek ● **21:** Verdi: A végzet halalma opera ● **PRAGA 6.30:** FOK-zenekar ● **7.00:** Könnvű zene ● **8.15:** Lemezek ● **8.45:** Rádiózenekar ● **11.30:** Rádiózenekar ● **12.15:** Cseh zene. ● **12.45:** FOK-zenekar ● **14.15:** Lemezek ● **15.20:** Könnvű zene. ● **16.00:** Sétá-hangverseny. ● **17.30:** Zenekar énekszóval ● **18.00:** Szalonzenekar ●

19.15: Szalonzenekar. ● **21.25:** Cseh Filharmonikus. Beethoven: III E-moll zongoraszonáta. ● **22.20:** Táncczene. ● **23.20:** Lemezek.

STUTTGART 16: Hangverseny ● **18:** Hangképek ● **19:** Sportközvetítés ● **20.15:** Vidám zene ● **22:** Hírek ● **22.30:** Táncczene ● **24:** Éjszakai zene.

VARSÓ 8.15: Katonazene ● **10.30:** Lemezek ● **12.03:** Lemezek ● **13.15:** Rádiózenekar Gieraltowska énekesnő, Jaslowski és Ziolewski énekesekkel ● **16.30:** Malczynski Liszt-szonátát zongorázik ● **17:** Lemezek ● **17.30:** Tarka műsor a katowicei rádiózenekar, Pol énekesnő, Janicki énekes és mások közreműködésével ● **19.30:** Mandelssohn lemezek ● **21.15:** Táncczene ● **23.05:** Hírek németül.

Hétfő

július 17

BEOGRAD 6.30—7.20: Induló, torna, hírek, hanglemezek, étrend ● **11.50:** Vízalásjelentés, műsorolvasás ● **11.59:** Pontos idő ● **12:** Oplonáci harangzó — Tamburazene ● **12.35:** Reklámok, lemezek — 1. Abrám Pal: Viktória két dal (Jeanette Macdozald); 2. Schmidt: Vágyam dalai és Grothe Filtrál (énekelt Eggerth Marta) ● **13:** Rádiónapló ● **13.10:** A rádiózenekar hangversenye — 1. Binicki: Utazás a világ körül, háromdalok; 2. Paunovics: Smail Aga Csengics, nyitány; 3. Dominisz: Délividéki egyveleg ● **13.40:** Pontos idő, hírek főzde ● **13.55:** A doni kozák kórus énekel (lemezek) ● **14.30:** Pablo Casals gordonka-hangversenye (lemez); Bocherini: a) B-dur hangverseny; b) A-dur szonáta ● **17.40:** Pontos idő, műsorolvasás ● **17.45:** Szórakoztató lemezek ● **18:** Dragi Paulics felolvasása: Gorszki Kolar ● **18.20:** A rádiózenekar hangversenye — 1. Balfé: A cigány, nyitány; 2. Czibulka: Erdősüttőgás; 3. Kálmán: Marica grófnő, egyveleg ● **19:** Reklámok ● **19.05:** Milán Buzán (citera) és Vojta Tufanovics (harmonika) népdalokat játszik ● **19.30:** Rádiónapló ● **19.40:** Jugoszláv nemzeti óra — Ivica Siprak: hírlapíró felolvasása Zagreb város legrégibb kultúrtörténeti emlékei ● **20.30:** Jozep Nemecsek hegedű-hangversenye. 1. Vieuxtemps: Almadozás; 2. Ambrosio: Románc; 3. Mendelssohn: Del szöveg nélkül; 4. Piernay: Szerenád; 5. Salk: Szerelmi dal ● **21:** Dr. Bozsárd Györgyevics felolvasása: A villany- és rádiótechnika a gyógyászat szolgálatában ● **21.15:** Napi riport ● **21.25:** Eichhorn Antonia zongorán Chopin-műveket játszik ● **22:** Pontos idő, hírek, rádiónaplár ● **22.15:** Tánclemezek ● **22.45** óráig.

LJUBLJANA 20: Lemezek ● **20.30:** Cankar énekkar ● **21.15:** Rádiózenekar ● **22.15:** Hanglemezek.

ZAGREB 20.10: Verdi: Aida, lemezen. RFCS 6.30: Reggeli hangverseny ● **7:** Hírek majd lemezek ● **8.30:** Szórakoztató hangverseny ● **14.10:** Lemezek ● **16:** Rádiózenekar ● **17:** Előadás Erdélyről ● **17.10:** Hangverseny ● **18.20:** Vidám zene ● **19.30:** Aktuálisok ● **20.15:** Színház.

DEUTSCHLANDSENDER 6: Hírek, Lemezek 6.30: Költői rádiózenék 11.30: Lemezek 12: Alcsiszás zenekar 13.15: Könyvzene Bécsből 14: Lemezek 15.15: Géczy- és Hegylerczke 16: Dobrindt-zenekar 18.20: Hangverseny 19: Harc a közlekedési balesetek ellen 19.15: Lang Trüde és Blank Walker énekel 20.15: Lovasindulók 21.15: Brünn környéki német falvak, zenés kép 2.30: Zongorahangverseny 23: Részletpart-zenekar.

OLASZ MŰSOROK I műsor: (Róma I, Bari I, Bologna, Bolzano) 19.10: Énekhangverseny 19.37: Csak Róma II: Magyar negyedóra 21: Hangverseny 22.10: Kamarazene 23.15: Táncczene.

II. műsor: (Milánó I, Torino I, Genova I, Trieste, Catania és Róma II) 19.25: Lemezek 19.37: Csak Róma II: Magyar negyedóra 21: Hangverseny 22.10: Kamarazene 23.15: Táncczene.

III. műsor: (Firenze) 19: Hangverseny 19.30: Lemezek 20.30: Képzongorás hangverseny 21.25: Hangverseny, majd táncczene.

FRÁGA 9.57: Lemezek 11.05: Rádiózenekar majd rádiózenekar 12.05: Lemezek 17.40: Rádiózenekar, majd rádiózenekar 18.20: Brit-zenekar 19.40: Hírek 19.20: FOK-rádiózenekar 20.40: Flokow: Márta rádiózenekar és énekesek előadásában 22.10: Táncczene 23.00: Zenekar, rádiózenekar és énekekkel

STUTTGART 16: Hangverseny 18: Operaréztzene 19.30: Hangkepek a Condor légió Spanyolországi küzdelmeiről 20: Hírek 20.15: Mannel de Falla: A háromszögletű kalap, balétrészlet 20.30: Seta a Hagenbeck állatkertben 22.30: Kamarazene 23.20: Táncczene 24: Éjszakai zene.

VARSO 15.15: Rádiózenekar 16.20: Hendrich énekesnő Schumann, Schubert, Liszt és Wolf dalokat énekel 17: Táncczene 18: Szimfonikus lemezek 19.30: Rádiózenekar férfi énekekkel és Morni énekesnővel 21: Chopin művek 22: Lemezek 22.05: Hírek németül.

Csütörtök

Julius 20

BEOGRAD 6.30-7.20: Induló, hírek, torna, hanglemmek, étrend 11.50: Vizálkijelentés, műsorolvasás 11.59: Pontos idő 12: Harangszó a görögkeleti székesegyházból — Schubert: G-dur négyes (hanglemmez) 12.35: Reklámok Alekszandár Petrovics konyhaművészeti előadása 13: Rádiónapló 13.10: A »Tribovelyszki Szlavcska gyermekkórus énekel (hanglemmez) Jetro od Mirka, 3 Ifavec: Bozsi vo'elk; 4. Vodo pivce: op'djimo svet; 5. Kogoj: Kaj bi ne bila vesela; 6. Gor csak jezero; 7. Milojevic: Szanica nye; 8 a) Mokranjac: Na ranju; b) Pazar zivni-

ne; 9 Adams: Uzpavanka 13.40: Pontos idő hírek, tizede 13.55: Tamburazene (lemezek) 14.20: Fjedor Saljapin énekel (hanglemmez) 17.40: Pontos idő műsorolvasás 17.45: Szemelvények Csikajovin »Nevena c. művéből 18.05: Milan Sanbuc felolvasása: Octridi halaszok 18.25: A rádiózenekar hangverseny — 1. Flotow: a) Alekszandár Stradella, nyitány; b) Márta, ábránd; 2. Mayer—Hellmuth: Egy este Pétervárotól 19: Reklámok 19.05: Nata Pavlovics tamburazenei előadása a jugoszláv erdőkről és ritka fákról 20: Tarka-est 21: Napi riport 21.10: Népdalok. Zsivka Krstics, Vojislav Matijevics (ének) és a tamburazenekar — 1. Szan zaspala; 2. Medna roszo; 3. Da zna zora; 4. U asylu basti; 5. Mislam rano; 6. Duni mi hkgvane, 7. Gino, rujno vino; 8. Dogyi diko; 9. Proleta de- vet godini; 10. Niko te zna sta mi je; 11. Oj de- vojko brigo materina; 12. Zar da umrem kad mi vreme nije 22: Pontos idő, hírek, rádiónapló 22.15: Táncczene 22.40 óráig

IJUBLJANA 19.30: Vidám percek 20: Lemezek 20.30: Éneknegyed 21.15: Lemezek 22.15: Rádiózenekar. **ZAGREB 17.15:** Rádiózenekar 20: Hangjáték 20.30: Rádiózenekar 21: Karének 21.30: Tamburazene.

BÉCS 6.30: Reggeli zene 8.30: Szórakoztató zene 12: Déli hangverseny 13: Hangverseny 14.10: Tarka zene 16: Délutáni zene 18: A hetvenes Szuzi-csatorna 18.30: Vidám est hanglemmekkel 19.30: Aktuálisok 20: Hírek 20.15: Brahms hangverseny 21: Hangjáték 22: Hírek 22.30: Nép és szórakoztató zene 24: Éjszakai zene.

BÉCS 6.30: Reggeli zene 8: Lemezek 8.30: Szórakoztató hangverseny 12: Déli hangverseny 13.15: Hangverseny 14: Hírek 14.10: Lemezek 16: Szórakoztató és táncczene 18.40: Hangverseny 19.30: Aktuálisok 20: Hírek 20.15: Beethoven ünneplő Badenben 22: Hírek 22.30: Polihikai lappszemle 22.35: Szórakoztató és táncczene 24—3: Éjszakai zene **BÉRLIN 16:** Szórakoztató és táncczene 18: Vidám olasz dalok 18.45: Sportaktualitások 19: Fszaki zeneszerzők művei 20: Hírek 20.15: Táncczene 22: Hírek 22.40: Nyári ünnepek a Rajnán, helyszíni közvetítés Hagestedt zenekarral és énekesekkel Godesbergből.

BUDAPEST I 6.45: Torna, Hírek Hanglemmek 1 Kraul Antal: Nagy Lajos király induló (Mária Terézia I. honvéd gyalogrezd zenekara, vezényel Figeby Sándor) 2 Alex: Fips és Faps — intermezzo (Adalbert Litterer zenekara) 3. Lengyel népdalinduló (Összeállította Wittosa), Lengyel 37. gyalogrezd zenekara, vezényel Wittosa). 4. Strauss József, Szférák zenéje — keringő (Berlmi filharmonikusok, vezényel Wilhelm Grosz). 5. Fricsay Richard: Ladiladilom — induló (Mária Terézia I. honvéd gyalogrezd zenekara, vezényel Figeby Sándor) — Utána: Étrrend, közlemények 10: Hírek 10.20: Székely humor: Irta Sz. Solymos Bea. (Felolvasás) 10.45: Divatúsdóság. (Felolvasás) 11.10: Nemzeti vízfélőzsolgátat. 12: Deli harangszó az Egyetemi-templomból. Hírműs. Időjárásjelentés. 12.10: Állástalan Zene-szek Szimfonikus Zenekara. Vezényel Vincze Ottó. 1 Bányai Aladár: Unnepi induló. 2. Jacobi: Sybill, opehetrészetek. 3. Strauss János: Bor, dal, asszony, keringő 4. Fiumana Beatrice: Hajrá! szerenád 5 Gaál Ferenc: Magyar rapszódia (Hangszerelő Szervánsky Péter) 6 Popy: Ballet-szvit. 7. Közb. 12.40: Hírek 13.20: Pontos időjelzés, időjárásjelentés és vizállásjelentés 13.30: Hanglemmek 1. Bizet: Carmen, torádor-dal (Hans Reinmar). 2. Saint-Saens: Sámson és Della ária (Pállás Mária). 3. Grieg: a) Daloska; b) A tavaszhoz (zongora Arthur de Greef) 4. Verdi: Otello-hallá (Helge Roswaenge) 5. Boito: Mefistofele-ária (Pianca Spasatti). 6. De Falla: Egy rövid élet — spanyol tánc (hegedű: Fritz Kreisler). 7. Wagner: Walkür — Wotan búcsuja (Hans Reinmar). 8. Debussy: A tékozló fiú — ária (Ninon Vallin). 9. Jány István: Toccata (zongora: Jeanne Marie Daré) 10. Giordano André Chentier, ária (Giordanai Martinelli). 11. Massenet: Manon, ária (Carman Gomceau). 12. Guiraud: Melodráma (mélyhang: Lionel Tertis). 13. Puccini: Nyugat leány, ária (Pracaluga). 14. Mascagni: Fritz barbitünk — ária (Maria Caniglia). 15. Muszorgszkij: Boris Godunov — részlet (Londoni Covent Garden opera énekkara és zenekara, vezényel Vincenzo Zaccaria) 16. Hírek 14.45: A rádió műsorának ismertetése. 15: Arfolyamhírek. Fiaci árak, élelmiszerárak 16.15: Móra Panka meséje: Egyszer egy királyfi... (Felolvasás) 16.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek 17: Hírek szlovák és magyar-orsz nyelven. 17.10: Falurendezés, faluszéftika. Tót János előadása (Felolvasás) 17.40: Uty Anna magyar-nótákat énekel. Kiseri Oláh Kálmán cigányzene-kara Dalok Erős Béla: Mint a harmalevepp: Bethlendy Sándor: Nem kérem én számon (Művészek szöve). Rózsa, Rózsa, karcsu rózsaszál (népdal). Fehér István: Rózsa mellett rózsakaró (népdal). Heves József: Rózsafánom rózsaródként szöve). Heves József: Rózsafánom rózsabimbó (Heróldné szöve). Sándor Jerrő: Imád — máz az is (Jávora L. szöve). Hajdu H. András: Itt hagyom a bánatomat (Hámori Emma szöve). Szávond: Sej haj künn a mezőn (Cs. Dániel Kató szöve). Szentirmay: Megkérdeztem egy virágtól Balázs Árpád: Fa leszek (Petőfi szöve) Balázs Árpád: Sársádnive levele. Kurbányi György: Tagadom Huzka Jenő: Fogarasi hegyeken (Szilágyi szöve) 18.50: A régi szentesi hangszerek között Hangszerbemutató. Bevezetést írta Kodály Zoltán.

Kedd
Julius 18

BEOGRAD 6.30-7.20: Induló hírek, torna, hanglemmek, étrend 11.50: Vizállásjelentés, műsorolvasás 11.59: Pontos idő 12: Harangszó a görögkeleti székesegyházból — szórakoztató lemezek 1. Beethoven: V. szimfónia (részletek) 2. Csajkovszki: V. szimfónia (részletek) 3. Schubert: H-moll szimfónia (részletek) 4. Kipnis A. énekel (Áriák Mozart-operákból) 5. Verdi: Simon Boccanegra és Rossini: A szevillai borbély (Kipnis) — Közb. 12.35: Reklámok 13: Rádiónapló 13.10: A rádiózenekar hangverseny — 1. Morena: Streiflichter, egyveles; 2. Armandola: Port Said kikötőjében; 3. Fucsik: Álom földje, keringő 13.40: Pontos idő, hírek, tanzáska műsorolvasás 17.45: Népies zene hangverseny — 1. Smetana: a) Nyitány; b) Ké-ringő; 2. Dvorzsák: Legenda; 3. Mascagni: Lirát szvit; 4. Meyerbeer: Örög Róbert, ábránd; 6. Verdi: Aida, ábránd; 7. Dvorzsák: Szláv táncok. Közb. 19: Reklámok 19.30: Kérdőnapló 19.40: Jugoszláv nemzeti óra Dr. Szevcs Ferő felolvasása. Cyrill és Metód 20: A rádió tanzene-kara játszik 20.40: Jozsef Batiztic-dalokat énekel — 1. Schubert: Az ó kőpc; 2. R. Strauss: Ajánlás; 3. Martini: Mindent teerted; 4. Hanikainen: Csituj szivem; 5. Lassan: Hová szálltok madarak; 6. Arensky: A költő halála; 7. Burley: A kútánál; 8. Hardlow: Ismeretlen tájakon; 9. Turina: Szerelmi dal; 10. Liszt Ferenc: Szép vagy mint a virág; 11. Pops: Ibolyák; 12. Tosti: A reggel 21.10: Napi riport 21.20: Konszertinnova-Lolova dalokat énekel (Mozart, Brahms, Grieg, Debussy) 22: Pontos idő, hírek, rádiónapló 22.15: A Lebner-vonósnegyed játszik 22.45 óráig (Haydn: C-dur, Imperator-kvartett).

IJUBLJANA 19.30: Vidám percek 20: Lemezek 20.30: Zudevc Zvonimira énekesnő a rádiózenekar kíséretével 22.15: Vidám cietarhármás.

ZAGREB: 20: Hangverseny 22.20: Táncczene.

BÉCS 6.30: Reggeli zene 8: Lemezek 8.30: Szórakoztató hangverseny 12: Déli hangverseny 13.15: Hangverseny 14: Hírek 14.10: Lemezek 16: Szórakoztató és táncczene 18.40: Hangverseny 19.30: Aktuálisok 20: Hírek 20.15: Beethoven ünneplő Badenben 22: Hírek 22.30: Polihikai lappszemle 22.35: Szórakoztató és táncczene 24—3: Éjszakai zene **BÉRLIN 16:** Szórakoztató és táncczene 18: Vidám olasz dalok 18.45: Sportaktualitások 19: Fszaki zeneszerzők művei 20: Hírek 20.15: Táncczene 22: Hírek 22.40: Nyári ünnepek a Rajnán, helyszíni közvetítés Hagestedt zenekarral és énekesekkel Godesbergből.

BUDAPEST I 6.45: Torna, Hírek Hanglemmek 1 Kraul Antal: Nagy Lajos király induló (Mária Terézia I. honvéd gyalogrezd zenekara, vezényel Figeby Sándor) 2 Alex: Fips és Faps — intermezzo (Adalbert Litterer zenekara) 3. Lengyel népdalinduló (Összeállította Wittosa), Lengyel 37. gyalogrezd zenekara, vezényel Wittosa). 4. Strauss József, Szférák zenéje — keringő (Berlmi filharmonikusok, vezényel Wilhelm Grosz). 5. Fricsay Richard: Ladiladilom — induló (Mária Terézia I. honvéd gyalogrezd zenekara, vezényel Figeby Sándor) — Utána: Étrrend, közlemények 10: Hírek 10.20: Székely humor: Irta Sz. Solymos Bea. (Felolvasás) 10.45: Divatúsdóság. (Felolvasás) 11.10: Nemzeti vízfélőzsolgátat. 12: Deli harangszó az Egyetemi-templomból. Hírműs. Időjárásjelentés. 12.10: Állástalan Zene-szek Szimfonikus Zenekara. Vezényel Vincze Ottó. 1 Bányai Aladár: Unnepi induló. 2. Jacobi: Sybill, opehetrészetek. 3. Strauss János: Bor, dal, asszony, keringő 4. Fiumana Beatrice: Hajrá! szerenád 5 Gaál Ferenc: Magyar rapszódia (Hangszerelő Szervánsky Péter) 6 Popy: Ballet-szvit. 7. Közb. 12.40: Hírek 13.20: Pontos időjelzés, időjárásjelentés és vizállásjelentés 13.30: Hanglemmek 1. Bizet: Carmen, torádor-dal (Hans Reinmar). 2. Saint-Saens: Sámson és Della ária (Pállás Mária). 3. Grieg: a) Daloska; b) A tavaszhoz (zongora Arthur de Greef) 4. Verdi: Otello-hallá (Helge Roswaenge) 5. Boito: Mefistofele-ária (Pianca Spasatti). 6. De Falla: Egy rövid élet — spanyol tánc (hegedű: Fritz Kreisler). 7. Wagner: Walkür — Wotan búcsuja (Hans Reinmar). 8. Debussy: A tékozló fiú — ária (Ninon Vallin). 9. Jány István: Toccata (zongora: Jeanne Marie Daré) 10. Giordano André Chentier, ária (Giordanai Martinelli). 11. Massenet: Manon, ária (Carman Gomceau). 12. Guiraud: Melodráma (mélyhang: Lionel Tertis). 13. Puccini: Nyugat leány, ária (Pracaluga). 14. Mascagni: Fritz barbitünk — ária (Maria Caniglia). 15. Muszorgszkij: Boris Godunov — részlet (Londoni Covent Garden opera énekkara és zenekara, vezényel Vincenzo Zaccaria) 16. Hírek 14.45: A rádió műsorának ismertetése. 15: Arfolyamhírek. Fiaci árak, élelmiszerárak 16.15: Móra Panka meséje: Egyszer egy királyfi... (Felolvasás) 16.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek 17: Hírek szlovák és magyar-orsz nyelven. 17.10: Falurendezés, faluszéftika. Tót János előadása (Felolvasás) 17.40: Uty Anna magyar-nótákat énekel. Kiseri Oláh Kálmán cigányzene-kara Dalok Erős Béla: Mint a harmalevepp: Bethlendy Sándor: Nem kérem én számon (Művészek szöve). Rózsa, Rózsa, karcsu rózsaszál (népdal). Fehér István: Rózsa mellett rózsakaró (népdal). Heves József: Rózsafánom rózsaródként szöve). Heves József: Rózsafánom rózsabimbó (Heróldné szöve). Sándor Jerrő: Imád — máz az is (Jávora L. szöve). Hajdu H. András: Itt hagyom a bánatomat (Hámori Emma szöve). Szávond: Sej haj künn a mezőn (Cs. Dániel Kató szöve). Szentirmay: Megkérdeztem egy virágtól Balázs Árpád: Fa leszek (Petőfi szöve) Balázs Árpád: Sársádnive levele. Kurbányi György: Tagadom Huzka Jenő: Fogarasi hegyeken (Szilágyi szöve) 18.50: A régi szentesi hangszerek között Hangszerbemutató. Bevezetést írta Kodály Zoltán.

Nov
Wo
Lo
Chro
ja, ho
dolfo
gányb
ban k
tők ter
szöve
15-én,
ki. Az
zett b
és ism
főbb
kodás
RA
Lon
lengye
minisz
san ta
niszter
kincst
külfüg
ország
gtség
telte
relmét
Anglia
gyelo
kiván
niszter
Times
pést t
nagyk
küldöt
tó a v
GUY
LON
Párl
bre fra
den de
Londo
gyen
nepsé
este a
vetség
gol m
WO
LON
Lon
press
gyobb
zett dr
dasági
szakér
liai ut
tat le
Marter
rint az
legutó
rán tá
folytat
Chamb

(Hangfelvétel) ● 19:15: Hírek ● 19:25: Butcher Agnes és Hubert Lajos zongora-gordonka szonáta ad elő I. Corelli: d-moll szonáta. 2. Brahms. e-moll szonáta. ● 20: Székháms társaság. Vidám zenés haragjáték 2 felvonásban Iria Clementis Ervin dr Rendező. Gyermekgyász. Személyek: Lubin, Kéves — Harsányi Rezső; Susanne — Murthi Lili; Jean — Latabár Kálmán; Ernest — Földényi László; Georges — Dely Ferenc; Ivonne — Orsz Vilma; Mary — Keresztély Mária; Perygnan — Rajnai Gábor; Latour — Fáy Béla; Spard — Rubinyi Tibor; Vaudós — Galetta Ferenc; Igarató D'Arrigo Kornél; Titkár — Pető Endre; Kocsimáros — Királyi György; Főhírdő — Bajasza János; Boy — Dévényi Laci; Egy kis fiú — Dévényi Gyuri; I. II és III. férfi vendég — Szabó Ferenc Solymossy Sándor és Bárhidy József; I és II. női vendég — Harsányi Gizel és Takács Rózi. (Hangfelvétel, 1939 március 11-i adásunk megismétlése). ● 20:45: Hírek. Időjárásjelentés hírek szlovák és magyar-országi hírek. ● 21: A Mária Terézia I. honvéd gyalogezred zenekara. Vezényel Figejdy Sándor. 1. Figejdy Sándor. Valtózatok és Ronddo finale sz. I. magyar észvitől. 2. Sánt-Saens. Samsen és Deilla. barcebarália 3. Strauss Károly: Úncopi színház. ● 22: Hírek német olasz, angol és francia nyelven. ● 23: Közvetítés az EMKE-konferenciából. Farkas Béla előzetes beszámolója. ● 0:05: Hírek

BUDAPEST II. 19-19:30: Eugen Siepat ba-talkezenekara magyar-országi népdalokat játszik. Peredacs dila Uhorskoj Ruszi Balajaleonyi orkesztr Fugena Stepa ispolit uhorsokkija naradnyia pesni. ● 19:30: A földmivelésügyi miniszterium megadott hírei felőrlése. ● 20: Hírek újságtörvényrendelvények hírei szlovák és magyar-országi nyelven. ● 20:20: Olasz dalok. Hanglémezek. 1. Leoncavallo: Mattina (Salvatore Savuti). 2. Pestalozza: Canibiribin (ének: Lucrezia Barbi). 3. Tossti: Adella (Caruso). 4. Pergolesi: Se tu miandil (Hina Spandi). 5. Mascagni: Terger: sardalok (Gigli). 6. Capaldi: Elampadine, tarantella (Raetia Ferlito). ● 20:40: A szabdáscsapat pénztárgyvel Farkas László dr. előadása. ● 21:10: A Mária Terézia I. honvéd gyalogezred zenekara. Vezényel Figejdy Sándor. Zenés drámatok. 1. Rusznikó: Jón az őrség. 2. Michelis: Török dráma. 3. Linke: Számi dráma. 4. Ach. Angol dráma. 5. Komzak: Pár dráma. 6. Pécsi József: Posztonruzi dráma. 7. Berna I. Japán dráma. 8. Rusznikó: Számi dráma. 9. Moret: Ir dráma. 10. Eilenberg: Germán dráma. ● 21:55: Időjárásjelentés.

BUDAPEST III. 19:30-19:45: Dál hangverseny ● 19:30: Hírek ● 19:40: Aktuális hírek ● 19:45: Szimfonikus tancok ● 19:50: Szerzői est ● 20: Hírek ● 21:15: Románok ● 21:40: Tánca. ● 22: Hírek ● 22:15: Hangverseny.

DEUTSCHLANDSENDUNG 6: Hírek ● 6:30: Rádiózenekar ● 11:30: Lemezek ● 12: Kölni zenekar ● 14: Lemezek ● 15:15: Gyermekkar ● 15:40: Lemezek ● 16: Dobrudzsa zenekar ● 18:20: Meyer Gizella énekel ● 18:45: Huber Gerhard trautonumon játsszik ● 19:30: Zenei cselekvések ● 20:30: Rádiózenekar Raba Josiál ● 21:15: Falmi lakók város életéről nélkül ● 22:20: Regger. Adur szonáta. Frenkel begeduművész előadása. ● 23: Tánca.

HAMBURG 18: Vidám zene ● 20:15: Strauss János est ● 22:40: Tánca. ● 23:30: Hírek.

MÜNCHEN 16: Vidám előadás ● 17:10: Szókratész zene ● 18:45: Polikari abc ● 19: Lemezek ● 20: Hírek ● 20:15: Prugel hangjáték ● 21:15: Világjáró énekesek lemeze ● 22: Hírek ● 22:45: Szókratész hangverseny Lipszéből.

OLASZ MŰSOROK I. műsor: (Róma I. Rati I. Bologna Bolzano) 19:10: Énekhangverseny ● 19:35: Lemezek ● 19:40: Arab hangverseny ● 21: Operatkoztetés ● 23: Tánca.

II. műsor: (Milánó I. Torino I. Genova I. Trieste, Catania és Roma II) 19:25: Lemezek ● 19:37: Csak Róma II: Magyar nagyszínház ● 21: Magyar nagyszínház ● 21: Muzsorszínház-opera — majd tánca.

III. műsor: (Firenze) 19: Lemezek ● 20:30: Vigjáték, majd tánca.

PRÁGA 9:57: Lemezek ● 12:11: Lemezek ● 12:45: Zenekar ● 17:19: Dan dalok ● 17:30: Valok hangverseny ● 18:10: Lemezek ● 18:30: Tanburisnagyművés. ● 19:20: Brunn. ● 21:00: Csah filharmonikusok. Fibi. Zvartar, szimfonikus költemény. Dvorsák: Szimfonikus költemény. Martini: Verseny gondolkodás és zenekara. ● 22:10: Lemezek ● 23:00: Rádiózenekar. Novák: Szlovák-arcra szvit. Suk: Vöröskereszt.

STUTTGART 16: Hangverseny ● 19: Operaszínház ● 20:15: Vidám hangverseny ● 21:15: Szókratész hangverseny ● 22: Hírek ● 22:35: Szókratész és tánca ● 24: Éjszakai zene.

VARSO 15: Vilnai zenekar ● 16:20: Grieg, Hallström, Schmitt és Albeniz művek zongorán ● 17: Tánca ● 18: Weber, Schumann és Moniuszko művek ● 19:30: Rádiózenekar. Kos-trzeszka énekesnővel és Myszkowski énekesekkel ● 21: Guck: A rászédett kadi, vígjopera ● 22:15: Dvorsák: G-dúr öös. Csajkovszkij: Szerendé.

Szerda

július 19

BEOGRAD 6:30-7:20: Induló, torna, hírek, hanglémez, éntend ● 11:50: Vízalásjelentés műsorolvasás ● 11:59: Pontos idő ● 12: Hangszó a görögkeleti székelyházából, tamburazene ● 12:35: Reklámok, szórakoztató lemezek ● 13: Rádiónapló ● 13:10: Hanglémez — 1. Alföld: Zenei humorok; 2. Johann Strausz: Két kerengő. 3. Fall Led: A dollárértérvő ábránd ● 13:40: Pontos idő, hírek, közse. ● 13:55: Jehudi Mennim hegerli (lemez) ● 14:30: Kamarazene lemezen ● 17:40: Pontos idő műsorolvasás ● 17:45: A királyi gárda zenekara indulót játszik (lemez) ● 18: Dr. Alekszandar Sevićs egészzenegy előadása: A gyermeküdtük és azok haszna ● 18:20: Farsag Gitta énekel (Brahms-dalok) ● 18:50: Bizet: Carmen, részletek (lemez) ● 19: Reklámok ● 19:05: A rádiózenekar hangversenye — I. Jenko: Juruzsa és Fatima, nyitány; 2. Bonyakovics: A régi Bliolyból, gyalg; 3. Mokranjac: Hazából; I. dallózár ● 19:30: Rádiónapló ● 19:40: Jugoszláv nemzeti óra. Dragutin

Prokles felolvasása: Nehéz napok szép emlékei ● 20: Braniszlav Pivrtiski: Tamburiszticettel n.p. 2. dalok énekel — 1. Kradem ti szre u vesere; 2. Kunem ti sze drega Bogom; 3. Gon povoda; 4. Vollel sze ja i oia; 5. Szentomsu Lazo o; 6. Karavljve ● 20:30: Glueck: Orfeusz opera 2. felvonásban a pártisi Vigopera előadásán (hanglemez) ● 21:35: Nagy riport ● 21:45: Szókratész 16 lemezek ● 22: Pontos idő, hírek, rádiónapló ● 22:15: Tánca. ● 22:40 óráig.

LJUBLJANA 20: Lemezek ● 20:30: Karének ● 21:15: Tamburisztika ● 22:15: Lemezek ● 22:30: Kivánságlemez ● 20:30: Hangverseny ● 22:20: Tánca.

RECS 6:30: Reggeli zene ● 8: Lemezek ● 8:39: Hangverseny ● 12: Hangverseny ● 13:15: Déli hangverseny ● 14:10: Schrammzene Kölnből ● 15:30: Gyermekóra ● 16: Déliutáni zene ● 18:20: Lemezek ● 19: Barokk zongoraművek ● 19:30: Aktuális hírek ● 20:15: Felolvasás ● 21: Lemezek ● 22:30: Ékszi zene ● 24: Éjszakai zene.

BERLIN 16: Déliutáni hangverseny ● 17:30: Zene a remeszánz kortából ● 18: Utazási emlékek a rádiózeletar közreműködésével ● 19:15: Bartelt nyári jelenete — rádiójáték ● 20: Hírek ● 20:15: Szimfonikus hangverseny, Busoni: Bortoz és Liszt művek ● 21:30: Lemezek ● 22: Hírek ● 22:30: Szókratész hangverseny.

BUDAPEST I. 6:45: Torna Hírek Hanglémezek I. Figejdy Sándor: Az ezred élen — Induló (Mária Terézia I. honvéd gyalogezred zenekara, vez. a szerző). 2. Schaeffer—Peppek: Gyinyemlék — keringőgyűjtemény (Hungarian Rhapsody zenekar) 3. Wajken: Légi támadás — Induló (Német légsport-egyesület zenekara, vez. Rudolf Schultze-Dornburg). 4. Derksen: Matrózsereném — polka (G. Freundorfer zenekara). 5. Kun Richárd: Vitézi ékt — katonainduló — egyveleg (Dócsai nádor 2. honvéd gyalogezred zenekara, vez. Szegedi Ártúr) — Utána: Elrond, közlen nyek. ● 10: Hírek ● 10:20: Az utolsó magyar tenor: Kező Irtó Farkas István (Felolvasás). ● 10:45: Az első gomblyó Nemzetközi vízilétszolgálat ● 12: Déli hangverszó az egyetemi templomból. Hírmez. Időjárásjelentés ● 12:10: Rész József előzetes hírei ● 12:40: Hírek ● 13:20: Pontos időjárásjelentés és vízállásjelentés ● 13:30: Országos Postászenekar Vezényel Eördégh János. 1. Suppé: Költő és paraszt — nyitány. 2. Weber: Fehérvári kerengő. 3. Paquin: Caprice (Milkus-Csák István átírta). 4. Eördégh János: Teborzó. 5. Hruby: Találkozás Lehmánál. 6. Káyer Béla: Rákóczi-nyitány. ● 14:30: Hírek ● 14:45: A rádió műsorának ismertetése ● 15: Artyolyanhírek, pód-drák, élelmiszerek. ● 16:15: A rádió díktálórója II. I. avos király. Ferdinándy Mihály előadása ● 16:45: Pontos időjárásjelentés, időjárásjelentés, hírek ● 17: Hírek szlovák és magyar-országi nyelven. ● 17:10: A hadvezetés művésze a multiban és a jövőben. Irtá Vilg Sibuy Imre ny. alköto-ragy (Felolvasás). ● 17:40: Radosdó Bokk Hilda Schrammel-dalok énekel, zenekarral. I. Zellsr-Dal a Madarászól. 2. Kritsher: Schönau, mein Liebes Schöner. 3. Stolz: Im Prater blühn wieder die Baume. 4. Arnold: I was an Weim. — 5. Strecker: Drumt in der Lobby. 6. Kálmán Imre:

Cirkuszherceg — egyveleg ● 18:10: Esiklyet bivarriatok mentése. Csirós Lajos előadása. ● 18:40: Jakub Terka zenekara. 1. Kőelbey: Holdfanyden. 2. Lehar: Spanyol tánc a Frasquitiából. 3. Giliert: Gavott. 4. Yoshitomo: Ceyloni teaközben. 5. Gossec: Gavott. 6. Egar: Szerelmi távtól. 7. Jakab Terka: Táncegyveleg. 8. Schmitt: Szerelmi áldozat — ismermezo. 9. Boccherini: Merített 10. F. Ambrasio: Napolyi szerenád II. F. Imli-tónán szerelni dal. 12. Poldini: Asztali zene ● Közben 19:15: Hírek ● 19:50: Vilg levelei: Kozma Miklós eszperantó nyelvre lefordított előadása La Hungara libro. (A magyar könyv). ● 20:10: Operatkoztetés a régi Négyszínház műsorából. Összeállítások és a Budapesti Hangverseny Zenekart vezényli Turay Mihály. Közreműködik Szabó Ilonka és Laurisn Lajos, az operaház tagjai. 1. Fekel Elek: Székely Kalina — a) Nyitány; b) Kettős; c) Bordal (Laurisn); d) Románé (Szabó). 2. Ifj. Bokor József: Három légyot; — a) Maribel belsője (Szabó); b) Gavott (Szabó). 3. Vörö György: Virágcsata a) Galopp — kettős; b) Polka — kettős; c) Magyar kettős; d) Induló — kettős. 4. Szabados Béla: Négy király — a) Nyitány; b) Románé (Szabó); c) Románé (Laurisn); d) Kettős. 5. Huzska Jenő: Bob herceg — a) Dal az első cs. kiról (Szabó); b) Legenca (Laurisn); 6. Szabados Béla: Felőbb asszonyok — a) Románé (Szabó); b) Két ária (Szabó); c) Közzege; d) Kettős — 21:40: Hírek, időjárásjelentés, hírek szlovák és magyar-országi nyelven. ● 22: Mozart: B-dúr zongora-hegedű szonáta. (K 454 sz.) Ekdódia Dohnányi Ernő és Treimlyri Emri (Hangfelvétel). ● 22:25: Közvetítés a budai Kis Royal étteremből. Bertis Jenő előzetes beszámolója ● Közben 22:40: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. ● 23:30: Hanglémez. 1. Coraffiro-Coradillo: Catari (ének: Tino Rossi). 2. Cahn—Charbin: Little Jitoburg — fiándal (Andrews névvel). 3. Mollet—Morey: Ferdinánd, a bilka — spányó keringő (Brian Lawrence zenekara). 4. György Pál: Világos felhők — dal (ének: Jaime Plana). 5. Celillo Jindo — foxtroit (ének: Ella Logan). 6. Charlie Kunz: Slágergyűjtemény. 22. sz. (zongora: a szerző). 7. Levinator: David: Just a kid named Joe — jazzdal (Bing Crosby). 8. Loewer—Máthé: I got for that — fiándal (Dorothy Lamour). — 9. Gerschwin—Khan: Lilya — slowfox (Paul Whiteman zenekara). ● 0:05: Hírek.

BUDAPEST II. 18:55: Diktuma daloka. Trianonnan Tvarder dr. egyetemi tanár előadása Hildendárd. ● 19:15: Szimfon Szegedl báta a lka zenekara. ● 20: Hírek magyar, szlovák és magyar-országi nyelven. ● 20:20: Színház a színpadon, a film és a rádióban. Szinyay Jenő előadása ● 20:50: Hanglémez. 1. Rossini: A selvem kéta (La scala di seta) — nyitány. B. C. szimfonikus zenekar, vez. Toscanini. 2. Lalo: Gordonkavarseny Maurice Mareschal és szimfonikus zenekar, vez. Gaubert. 3. Sibelius: Finlandia — szimfonikus költemény (Berlini opera zenekara, vez. Jaernefeldt). ● 21:30: Időjárásjelentés.

BUDAPEST III: Lemezek ● 12:05: Hangverseny ● 13: Lemezek ● 18:17: Lemezek ● 19: Szókratész hangverseny ● 20: Szimfonikus hangverseny ● 21:15: Tánca ● 22:15: Hang-